

USPEH 17-LETNE IZGRADNJE SOCIALIZMA V NAŠI DOMOVINI:

- 1000 - DONAU

Vsak mesec: vlak avtomobilov IMV 1000 v sosedno Avstrijo (in še kam drugam na Zahod in Vzhod) — Vztrajni napori proizvajalcev v novomeški INDUSTRIJI MOTORNIH VOZIL so kronani z novimi uspehi: kolektiv se je začel vključevati v mednarodno delitev dela in uspešno nastopa z izvozom prvega jugoslovanskega, v celoti doma skonstruiranega vozila IMV 1000

Pretekli petek smo med 11. in 12. uro cepali v neprijetnem mrazu na tretjem peronu obnavljajoče se ljubljanske železniške postaje. Razen predstavnikov INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL iz Novega mesta so bili tam številni zastopniki OBLO Novo mesto, kooperantov IMV, ŽTP, bank in trgovin ter seveda nepogrešljivi »delegati sedme velesile«: časnikarji, fotoreporterji in televizijski snemalci. Pred nami je bila na tiru zasnežena kompozicija 22 vagonov, na njih pa 46 avtomobilov novomeške tovarne IMV, ki je ta dan pripravila za izvoz v sosednjo Avstrijo prvo pošiljko svojih zdaj že priznanih kvalitetnih avtomobilov IMV 1000 tipov Kombi in Kurir. Ko smo se na račun železnice in njene »počasnosti« precej ostro šalili (ob navzočnosti tovariša Mižka, glavnega šefa ŽTP!), sem zaslišal z enega izmed stranskih tirov pomenek dveh železničarjev:

— Kaj pa tile čakajo? Kdo pa je naložil tele avtomobile?

Prijatelj mu je odgovoril:

— Ja, vidiš, zdaj bodo dolenski kmetje avtomobile izvažali...

Kakih deset minut nato je mogočna električna lokomotiva res potegnila proti Jesenicam prvo izmed bodočih rednih pošiljk avtomobilov IMV v Avstrijo...

V tistem trenutku ni bilo težko razumeti razpoloženja in sijočih obrazov tovarišev iz Industrije motornih vozil, ki so v imenu vseh delavcev, tehnikov in inženirjev svojega 1100-članskega kolektiva s po-

gledi spremljali delo svojih rok: z vlakom, ki ga vidite na gornji sliki, se je začel izvoz 500 avtomobilov različnih tipov avtomobila IMV 1000! Nedavna poskusna pošiljka prvih Kombijev novomeške IMV je v Av-

striji odlično prestala preizkušnjo. Podpisana pogodba za 500 avtomobilov v prihodnjem letu v vrednosti 800 tisoč dolarjev je za to trditve pač najboljši dokaz! Avstrijski generalni zastopnik zahodnonemške tovarne AUTO-UNION je postal hkrati tudi glavni zastopnik IMV iz Novega mesta za Avstrijo.

Tiskovno konferenco v salonu glavnega kolodvora v Ljubljani je takoj nato, ko je vlak odpeljal avtomobile IMV v Avstrijo, začel tovariš Peter Bračko, predsednik delavskega sveta IMV. Pozdravil je zbrane časnikarje in druge goste ter med drugim dejal: »Veseli me, da lahko ugotovimo, da se je uresničevanju ene izmed glavnih gospodarskih smernic — izvozu industrijskih izdelkov — in naporom celotne jugoslovanske industrije

Nov trgovski lokal v Žužemberku

V Žužemberku bodo v kratkem dobili nove trgovinske lokale, ki jih gradi trgovsko podjetje »Dolenjka« iz Novega mesta. Lokali bodo v bivši Pehanijevi hiši na trgu v Žužemberku. Ureditelj lokalov je dvojnega pomena, saj bo Žužemberk s tem dobil primerne prostore za trgovino.

membno delovno zmago: z izvozom vozila IMV 1000 v tujino.

Na vprašanja časnikarjev so nato odgovarjali predstavniki IMV: tovariša Čedomir Crnelč in inž. Sever ter direktor podjetja Jurij Levičnik. Med drugim smo zvedeli, da bo letos IMV izdelala kakih 1400 do 1600 avtomobilov in da obstajajo nadaljnje realne možnosti za izvoz teh vozil tudi v Svico, na Holandsko, v Zah. Nemčijo in na Dansko. Zunanji trg se zanima seveda za večje količine, saj bi na primer samo uvoznik v Zahodni Nemčiji želel kupiti kar 4000 kombijev različnih tipov. Zaradi svoje kvalitete so avtomobili IMV 1000 doživeli že na jugoslovanskem trgu lepo priznanje, to pa jim zdaj prinaša sloves tudi v tujini. Kupci želijo predvsem dvotaktni motor, ki ga je proizvajalec AUTO-UNION priredil posebej po željah IMV. Zato je vozilo za tuje kupce zanimivo in v IMV upajo, da bodo že prihodnje leto lahko izdelali od 2400 do 3.000 vozil. Delež uvoza, preračunan v vrednost avtomobila, znaša zdaj za vozila IMV od 22 do 33 odstotkov. Medtem ko znaša vrednost uvoženega materiala za te avtomobile približno 440 dolarjev, pa prodajamo Kombije in Kurirje na primer v Avstrijo od 1280 do 2150 dolarjev. S tem dosegamo znaten prihranek deviz.

Novinarje je zanimalo, če je ime »DONAU« pogoj

za izvoz avtomobilov IMV v Avstrijo. Zvedeli smo, da je to samo dogovorjena oznaka (ustrezno ime) za avstrijski trg. »Naš avtomobil je rezultat celotne jugoslovanske industrije, saj sodeluje z nami že 500 proizvajalcev od Jesenič do Djevdjelije« je med drugim odgovoril časnikarjem tovariš Levičnik, ko je pojasnjeval proizvodne uspehe, težave in probleme kolektiva IMV. Poudaril je, da gre pretežni del zaslug za najnovejši izvoz avtomobilov IMV v Avstrijo tehničnemu uspehu vozila kakor dejstvu, da tujci takih avtomobilov več ne izdelujejo, trg pa jih potrebuje.

Prvič izvažajo zdaj jugoslovanska avtomobilska industrija na zahod nekaj lastnega zares v celoti doma konstruiranega. Od takrat, ko so v pretesnih obratih novomeške IMV izdelali po »0,2 do pol avtomobila na dan« do sedanjega izvoza v tujino, je minilo komaj nekaj kratkih let. Že leta 1965 naj bi po zamisli kolektiva izdelala IMV na dan po 30 avtomobilov.

Marsikdo jim na začetku poti ni verjel. S pravo partizansko borbenostjo pa je kolektiv IMV pokazal toliko življenjske moči in poguma za ustvarjalno delo, da mu moramo spričo najnovejše zmage toplo čestitati — in hkrati želeli, da bi mu naša skupnost omogočila uresničiti proizvodne naloge, ki so zdaj pred tem mladim podjetjem.

TONE GOSNIK

Pred združitvijo okrajev

Prejšnji četrtek so na seji izvršnega odbora SZDL Slovenije razpravljali o reorganizaciji okrajev v Sloveniji. Združila naj bi se okraja Maribor in Murska Sobota, okraj Gorica z okrajem Koper ter okraj Kranj z okrajem Ljubljana. Del novomeškega okraja — občine Trebnje, Novo mesto, Ormoelj in Metlika — naj bi se prav tako priključil ljubljanskemu okraju, drugi del našega okraja — občine Sevnica, Videm-Krško in Brežice — pa celjskemu okraju. Zakonski predlog o 4 okrajih v LRS bo v ponedeljek obravnavala Ljudska skupščina LRS, danes pa bo o reorganizaciji okraja razpravljala tudi okraj-

ni odbor SZDL v Novem mestu. — Z novo teritorialno razdelitvijo Slovenije se bomo predvsem prilagodili predvideni ustavni ureditvi, ki krepi vlogo občine kot naše glavne osnove v družbenem sistemu.

VREME

OD 13. DO 23. DECEMBRA

Približno do 16. decembra nestalno s pogostimi, po večini snežnimi padavinami, nato izboljšanje, okrog 23. decembra pa spet prehodne padavine. — Temperatura se bo sprva dvignila, sredi decembra pa ponovni val mraza. Dr. V. M.

Po vsem okraju se teko volilne konference krajevnih organizacij Socialistične zveze delovnih ljudi; mnoge so podobne pravim ljudskim tribunalom, saj so člani SZDL na njih povedali mnogo koristnega in potrebnega za nadaljnji razvoj svojih krajev. Dopolnili so ustavno razpravo s številnimi predlogi in zlasti podčrtali potrebo, ki jih prinaša razgibano življenje v posamezne kraje. — Na sliki: predvolilna konferenca krajevnih organizacij na Mirni, kjer se je v ponedeljek zvečer zbralo kakih sto članov k plodni razpravi.

TEMELJITEJE, Z VEČ PREMI-SLEKA IN Z ZAGOTOVLJENIMI SREDSTVI!

Novi gospodarski ukrepi so v letošnjem letu dosegli svoj namen: gospodarstvo se je utrdilo, proizvodnja je nihala manj kot doslej, izvoz se je povečal. Na področju investiranja pa je še vedno precej starih slabosti. Tako so ugotovili na zadnji seji ObLO Novo mesto.

Investicijam za vsako ceno smo se že začeli ogibati, vendar ne povsod. Preden se odločimo za novo gradnjo, za preureditev obrata ali za preusmeritev proizvodnje, je treba preveriti in pretehtati marsikaj. Prav gotovo velja, da se da v investicijskem programu mnogo bolj lepo prikazati in da je tudi številke mogoče »prisiliti«, da nudijo obete o ekonomičnosti vloženih sredstev. Na ta račun so se mnogi investicijski programi izpremenili v nekaj, kar pravzaprav ni program. Preden se začnemo pogovarjati za sredstva, ki jih bomo vgradili v tovarno ali kmetijski obrat, moramo poleg vsega ostalega pretehtati tudi dvoje, na kar smo doslej radi pozabljali.

Sredstva za soudeležbo na natečaju morajo biti trdno zagotovljena in morajo predstavljati osnovo za udeležbo na natečaju. Tu grešimo največ. Spekulativne računске kombinacije: tu bomo dobili toliko, ta nam bo dal toliko, če nam bo dal oni, tretji bo najbrž prispeval toliko, pa so desetine milijonov skupaj za soudeležbo — so se že velikokrat podire prav takrat, ko je bilo vse pripravljeno in bi z gradnjo morali začeti. Banka ne pozna »dejeva«, akreditiv bo odprla šele takrat, kadar so sredstva za soudeležbo zbrana na računu. Trkanje na razna vrata, intervencije, »mujnie primeri in vse podobne majave utemeljitve bi odpadlo, če bi pri investiranju manj kamufilirali s tako imenovanimi fiktivnimi sredstvi (kakšna so, smo opisali malo prej) in raje trdneje zagotovili soudeležbo ali pa ugotovili, da nismo sposobni začeti investicije.

Druga slabost so zemljišča. Z njo se najpogosteje srečujemo v kmetijstvu. Progra-

me izdelamo, sredstva zagotovimo, akreditivi so odprti, nato pa začnemo z odkupom, zakupom in zaokroževanjem zemljišča, kjer naj bi novi obrat delal in živel. Odkup, zakup in zaokroževanje pa so lahko zelo dolgotrajen postopek. Dovolj je, da se upre samo nekaj lastnikov zemljišč, pa bo minilo precej časa, preden jim bomo po raznih predpisih kos. Takšen primer smo doživeli pri ustvarjanju drevesnice na Obrhu, pri zaokroževanju zemljišč pri Podturnu in še marsikje. Primer zelo nerešne investicije je živinorejski obrat KGPK pri Draškovicu. Hlevi stoji, vode za napajanje živine pa ni, ker so kot je videti, nanjo pozabili. Ali pa naprave za strojno molžo, ki že lep čas leže neuporabljene na kmetijskem obratu Trška gorala Mar se nismo prenačili, ko smo jih kupovali, in mar niso kupljene z družbenimi sredstvi?

Zaključek je zelo preprost: ne pozabljamo, da gradimo in širimo proizvodnjo z družbenimi sredstvi, premislimo temeljito, preden gremo, pa bomo brez težav in kmalu dogradili to, za kar smo se odločili!

LOVSTVO IN RIBIŠTVO V LUČI TURIZMA V BREŽIŠKI OBČINI

V letu 1962 je bil v Brežicah dosežen velik napredek na področju turistične dejavnosti. Avtomobilska cesta je odprla brežiškemu področju velike možnosti za nadaljnji razvoj, kar velja še posebno za inozemski turizem. Stevilno nočnin se je od lanskih 37.424 letos dvignilo na 41.070. Pri obračunu turizma pa se ne smemo ozirati le na izboljšanje gostinstva, temveč moramo pri tem misliti na vse žele turistov, ki prihajajo v naš kraj. Pri tem sta posebno važna lovstvo in ribištvo. V lovstvu je bil dan poseben poudarek na izboljšanje narčne gojitve in odstrela divjadi, turiste pa bomo privabili z boljšo organizacijo. Lovska družina Cerklje si je že pridobila prijatelje med italijanskimi lovci, po njihovi poti pa gredo tudi v Breži-

Naši najvišji predstavniki države so na obisku na dveh koncih sveta. Predsednik Tito preživlja svoje počitnice v Sovjetski zvezi, kamor ga je povabil premier Hruščov. In če tudi Titov obisk ni »uraden« so ga že izkoristili za razgovore z najvišjimi državniki Sovjetske zveze, da so izmenjali mišljenja o bilateralnih odnosih med obema državama in aktualnih mednarodnih vprašanjih. Razpravljali so o širokem krogu vprašanj z željo, da se utrdi mir in okrepi razvoj socializma na svetu. Maršal Tito je v govoru v Volgogradu med drugim poudaril, da »narodne Sovjetske zveze in Jugoslavije povezuje skupen cilj boja za mir, mir brez vsega tistega kar meče senco na prihodnost...«

Podpredsednik Kardeļ je na uradnem obisku v Indoneziji, prvi državi na njegovem uradnem potovanju. Za Indonezijo bo obiskal še Indijo in Irak ter se bo spotoma verjetno ustavil še kje drugje. Kardeļja so sprejeli v Indoneziji zelo pristržno kot predstavnika prijateljske Jugoslavije. Prvi uradni razgovori, ki so potekali v vzdušju pristrčnosti, zaupanja in razumevanja, so bili posvečeni bilateralnim odnosom in sodelovanju na mednarodnem področju. Razgovori seveda še niso končani ter je bilo doslej težišče bolj na obojestranskem prikazovanju najvažnejših družbeno-ekonomskih problemov in notranjepolitičnega razvoja, kot pa sprejemanju važnejših sklepov.

Na splošno so obiski naših najvišjih predstavnikov države, Tita v Sovjetski zvezi, Kardeļja v Indoneziji in drugod, v prvi vrsti posvečeni utrditvi miru, sporazumevanju in sodelovanju med narodi, ki so pripravljene spoštovati osnovna načela naše zunanje politike: nevmešavanje v notranje zadeve, enakopravnost in nepovezovanje na noben blok.

V času, ko so se v Colombu, glavnem mestu Cejlona, vsedli za zeleno mizo šefi delegacij šestih neangažiranih držav Azije in Afrike — Indonezi-

Azije in Afrike, ki so zaradi nevarnega mednarodnega žarišča zaostrovanja na Himalaji bile neposredno najbolj prizadete. Naloga, ki so jo prevzeli neangažirani v Colombu je vse prej kot lahka. Nimajo sicer namena sprejeti že formule za rešitev himalajskega spora, ki obstaja že več let. Namen konference je razbistri ozračje in ustvariti pogoje, da bi Indija in Kitajska lahko na direktnih razgovorih našli možnost za častno in miroljubno rešitev tega spora.

Kakšen bo uspeh te konference je v sedanjem obdobju, ko konferenca še

KARDELJ V INDONEZIJU

je, Burme, Kambodže, ZAR, Gane in Cejlona — je na indijsko-kitajski meji še vedno zatišje. Poročajo sicer o raznih »provokacijah«, kar pa so Indijci demantirali. Indijski premier Nehru je sicer med konferenco v Colombu omenil, da ustavev ognja in umik kitajskih enot ocenjuje kot možen trik in v tej luči govoril o možnosti ponovnih vojaških spopadov na Himalaji; toda to je govoril indijskim vojakom, da jih je pripravil na morebitno presenečenje.

Na mednarodni politični oder so stopile neangažirane države s področja

traja, težko karkoli napovedati. Vendar pa že lahko rečemo, da je že samo sklicanje te konference pomagalo ustvariti ugodnejše vzdušje v obravnavanju tega spora. In že to je napredek.

Jugoslavija podpira napore neangažiranih v Colombu. Naše stališče do tega spora je jasno: Jugoslavija se zavzema za miroljubno rešitev spora s pogajalnimi. Kar zadeva Indijo v tem sporu pa je tovariš Kardeļ poudaril, da Indija ni samo neblokovska država — temveč tudi eden nosilcev politike miru in sožitja na svetu sploh, posebno pa v Aziji.

Ivan Lipelj in Ivan Balon, ki so vlagali lastna sredstva. Zato bi morali tudi temu klubu priskočiti na pomoč.

Na Bizeljskem in v Piščah se je letos osnovalo Turistično društvo. Ima zelo lepe načrte za prihodno sezono, pa tudi sredstva so že obljubljena. V Brežicah je Turistično društvo v zadnjih letih zelo delavno in je lani uredilo kopalnice in okolico ob Krki, letos pa pripravljajo ureditev kopalnice nasproti Horvatiča, kjer bo tudi parkirni prostor za okoli sto avtomobilov. Poneže nameravajo urediti še kopalnice v Krški vasi in v okolici Krke, kjer se poleti že več let kopeljejo turisti iz Zagreba in tudi inozemci. Seveda za vse to ni dovolj samo dobra volja, temveč bi bilo potrebno investirati tudi več sredstev. Ker so načrti za vsa dela že v teku, bi s prostovoljnimi delom lahko zmanjšali stroške za ureditev Krke in okolice.

Turistični promet v brežiški občini se je razvijal v skladu z gospodarskim razvo-

jem. Turizem in gostinstvo dobivata vse večjo veljavo, vendar znamo naravne lepote še vse premalo izkoristiti. — Odpraviti moramo vse pomankljivosti in posvetiti svojo pozornost pospešenemu razvoju turizma na našem področju.

Zdenko Verbič

Regulacija potoka v Dolnji Pirošici

Potok, ki teče mimo Doljne Pirošice, v deževnih dneh poplavlja njive in celo ogroža nekatero hiše. Vsako leto povzroči veliko škodo. Vaščani žele, da bi ObLO reguliral potok in preprečil škodo.

Elektrika je v tej vasi še dje časa. Občani so se svoj čas zelo zavzemali za ojačanje električnega omrežja, vendar jim ni uspelo.

Momčilo Popović je v torek ob 22.42 v bonnski univerzitetni kliniki umrl. Po 13 dneh dramatičnega boja s smrtno so se pokazale kot brezuspešne številne intervencije zdravnikov.

Protestna nota ZR Nemčiji. Zaradi grobe protijugoslovanske provokacije ustaških emigrantov je jugoslovanska vlada poslala bonnski vladi oprostno pismo, s katero zahteva kaznovanje ustaških zločincev, prepoved njihovih organizacij ter izročitve vseh tistih oseb, ki so kot jugoslovanski državljani zagrešili vojne zločine v Jugoslaviji in so sedaj na ozemlju ZR Nemčije.

Nov vojaški upor v Argentini. V Argentini je laburisti v torek nov vojaški upor, ki ga vodi doseadnji vrhovni poveljnik letalstva general Cayo Alsina. Položaj je zelo zamotan. Poveljstva pehote in mornarice so obdržala za sedaj svoje enote v vojašnicah.

Nova vlada v Bonnu. V Bonnu so po dolgotrajnih pogajanjih rešili vladno krizo in sestavili novo vlado, ki jo zopet vodi kancler Adenauer. To je koalicijska vlada, in sicer med krščanskimi demokrati in liberalci. V novi vladi ni več kompromitiranega obrambnega ministra Josefa Straussa, zapletenega v znano afero »Spiegel«, ki je bila formalni povod za vladno krizo.

Upor na Borneu. V Bruneju na Borneu, bogatem državi petroleja, nad katerim držijo roke Angličani, se je začel upor. Boji se vedno trajajo med kolonialnimi in uporniški silami. Indonezijski tisk je podprl vstajo v Bruneju.

Ofeziva v Jemenu. V Jemenu se je začela splošna ofenziva jemenskih republikanskih sil, katerih naloga je razbiti še zadnja oporišča pristašev strmozglavljene imama el Bađra.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

V četrtek je bila v Domu sindikatov v Beogradu slovesna proslava ob 20-letnici ustanovitve AFZ. Na slovesnosti je govorila Vida Tomšič, ki je med drugim dejala, da dobi ženska v naši družbi novo mesto. Pri nas nezajezljivo teče revolucija glede gospodarskega osamosvajanja ženske in še bolj glede njenega statusa kot občana. Na to ne kaže samo njena popolna pravna enakost ali pa podatke o tem, da dela pri nas skoraj milijon žensk v družbeni proizvodnji in na tisoče žensk v organih oblasti oziroma družbeni samoupravi.

Na to kaže dejstvo, da se spreminja položaj ženske v naši družbi. V skladu s tem postaja interes ženske za boljše življenje ogromna sila za premagovanje zaostalosti dežele in družbenih odnosov. Njena popolna uveljavitev postaja stalna vsebina družbenih naporov in pogoj za nadaljnji uspeh skupnosti. — Tovarišica Vida Tomšič je nadalje poudarila, da je ženska na delovnem mestu in v družbi enakopravna, vsi drugi pogoji njenega življenja — njena šolska izobrazba, položaj v družini in gospodinjstvu — pa stalno križjo to enakopravnost. »Vse to pomeni,« je podčrtala tovarišica Tomšičeva, »da je problem nadaljnega družbenega uveljavljanja ženske izredno važno družbeno vprašanje, ki ga je mogoče urediti samo z močjo vse družbe, z razvojem njene materialne osnove in družbene, socialistične zavesti.«

Na seji predsedstva Centralnega sveta Zvez sindikatov Jugoslavije so ugotovili potrebo po sprostitvi presežkov delovne sile, ki zdaj zavira večjo racionalizacijo proizvodnje. Sprostitve presežne delovne sile pa ne sme biti stvar posameznih vodilnih ljudi v podjetju, ampak zadeva vsega kolektiva, ki edino lahko prepreči vsako-

vršne samovoljne, nedemokrate in nepravilne ukrepe. Delovni kolektiv bo najlaže prevzel nase odgovornost in hkrati dolžnost, da bo sprostitve presežkov delovne sile zagotovila zares večje uspehe, od katerih bodo imeli koristi širša skupnost, kolektiv in vsak posameznik. Pri tem pa se je treba zavedati, da obstajajo v podjetjih tudi prikriti rezerve, ki tiče v slabem izrabljanju delovnega časa, torej v slabi organizaciji dela, v nizki ravni strokovne izobrazbe delavcev

V NAŠI DRUŽBI DOBIVA ŽENSKA NOVO MESTO

itd. V mnogih primerih ne bi bilo treba odpustiti delovne sile, če bi zagotovili hitrejšo narščanje proizvodnje, večjo usmerjenost proizvodnje na izvoz, uvedbo novih delovnih izmen itd.

V Beogradu je bilo te dni dvodnevno posvetovanje Jugoslovanskega združenja za kazensko pravo in kriminologijo. Na posvetovanju so ugotovili, da zaščita zakonitosti ne more zagotoviti le pravosodje. Zaščita na primer družbenega premoženja je predvsem zadeva delovnih kolektivov, organov družbenega nadzorstva, raznih inšpekcij, družbeno-političnih organizacij itd. Najučinkovitejšo zaščito zakonitosti lahko zagotovita notranja kontrola v delovnih organizacijah in javna kritika. Čeprav se delavci ponekod pritožujejo zaradi kršitev pravic samoupravljanja, so doslej le v enem primeru prijavili kršitev. Precej pogostne so tudi pritožbe zaradi kršitev pravic iz delovnega razmerja, toda za zaščito za-

konitosti se je v vsej Jugoslaviji obrnilo le 383 ljudi. Mnogi ljudje morda ne poznajo pravnih sredstev, s katerimi bi se lahko učinkoviteje borili proti raznim krivicam, zato bi morali v večji meri organizirati tudi pravno vzgojo, ustanoviti pravne posvetovalnice itd.

Na seji upravnega odbora sekcije za kmetijstvo pri Gospodarski zbornici LRS so ugotovili, da je kmetijska banka od razpoložljivih 3 milijard din, namenjenih za nakup zemlje, izplačala le 23 milijonov din. To kajpak ne pomeni, da se kmetijske organizacije ne bi zanimale za nakup zemlje, ampak je vzrok neke drugje: v zapletenem in birokratskem postopku pri najemanju kreditov. Ponekod pa leži krivda tudi na zadržanjih, ki se še kar naprej otepaajo možnosti povečanja svojih kmetijskih površin, ker je posameznim uslužbencem bolj všeč odkupna dejavnost, s katero je manj dela.

Jezenska setev pšenice je v glavnem zaključena. S pšenico je zasejano 2.100.000 hektarov, od tega 500.000 ha v kooperaciji med kmeti in socialističnimi kmetijskimi gospodarstvi ter 500.000 ha s socialističnih gospodarstvih. Nad milijonov hektarov je zasejanih z visokorodnimi vrstami pšenice.

Predstavniki republiških odborov sindikatov, okrajnih in občinskih sindikalnih svetov so pred nekaj dnevi na posvetovanju v Ljubljani analizirali dosedanji potek ustavne razprave v delovnih organizacijah. Ugotovili so, da so v ospredju razprave aktualna ekonomska vprašanja, čuditi je močan pritisk na hitrejšo urejanje odprtih problemov, precejšen poudarek je na notranjih odnosih itd. Ustavna razprava v delovnih organizacijah je izredno množična, razgibana in konstruktivna.

Vrata v turistični rudnik odprimo na stežaj!

Pravijo, da je turizem industrija oddiha. Čeprav trditelj zveni malce nenavadno, v neki povezavi z gospodarstvom pa vendarle je. Gre za veliko področje, na katerem bi lahko s smotrnim gospodarjenjem načrpali več sredstev, kot jih dandanes. Turizem je neizčrpen rudnik s precejšnjim vplivom. Vrata so odprta samo toliko, da lahko turisti eden po eden stopajo vanj.

Med tistimi, ki želijo videti ta »rudnik«, je veliko tujih in domačih turistov. Prihaja v si hočejo ogledati kar največ: naravne lepote, moderne zgradbe, spomenike, muzeje itd. Prihajajo v skupinah in posamič, vedno z namenom, da si bodo oddahnili, ker pomeni izlet za mnoge čas oddiha.

Pa prisluznimo tistim, ki so bili turisti, zlasti če so se mudili na področju našega okraja.

»Kakšne hotelske cene!

Greš spat, se hočeš kopati, pa ni vode! Hočeš se počistiti, pa ugotoviš, da ležiš na preluknjanih rjuhah! Greš v stranišče, kjer te čaka povodenj ali vsaj neprijeten napis na steni, da se ti trikrat obrne želodec!

Nekateri tujci se hvalijo: »Ko bi jaz imel to, kar imate vi, bi naredil raj. Zakaj ne odstopite zemljišča, da naredim motel?«

Take besede blijejo v uho kot očitki, toda rečenega ni skoraj nič preveč. Poglejmo resnici do dna in še sami ocenjujmo! V marsičem bi se morali strinjati! Pa vendar... Če listamo po poročilu o letošnji turistični sezoni v našem okraju, se razveselimo nekaterih števil, ki le kažejo na ugoden premik v razvoju turizma. Nič novega pa ne bomo povedali, če nadalje ugotovimo, da je bil ta premik odvisen bolj od pritiska gostov kot od pripravljenosti turističnih

področij. Naposled se lahko ob vsem tem prepričamo, da ima vsak turist s seboj tudi »kožo in želodec«, se pravi, da smo se le naslišali prigovorov čez gostinstvo in prenočišča.

Spričo tega je turistični promet, ki naj bi se letos povečal za toliko in toliko, dočkal dokaj borno žetev. Poglejmo, kaj smo »naželi!«

Do konca septembra letos je bilo v našem okraju 32.061 turistov, kar je približno 5 odstotkov več kot lani v istem obdobju. Medtem ko smo imeli precej več tujih turistov, pa je padlo število domačih gostov. Največ gostov in nočitev je imela v tem času novomeška občina, na drugem mestu so Brežice, na tretjem pa Videm-Krško. Turisti so pri nas bivali povprečno po 3 dni in pol. Do konca tega leta bi moral znašati gostinski promet milijardo 896 milijonov dinarjev, kar bi bilo za 263 milijonov di-

narjev več, kot je gostinstvo iztržilo preteklo leto.

Turistična letina torej ne bo preveč bogata, četudi prštejemo še promet do konca leta 1962. Porast gostinskega prometa v glavnem ovirajo tile činitelji:

- gostišča so pomanjkljivo urejena, imajo neurejene samotarje, točilne pulte, niso čista itd.;
- v gostiščih ni lahko dobiti pristnih dolenskih jedi in pijač;
- raven gostinskih storitev je zelo nizka.

Vse to goste odbija. Dandanes, ko je avtomobilski promet že tako razvit, se bo turist prej odločil za daljšo pot in boljše postrežbo kot pa za krajšo pot in slabo gostišče. Razumljivo je, da so med temi gosti tudi tujci, ki so še posebno zahtevni. Če jim ni všeč, se odpeljejo naprej. Šele tedaj se spomnimo, da jih ne bi »smeli pustiti«. Zakaj z njimi so šle devize, ki bi jih sicer pustili pri nas!

Napačno bi bilo, da bi zdaj udarili plat zvona in začeli splošno akcijo za lov na domače in tuje turiste. Teh ne bo treba loviti z reklamami in še s čim, če bomo imeli do turizma tako spoštovanje kot drugod po svetu. Kajti kar je dobrega, se samo hvali. Zato bi morali mobilizirati vse odgovorne činitelje, da utrejo turizmu v našem okraju lepšo pot in v prvi vrsti — izboljšajo gostinstvo! Ze zdaj je treba začeti, da bo vse nared za prihodnjo sezono!

Predstavljamo vam »potujočega monterja«

Servisna delavnica v Brežicah sicer obstaja že dalj časa, vendar zaradi pomanjkanja strokovnega vodstvenega kadra ni imela vidnejših uspehov. Pred dobrim mese-

— Ker delate za tako široko območje, morajo stranke verjetno dalj časa čakati, da jih obiščete?

»V zmoti ste! Potem ko stranka prijavi okvaro aparata trgovini, kjer ga je kupila, ali pa naši servisni delavnici, jo obiščem najkasneje v šestih dneh. Ker imam desetletno strokovno izkušnjo za popravila vseh aparatov, delam hitro. In še nekaj, naša servisna delavnica jamči za kvalitetno popravilo. Omeniti želim še, da imajo stranke razen tega še velike ugodnosti pri popravljenih aparatah.«

— In kakšne so te ugodnosti?

»V garancijski dobji popravim aparat v celoti doma brez vsakršnih stroškov. Če pa je garancija potekla, izvršim popravilo v kratkem času in na domu. Naš servis ima na zalogi tudi vse originalne rezervne dele.«

— Pri katerih gospodinjskih aparatih je največ okvar?

»Tu prednjačijo hladilniki, sledijo pa jim električni štedilniki in pralni stroji.«

— Imate kakšno posebno željo?

»Delam v zelo neugodnih pogojih. Stanujem namreč v Cerkljah, delavnica je v Brežicah, delam pa v vseh občinah v okraju. Ker nimam lastnega prevoznega sredstva, sem vezan na vlak ali avtobus. Če bi imel avto, bi lahko več naredil. Toda to je zaenkrat samo želja.«

cem pa je servis za popravilo gospodinjskih aparatov in hladilnih naprav prevzel izkušeni monter VIKTOR SUBOTIČ. Ker smo zvedeli, da so ga ljudje proglasili za »potujočega monterja«, smo ga ob nedavnem obisku vprašali, zakaj so mu nadeli tak naziv. Toile nam je odgovoril:

»Vem, da je za kupca neprijetno, če se mu aparat pokvari. Pošiljanje aparatov v servisno delavnico je zamudno in nepraktično. Zato sem se odločil, da na poziv stranke opravi popravilo kar na domu. Samo v novembru sem na domovih popravil nad 100 raznih gospodinjskih aparatov. Ljudje me že poznajo domala v vseh občinah v okraju.«

D. K.

Nimajo športniki nobenih predlogov?

V predzadnji številki smo pisali o odnosu ustave in statuta do telesne kulture. Vendar športni delavci se vse premalo sodelujejo pri dopolnjevanju ustave. Telesnokulturne organizacije bi lahko na debatnih sestankih proučevale osnutke in potem s svojimi sklepi seznanile javnost.

Sportne organizacije bi morale seznaniti člane s členi, v katerih bi lahko prišla vloga športa in rekreacije do močnejšega izraza. V občinskih statutih bi morali spreminiti in dopolniti besedilo v členu 89 in 95, v katerih ni vloga telesne kulture niti omenjena, čeprav je bilo v ustavi

leta 1953 napisano, da skrbi država za telesno vzgojo ljudi, posebno mladine, za dvig zdravja in delovne sposobnosti ljudi in krepitev obrambne moči dežele.

Nagli gospodarski razvoj vse hitreje spreminja naše življenje, zvišuje življenjsko raven občana, večja njegove osebne potrebe in tudi potrebe po telesni kulturi, oddihu v prirodi, razvedritu. Telesna kultura je neločljivo povezana z delovnimi ljudmi in je ne smemo zapostavljati za komunalnimi, zdravstvenimi in socialnimi potrebami.

Gasilski dom v Novem mestu bo nudil potrošnikom vrsto servisnih uslug

Ze nekajkrat smo v našem listu objavljali fotografije, ki so prikazovale, kako napreduje gradnja gasilskega doma v neposredni bližini nove meške pokopališča. To vomeškega pokopališča. To krat naj vam postrežemo z veselo novico, da bo dom, kot vse kaže, zgrajen že prihodnje leto in da bo nekako sredi leta, če bo šlo vse po sreči, v njem pričelo delati več servisov, ki bodo nudili našim potrošnikom nekaj uslug, po katerih je zelo veliko povpraševanje.

Gasilski dom bo s poklicno gasilsko četo, sestavljeno iz 15 moč, pomenil veliko tudi za razvoj našega gasilstva in bo hkrati porok za večjo požarno varnost.

Lastniki avtomobilov na

svoji koži okušajo pomanjkanje strokovnih delavnic za vzdrževanje avtomobilov v Novem mestu. V gasilskem domu bodo tri takšne delavnice: avtomehanična, servis za polnjenje akumulatorjev in pralnica za avtomobile. Poklicni gasilci bodo v teh storitvah usposobljeni, našte stroke pa so izbrali zato, ker jih pri izpolnjevanju njihovih osnovnih poklica, gasilske službe, ne bodo ovirale. Ze v juniju 1963 si bomo torej, kot vse kaže, oddahnili. Nova avtomehanična delavnica bo hitro in strokovno opravila popravila, prašen in blaten avto pa nam bodo mimogrede očistili in podmazali ter hkrati pregledali še akumulator, če bomo želeli.

Sedaj je čas, da osnovne organizacije in občinske zveze za telesno kulturo postavijo vprašanje o tem na dnevni red svojih sej in zborovanj. Pri Zvezi organizacij za telesno kulturo v Beogradu je bila imenovana komisija, ki bo zbrala vse predloge športnih organizacij in jih posredovala ustavni komisiji. Zato mislimo, da je potrebno v 89. in 95. člen vnesti vlogo in pomen telesne kulture. Isto velja tudi za republiško ustavo in občinske statute. Stanje v našem okraju nujno zahteva, da se resno opremimo dela in preko ustave in statuta izboljšamo stanje telesne kulture v šolah in družtvih, zlasti kar zadeva vzdrževanje objektov in nove gradnje.

Franc Segedin

Izumitelje priznava tudi ustava

V nedeljo, 9. decembra, je dosedanji iniciativni odbor Društva izumiteljev Novo mesto, ki združuje zaenkrat le okoli 40 članov, na občnem zboru položil obračun dela. Novo društvo deluje v našem okraju že skoraj leto dni, podani obračun njegovega dela pa je bil kljub vsemu ploden. V razpravi in v poročilih so se spet dotaknili težav v zvezi s predlogom pravilnika o izumiteljskem delu, ki je bil razposlan 60 gospodarskim organizacijam v okraju. Društvo pa žal doslej še ni sprejelo nobenih obvestil o tem, da bi katerikoli organ delavskega samoupravljanja o predlogu tega pravilnika razpravil ali pa ga skušal prilagoditi svojim potrebam. Na ta račun izumitelji in ti, ki so s svojimi pred-

logi pripomogli k izboljšanju tehnoloških procesov, v naših delovnih kolektivih še niso zaščiteni. Predsednik glavnega odbora Društva izumiteljev Slovenije tov. dr. Zupan je na novomeškem zboru ponovno poudaril, da ima izumiteljsko delo velik pomen in da o njem govori celo osnutek nove ustave, ki izumitelja izenačuje z znanstvenim delavcem, kar je prvi primer te vrste v zgodovini sploh.

Na občnem zboru so sprejeli več sklepov, med drugim bo novi odbor uredil pregled vseh izumov in izboljšav na našem področju, pomagal članom društva pri urejanju potrebnih dokumentacij v izumiteljskem delu in skušal pritegniti k delu društva vse, ki se z izumitel-

stvom ukvarjajo, ne glede na to, kaj delajo. Društvo izumiteljev bo še naprej delovalo v okviru LT.

Dobro obiskana krajevna konferenca

4. decembra se je v žužemberški kino dvorani zbralo okoli 200 ljudi na krajevno konferenco SZDL. Konferenca — prisostvovali ji je tudi predsednik občinskega odbora ZSDL Novo mesto tovariš Jože Cvitkovič — je bila zelo uspešna. Po poročilu predsednika krajevne organizacije SZDL je bila plodna razprava, ki je zajela tudi gospodarska vprašanja, predvsem turizem, gostinstvo in kmetijstvo.

Marija Sušnik

Beseda o krškopoljski pasasti svinji

Katera pasma naj prevladuje v prašičereji na našem področju: krškopoljska, nemška oplemenjena ali švedska landrace? — Proučimo predvsem potrebe trga in upoštevajmo koristne izkušnje najboljših rejcev!

Na strokovnih posvetovanjih, sejah in ob licenciranju merjasev se vedno znova sprašujemo, katere pasme merjasev naj priznavamo na našem področju. Dostikrat ugotavljamo, da bi ta ali ona pasma najbolj odgovarjala našim razmeram, predpisom in tudi zato, ker imamo za njo plemenski material in podobno. Dostej smo premalo razmišljali o tem, katera pasma bi bila rentabilna za kmeta, katera za družbeni sektor. Premalo je bilo proučeno vprašanje trga, kaj bo leta v bodoče zahteval, katera pasma bo iskana na tujem tržišču, katera na domačem. Vprašanje izvoza se vse preveč obravnava na raznih konferencah, premalo pa med samimi proizvajalci. Vedno le ugotavljamo, da ta ali oni artikel trenutno potrebujemo v velikih količinah, nihče pa ne proučuje potreb trga.

Potrebam tržišča trenutno ne moremo zadostiti z eno pasmo svinj, ampak s tremi hkrati, to so: švedska landrace, holandska, nemško oplemenjena in domača krškopoljska svinja. Dobri izglezi so za izvoz pršuta v Italijo in Ameriko. Trg želi 9 kg težke šunke. Domače pasme dajejo zelo lepo marmorirano meso, zato so take šunke na tržišču zelo iskane. Tudi NATO je interesent za bele mesnate prašiče, težke od 120 do 140 kg. Ze samo potrebam domačega tržišča težko zadostimo, da o izvozu sploh ne govorimo. Tudi naš družbeni sektor bo resen kupec belih pujskov, kar bodo prihodnje leto zgrajeni prvi hlevi za 10.000 glav bekono in v naslednjih letih že za 30.000 glav. Tudi pod-

jetje »Sljeme« je več ali manj stalen kupec na naših sejmih.

Poglejmo si glavne značilnosti omenjenih treh pasem svinj! Holandska in švedska landrace pasma sta zelo intenzivni vrsti belih svinj, ki pa v domači rejci ne dajeta, kar od njih pričakujemo. Potrebujemo veliko živalskih beljakovin, (mesna in krvna moka, sirotka), katerih se naš kmet redko poslužuje. Krmni, kot je navajen, z navadno domačo hrano (trava, krompir, zrnje in razni kuhinjski odpadki), pri kateri pa te svinje slabše napredujejo. Industrijske krmilne moke so zelo drage. Če je kmetovalec odvisen od nakupa močnih krmil, je vprašanje rentabilnosti takšne vzreje. Švedska landrace pasma je tipična industrijska svinja in spada v glavnem

na družbeni sektor. Kaže, da v naših sedanjih razmerah ne bi smeli dajati prednosti le holandski in švedski landrace pasmi, ker kmetovalec in tudi potrošnik iščeta mast. Kupec švedskih in holandskih belih svinj je v glavnem podjetje »Sljeme«, ki trenutno odkupuje neomejene količine za pitallšča na Hrvaškem in za izvoz 90 kilogram teške bekone.

Nemško oplemenjena pasma je razširjena v okolici Brežic in Sentvida pri Stični, je dobro prilagojena našim pogojem in prehrani, ki jo zelo dobro izkorišča, in doseže težo 200—300 kg. Pri rejcih in kupcih je ta pasma zelo zaželena, ker je zelo rentabilna, to je: ob istih pogojih je večji prirastek in več masti. Plemenski material bomo morali sami vzgajati, ker rejkijski središč za nemško oplemenjeno pasmo nimamo. Zato bi bilo dobro uvesti selekcijo plemenskega naraščaja pri samih kmetovalcih ravno zato, ker je

teh svinj zelo malo. In ker ni prave kontrole in evidence, se pojavlja nevarnost križanja v sorodstvu in s tem v zvezi degeneracija.

Domača krškopoljska svinja je v glavnem razširjena na Dolenjskem, s središčem na Krškem polju, je manj zahtevna pasma, ni izbirlna za hrano, se razvija in raste ob zelo skromnih pogojih. Vzdržuje se v glavnem s pašo, krompirjem, koruzo, ovsom in raznimi drugimi prehranbenimi odpadki. Za naše razmere je najprimernejša pasma. Spita se do teže 200—300 kg. Krškopoljski pasmi pa preti degeneracija, ker je razširjena na premajhnem področju. Nekoliko sveže krvi je pridobila s pasmo Wessex, vendar ne vemo, kje se križanci nahajajo. Križanje je na krškopoljsko pasmo dobro delovalo, svinje so postale večje in lepše oblike. Potrebno bi bilo uvoziti še nekaj merjasev podobne pasme, da bi preprečili degeneracijo krškopoljcev. Kmetijski inštitut v Sloveniji bo preizkusil križanje krškopoljske svinje s švedsko landrace pasmo,

da bi dobil manj zahtevni tip mesnatega prašiča.

Slovenski kupec iz industrijskih središč išče v glavnem krškopoljsko pasasto svinjo, da se preskrbi preko zime z mastjo in mesom, katerega ima ta pasma obilo. Slovenski kupci se ne morejo odločiti za bele svinje, ker so pred leti kupovali pujske švedske in holandske pasme, pa jim niso dale potrebne količine masti. Tudi tisti, ki se ne bavijo v svinjereji, iščejo v glavnem pasaste svinje za zakol. Potrošniki našega juga pa iščejo belo pasmo. Cene so zelo ugodne: 360—370 din za kilogram belih pujskov, za krškopoljske pa je cena za 20 din nižja.

Vzreja plemenskih svinj in pujskov je in bo tudi v bodoče med najbolj rentabilnimi proizvodni v kmetijstvu. Vsem kmetovalcem, ki imajo dovolj zemlje in krme, priporočamo rejco 5—6 plemenskih svinj poleg rejce krav mlekarije, pa bo večji dohodek kot od starih vinarjav in sadovnjakov.

PISMA UREDNIŠTVU

Tu je treba nekaj ukreniti!

Tovariš urednik!

Ko sem se 26. novembra okoli 19. ure vračal iz Ljubljane proti Novemu mestu, sem v Bučni vasi srečal dve deklici, stari okoli 10 let, s šolskimi torbami v rokah. Na vso moč sta tekli v smer, od koder sem prišel. Ustavil sem avtomobil in povprašal mimoidočo starejšo žensko, če ve, kaj je z deklicama, da tako tečeta. Takole je povedala: »Ti dve hodita v mesto v šolo, zdaj pa gresta domov. Mislim, da sta nekje od Zidne vasi.« Reči moram, da me je kar stisnilo pri srcu. Tako majhni dekletci, pa sami ponoči v Zidno vas! In še pot tako slaba!

»Ne, svojega otroka že ne bi pustil ob tej uri na tako pot, pa je poba,« sem si dejal. »Kaj pa tle dve deklici? Prav gotovo so starši v skrbeh zanju in brez dvoma tudi one dve preplašeni prideta domov.«

Letos se nam po vseh vremenskih napovedih obeta huda zima z obilnimi snežnimi padavinami! Sodeč po vremenu v zadnjih dneh, vremenoslovcem lahko verjamemo. Mar bomo tudi pri 10 stopinjah pod ničlo pustili otroke same v snegu, saj lahko zidejo in smrznajo? Ker se mi zdi, da to ni prav in da bi morali poskrbeti za solanje oddaljenih otrok v primernih urah (pa četudi na račun otrok iz mesta!), sem se javno glasil.

Peter Vrščaj,
Novo mesto

Navada in »uničeni« listek...

Tovariš urednik!

Vsako ima kakšno posebnost, ki jo na svoj način goji. Temu pravimo navada, malce sodobneje pa »konjček«. Vem, da navade biljničkov ne zanimajo vsakogar, zato tudi moja ne bi bila nič bolj mišljiva, če se ne bi okoli nje spleta štiri, ki je, kot boš gotovo priznali, kaj čudna.

Moja navada (da ne rečem moj konjček) je nekaj povsem vsakdanjega, čeprav je ne gojim vsak dan, ampak le enkrat tedensko. To je povsem navadna tedenska kopel v vodi, seveda s toplo vodo, kajti v teh zimskih dneh je topla kopel navsez prijetna. Prav gotovo tudi vi veste, da je za kopel potrebna kopalnica. V tem grmu, prav tu, pa tiči zajec, kajti vedite, da kopalnice — nimam. Tako da leč še nisem, kaj hočemo... Včasih so trčili, da bog skrbi za vse. Ne vem, če to drži še danes, prav gotovo pa je ta bog pozabil na kopalnice. Pri nas že ne skrbi zanje, kot sem informiran.

V Vidmu-Krškem ima skrb za to (namreč za kopalnice) v rokah stanovanjska skupnost, ki je že pred letom dni odprla javno kopalnico za takšne, kot sem jaz, in za me ni podobne. Ze od prvih dni sem redno gost tega kopalničarja, zato me uslužnostno osebje prav dobro pozna.

Nekega dne sem bil prijetno presenečen, ko sem vstopil v ta prijazni kotic in namesto običajne gneče opazil uslužbenko (ki je blagajničarka in značilna hkrati) samo. Mislim sem si: »Glej ga, matička, danes bom pa brez čakanja na vrsti!« Res je bilo tako. Kupil sem listek in stopil v kabino. Odrsel sem se odvečne kože in ves blažen zavrtel pipo. Toda voda ni pritekala! Ko sem se vrnil iz kabine prikrajšan za tedensko navado, mi je uslužbenka prijazno povedala, da ni vode. »Kar prihodnjo soboto se oglašite, saj listek tako že imate!« me je potolažila. Soglašal sem, saj je bila po sreči višja sila...

Naslednjo soboto sem bil nemilo presenečen, ko me je uslužbenka pričelala? »Nemogoče! Vaš listek je uničen! Kupiti morate novega!« Dokazoval sem: »Saj ste vendar sami rekli prejšnjo soboto...« Zaman! Kupiti sem moral nov listek, moja navada pa me je tokrat stala 120 dinarjev, namesto 60 dinarjev. Verjemite mi, dragi državljan, da sem reden kopalnik in da me uslužbenka prav dobro pozna! Posređi pa so, oh, te navade...

Martel Stefančić,
Leskovec

Doklej samo obljube?

TOVARIS UREDNIK!

Ze vrsto let sem naročen na Dolenjski list. Sem borec od leta 1942 in 60-odstotni vojaški vojni invalid. Iman: dva otroke, ki obiskujejo osemletko v 6 kilometrov oddaljenem Crnomlju. Nedvomno mi boste dali prav, kar upravičeno zahtevam od občinskega ljudskega odbora Crnomelj.

Na sestankih Socialistične zveze smo že večkrat razpravljali o težavah naših otrok, ki morajo poleti in pozimi na 12 kilometrov dolgo pot, zjutraj v lepem vremenu, nazaj grede pa večkrat premočeni do kože.

Naš kraj je imel pred vojno lepo urejeno šolsko poslopje na Maverlenu. Med vojno ga je okupator popolnoma uničil. Pozneje je bil pouk v zasebnih hišah. Končno smo leta 1954 dobili šolsko poslopje na Stražnem vrhu. Tam je bil pouk vse do leta 1960, ko so šolo ukličili.

V imenu občanov sprašujem občinski ljudski odbor Crnomelj, ali morda ni prej mislil na to, da bodo morali otroci obiskovati šolo v šest kilometrov oddaljenem Crnomlju, in to ob vsakem vremenu? Na raznih sestankih smo zahtevali, da občinski ljudski odbor omogoči autobusno zvezo vsaj do klanca (Bezgovec) in nazaj. Obljube so bile vedno obilne, vendar dlje od tega ni prišlo.

Prizadeti se sprašujemo, če bomo še dolgo poslušali samo obljube, saj smo jih že sliši. Če smo že odrasli veliki, prestali v NOV in smo danes polni raznih bolezni, naj se vsaj našim otrokom omogoči tako solanje, kot jim gre!

STANISLAV VIDOS
Stražnji vrh 25
pošta Crnomelj

Ali veljajo na Dvoru posebne cene?

Tovariš urednik,

ko sem se 11. novembra ustavila v gostilni Vlada Kovača na Dvoru pri Žužemberku, me je presenetil odnos gostilničarja do strank. Na Dvoru sem bila prvič. Ko sem vstopila v gostilno, da bi kupila cigarete, sem doživela naslednje: Na vprašanje: »Ali imate cigarete?« me je Kovač najprej vprašal: »Tovarišica, ali tudi vi kadite?« »Mar vi ne?« sem odgovorila. Potem mi je dal 40 »Dra-va«, kar znaša 100 dinarjev. Kupila sem še male sadne napolitanke, ki jih je zaračunal 130 dinarjev, čeprav je znano, da veljajo v Senuhu velike napolitanke 110 dinarjev. Plačala sem s 500 dinarji. Vrnil mi je 70 dinarjev in ne 270 kot bi moral. Šele na moje opombi in pritrdilo njegove hčerke, da sem res dala petstotak, mi je vrnil še 200 dinarjev.

Sprašujem se, ali veljajo za Kovača posebne cene in kakšen je njegov odnos do drugih strank, ko je že mene, ki me ne pozna, tako »lep« sprejel? Sploh me zanima, če je tako postovanje v smislu socialističnih odnosov?

MARIJA JURAJEVČIČ,
Semič 19

Bil sem prijetno presenečen

Tovariš urednik!

Proti koncu novembra sem se službeno mudil v Novem mestu. Potoval sem z mo-

Leskovčani o svojih problemih in uspehih

V Leskovcu so člani SZDL na letni konferenci 5. decembra sprejeli več pomembnih sklepov in razpravljali o problemih in uspehih organizacije. Predsednik krajevne organizacije Branko Voglar je ocenil dosedanje delo odbora in hkrati opozoril na pobude članov organizacije za rešitev nekaterih problemov v organizaciji in v kraju. Poročevalec je navedel, da bi krajevna organizacija lahko več napravila, če bi bili vsi odborniki bolj delavni. Pozitivno pa je, da so se člani organizacije udeleževali zborov občanov in na njih konstruktivno razpravljali. Ugotovljeno pa je bilo, da udeležba delavcev, zaposlenih v gospo-

darskih organizacijah, na zborih ni bila zadovoljiva. Poročevalec je nadalje ugotovil, da je v Leskovcu že zakoreninjena navada, da je na sestankih podanih mnogo pobud in predlogov, ki pa potem niso uresničeni. Tudi sekcije še niso našle prave vsebine dela. Sekcije bi jih lahko z organizacijo predavali seznanile z vsemi gospodarskimi, političnimi in drugimi dogodki doma in v svetu.

Predsednik se je dotaknil tudi uspehov odbora. Letos so v Leskovcu proslavili 150-letnico obstoja šole in 70-letnico PGD. Pri pripravah obbeh proslav je odbor krajevne organizacije veliko pri-

pomogel, da sta odlično uspeli.

Krajevna organizacija SZDL je pokazala tudi veliko razumevanje za delo mladinske organizacije. Mladina je organizirala več krajevnih delovnih akcij in je dala pobudo za ustanovitev telovadnega društva »Partizana«. Referat ugotavlja, da se je v Leskovcu in v Veliki vasi, kjer je podružnica organizacije, veliko razpravljalo o kmetijstvu. Člani so se zavzemali za tesnejše sodelovanje s kmetijsko zadrugo iz Vidma-Krškega. Menili so, da je potrebno poskušati najprikladnejše oblike neposrednega sodelovanja.

Člani so se zavzeli za dokončno ureditev prostorov nad gasilskim domom, o čemer se že več let razpravlja povsem brezuspešno. Diskutanti so predlagali, naj bi sekcija za komunalne zadeve med drugim skrbela za gradnjo vodovoda v Leskovcu. Sekcija za družbene in politične probleme naj bi v sodelovanju z Delavsko univerto pripravljala sestanke in predavanja po željah obč-

nov. Predlagano je bilo, naj bi ustanovili še sekcijo za kmetijske probleme. Konferenca je z razumevanjem sprejela pismo pojasnilo kmetijske zadruge, v katerem se je opravičila kmetovalcem, ker je prodajalec njihove prodajalnice v Leskovcu samovoljno prodal 1800 kilogramov pšenice, katere kaljivost ni bila preizkušena. Zadruga je proti prodajalcu uvedla disciplinski postopek, kmetovalcem pa je pšenico zamenjala. Postopek kmetijske zadruge so člani organizacije pozdravili.

Konferenca je sprejela več sklepov: novi odbor naj pobližje delo sekcij; organizacija naj bi izdala svoje krajevno glasilo, podružnicama v Veliki vasi in na Senuhu je treba nuditi vsestransko pomoč in še naprej aktivno sodelovati v tekmovanju organizacij.

Konferenca je pozdravila sekretar občinskega odbora SZDL Slavko Lipar. Izvoljen je bil 13-članski upravni odbor, tričlanski nadzorni odbor in pet delegatov za občinsko konferenco.

D. K.

V krmeljski METALNI bo stekla proizvodnja

16. decembra bo v novo zgrajeni proizvodni dvorani »Metalnea« v Krmelju stekla proizvodnja. Nekdanji rudarji krmeljskega premogovnika, ki so se v letošnjem letu prekvalificirali, bodo kot stavbni kličavničarji in elektrovarilci začeli graditi kovinske konstrukcije za mostove, za stavbe in bodo na nov način gradili srečnejšo bodočnost in služili kruh.

Premogovnik Krmelj je iz leta v leto ustvarjal manjše dohodke, zato so pričeli iskati rešitev v preusmeritvi proizvodnje. V letih 1960 in 1961 je v rudniku 400 zaposlenih nakopalo po 116 tisoč ton premoga, v letu 1962 pa so imeli sklenjenih pogodb za prodajo 32 tisoč ton. Ko so pretehtavali, kaj ukreniti, so ugotovili, da je edina rešitev v kovinski stroki, ker je rudnik imel dobro opremljeno kovinsko delavnico za vzdrževanje rudniških naprav. O tem, koliko potov je bilo treba narediti in kaj vse trezno premisliti, preden je obrat »Metalnea« nastal, smo že pisali. S sodelovanjem in

razumevanjem republiških in občinskih organov in z nemajhno pomočjo »Metalnea« iz Maribora bo 16. decembra poleg novega obrata »Liseca« in žebeljskega obrata stekla proizvodnja tudi v novih prostorih »Metalnea«. Vprašanje zaposlitve nekdanjih rudarjev je rešeno, težave, s katerimi se je premogovnik boril, pa so odpravljene.

Nekdanji krmeljski rudarji, ki so še letos rili po rovih pod zemljo, bodo 16. decembra prestopili prag nove, svetle proizvodne dvorane, v kateri bodo obdelovali kovine. K nemajhnim uspehom v času, ko so novi obrat ustvarjali, jim iz srca čestitamo in jim hkrati želimo kar največ delovnih uspehov, ko slovesno pričenjajo z novo proizvodnjo.

L. M.

V Gribljah so ustanovili aktiv LMS

Pred nedavnim so v Gribljah ustanovili aktiv LMS, v katerem je 21 kmečkih mladincev. Za organizacijo je veliko zanimanje. Ker nimajo kino predstav in drugih prireditev, so želeli predavanja s filmom. Radi bi predvsem poslušali predavanja o kmetijstvu. V zimskih večerih bodo naštudirali igro, s katero namenjajo gostoviti po okolišnih krajih. Vsi se bodo včlanili v SZDL in navezali stike z drugimi političnimi organizacijami. Za predsednika aktiva so izvolili Jožeta Brodarčiča.

SI. D.

Nova osnovna organizacija ZROP v Loki

Na predvečer dneva republike je bila v Loki ustanovljena osnovna organizacija ZROP. Dotlej je v občini Senuha delovala ena sama organizacija, ki se je zdaj razdelila na več področnih. Brez dvoma bo delo odslej laže potekalo. Za predsednika organizacije je bil izvoljen Filip Korošec, za tajnika Drago Gole, za blagajnika pa Danijel Zupančič. Ze v prvih dneh se je priglasilo 23 članov. Nova organizacija ima izdelan lep program izobraževanja. 19. decembra bo prvo predavanje o pomenu organizacije RK, nato pa bodo sledila predavanja o uporabi sodobnega orožja in o topografski. Ker namerava organizacija ZROP vključiti tudi odsek strelske družine, je zlasti med mladino mnogo zanimanja.

S. Sk.

DOPISUJTE
V DOLENJSKI LIST!

MED VESELIMI KRVODAJALCI

Tiste dni smo v kolektivu razpravljali o krvodajalski akciji. Vsi se moramo prijaviti, je bil končen sklep, vendar je bil nežni spol še v tistem hipu proti. Ne oziraje se na to, jo je krepla moška posadka treh članov našega kolektiva neko naslednje jutro mahnila na transfuzijsko postajo. Prisepala je tja že nekaj minut po sedmi uri zjutraj. Patriotsko dolžnost naj bi opravila zelo zgodaj, dokler je kri še umirjena in čista, kajti človek ne ve, kaj ga čez dan še čaka...

Ne meneč se za ljudi, ki so stali na hodniku bolnišnice, se je naša trojka zelo hitro pomikala proti »krvavi front«. Hoteli smo čimprej opraviti in se čimprej vrniti na delo. Kot smo kmalu ugotovili, pa zadeva ni bila tako enostavna. Ni šlo, kot smo si predstavljali: prideš, daš, ne daš, greš. Kajti najprej se je bilo treba vpisati, dati kri za ugotavljanje krvne skupine in ostalih podatkov, oditi na rentgenski pregled, meriti krvni pritisk, odgovoriti na nekaj vprašanj, nakar si šele lahko zvedel, kakšno količino boš dal. Ves ta postopek do odvzema krvi traja največ eno uro, toda glavno šele pride! Nadenes si belo haljo, belo čepico in zaviješ čevlje v bele gamaše. Če imaš uaočnike, si kot zdravnik in ne bo nič čudnega, če te bo novinec med čakajočimi vprašal: »Doktor, pa kaj boli...?«

Kot star (namreč po stažu) in prekajen krvodajalec sem srečno prebredel vse uvodne ovire in se prebil do vrat, za katerimi si moral leči na dvignjeno blazino, vtačniti roko skozi stekleno steno in čakati da so ti jo prevezali, zabodli iglo v nabreko veno in podstavili kozarček.

Nad vrati je bil napis: »Tvoja kri rešuje in ozdravlja!« To me je tako opogumilo, da sem rekel: »Fant, kar pol litra jo boš dal. Zdaleje lahko dokazeš, da nekaj pomeniš!« Ves vesel, da se bo vse uresničilo, sem pogledal na svoj karton in prebledel. Naenkrat sem prebledel, kajti prebral sem: »Doza — 3 deli. Nič čudnega, pa drugič več, sem se tolažil.

Vendar je bilo prijetno čakati. Prav od srca sem se nasmejal burkežem, ki so v čakalnici krvodajalcev preganjali čas s šalami in anekdotami. Nekaterih ne bom nikoli pozabil. Na primer: »Pravite, da se bojim! Ne, ne, jaz se ne bojim, ampak gorje tistemu, ki dobi mojo kri. Takoj dobi službo na občini!«

»Kaj to! Poslušaj, kaj se je nečoč zgodilo meni. Prav tako smo stali kot tukaj in čakali na odvzem. Nenadoma sem se zdrnil, da sem grešil zoper transfuzijske zapovedi: ne jedi, ne pij (namreč alkoholnih pijač), obljubi, da ta dan ne boš vozil avtobusa, tramvaja, vlaka, trolejbusa, letala... Tisto jutro sem spil pet vermutov in štirikrat po dva deci rdečega. Ko sem se pojavil pred zdravnikom, me je že od daleč povohal, zamižal z enim očesom in kratko rekel: — Fant, kar za šank pojdi! Takoj pridem, pa ga bova dva deci!«

Lahko si mislite, da sem se smejal. Smejati sem se tudi potem, ko sem se že znašel na tisti beli, dvignjeni blazini s stekleno steno na levi... Onkraj stene so mi prijazne oči in mehke roke dopovedovale, naj se umirim. Ubogal sem jih in vesel gledal kri, ki je polnila majhen kozarček (3 deli). No, potem sem tudi jaz začel ugibati: »Kdo ve, kaj se bo zgodilo človeku, ki dobi mojo kri?«

JANEZ HLADNOKRVNI

STATUT kot seštevek pravic in dolžnosti občanov

V občinah bomo prav kmalu pričeli razpravljati o predlogih občinskih statutov. V tej in v eni izmed prihodnjih številok bomo zato skušali pred bralci razgledati in kar se da poljubno obrazložiti vsebino in glavne značilnosti statuta novomeške občine. Ta je namreč prva v našem okraju, ki je predlog statuta že izdelala.

Sodimo, da bo naša razlaga lahko koristila tudi občanom ostalih občin, saj se bomo pomudili najdlje prav ob najvažnejših vsebinskih določilih, ki si bodo v vseh občinah več ali manj podobna. Predlog statuta je plod trimesečnega dela posebne komisije, ki je vanj vložila nemalo truda. Občani bodo v razpravi o predlogu kljub temu najbrž marsikaj dodali in izpremenili. V želji, da bi bralcem naša razlaga kar največ koristila, objavljamo danes prvi del razlage, ki zajema približno polovico statuta.

Letos se je v jesenskih mesecih po vsej Jugoslaviji pričela široka razprava o osnutku zvezne ustave in republičkih ustav. Po skoraj dvomesečnih razpravah nam je prav gotovo jasno, kaj je ustava. Mi bi pa tokrat radi odgovor na vprašanje, kaj je to občinski statut, saj se nameravamo kar se da preprosto pogovarjati o njem.

Občinski statut je ustava v mejah občine. Ko smo prebrali člene zvezne in republičke ustave, smo iz njih izvedeli vse, kar moramo kot občani vedeti o svoji državi Federativni socialistični republiki Jugoslaviji in vse o tem, kako bomo gradili socialističen in socialistično družbo ter kdaj bomo prešli v komunizem.

Občinski statut nas v malce drugačni obliki seznanja z našo najosnovnejšo skupnostjo — z občino. Pripoveduje nam o tem, kako bomo v občini delali za dosego istih nalog, kot jih postavlja ustava. Občina smo mi vsi, občani, ki v njej prebivamo, občani z nizom pravic in dolžnosti, kot bomo zelo natančno spoznali v statutu.

Občine so imele statute že doslej, vendar so jih občinski ljudski odbori sprejemali brez sodelovanja občanov. Tokrat pa bomo o njih prej razpravljali, šele nato bo občinska skupščina statut sprejela. Razprava o novih statutih bo lažja, kot je bila ona o ustavi. Občina je vsakomur o ustavi bližja; s svojimi ustanovami, v katere se zatekamo doma vsak dan, po-

meni za nas občane živ organizem v pravem pomenu besede.

Zlasti v zadnjem razdobju, ko je komuna poleg ostalih dolžnosti na novo sprejela tudi skrb za razvoj družbenih služb (zdravstvo, šolstvo in socialno varstvo), nam je postala mnogo bližja; trditve, da je občina osnovna celica socialistične družbe, pa je prav s tem dobila praktično vrednost in vsebino. Če se bomo spomnili tega, kolikokrat se zatekamo po vsakdanjih opravkih na občino, nam občinski statut ne bo suhoparen. V vsakem členu, o katerem bomo razpravljali, bomo po krajšem premisleku našli sebe ali določila o stvareh, ki se nas neposredno tičejo.

Nekaj novosti v občinski samoupravi

Preden se lotimo statuta, se moramo seznaniti še z nekaterimi novostmi, ki jih statut uvaja v izrazih, da bomo lažje sledili razlagi. Že v začetku govori statut o občinski skupščini. Skupščina (s tujko ji pravijo tudi parlament) smo doslej poznali samo v republiki in v zvezi. Enakemu organu v občini in okraju pa smo rekli odbor. Odbor je bil organ, ki je izvrševal oblast v imenu ljudstva. Ta pravica pa je v novem statutu prenesena na občane, zato ima občina namesto odbora občinsko skupščino.

Občinska skupščina ima dva zbora: občinski zbor —

vanj volijo svoje predstavnike vsi občani, ki imajo volilno pravico — in zbor delovnih organizacij, v katerega volijo predstavnike proizvajalci iz delovnih organizacij, zasebni kmetje, ki so člani zadruga, in obrtniki, ki so člani zbornice. Statut naziva predstavnike v obeh zborih člane (doseđanji naziv je bil odbornik).

Zbor občanov je doseđanji zbor volivcev, vendar ima zbor občanov mnogo širše pristojnosti.

Zbori članov delovnih skupnosti so v delovnih organizacijah podoben organ, kot so zbori občanov.

Krajevna skupnost je nova samoupravna oblika, v kateri občani iz več vasi ali naselij v neposrednem sodelovanju z občino rešujejo razne komunalne, socialne in druge probleme svojega območja.

Gradivo statuta zelo na kratko

Predlog statuta občine Novo mesto je razdeljen na 4 dele in 7 poglavij. V prvem delu je na kratko opisan namen statuta, hkrati pa so v glavnih obrisi začrtane pravice in dolžnosti občine ter pravice in dolžnosti posameznih občinskih organov in njihovih medsebojnih odnosih.

V drugem delu je opisana družbeno-ekonomska ureditev občine. Preprosto povedano: statut se tu ukvarja z gospodarstvom, z usmerjanjem in razvojem gospodarstva, ki prispeva sredstva, ter določa, kako se ta sredstva zbirajo. Nato pa opisuje, kako ta sredstva občina uporablja za potrebe občanov. V tem delu je novost, ki je v doseđanjih statutih ni bilo: z več člani je določeno razmerje med organi občine in delovnimi organizacijami.

Tretji del statuta je najširše. Vsebuje kar 178 členov. Na prvi pogled je poln suhoparnih, določil o pristojnostih in dolžnostih posameznih organov v občini. Po temeljitejšem pregledu bomo prav v tem delu našli novosti, ki so temelj novih, demokratičnih odnosov in uveljavljajo samoupravne pravice občanov. Najdlje se bomo v razlagi pomudili okoli pravic in dolžnosti zbora občanov ter krajevne skupnosti in referendumov.

Cetrti del vsebuje prehodne in končne odločbe.

Občan — glavni nosilec oblasti

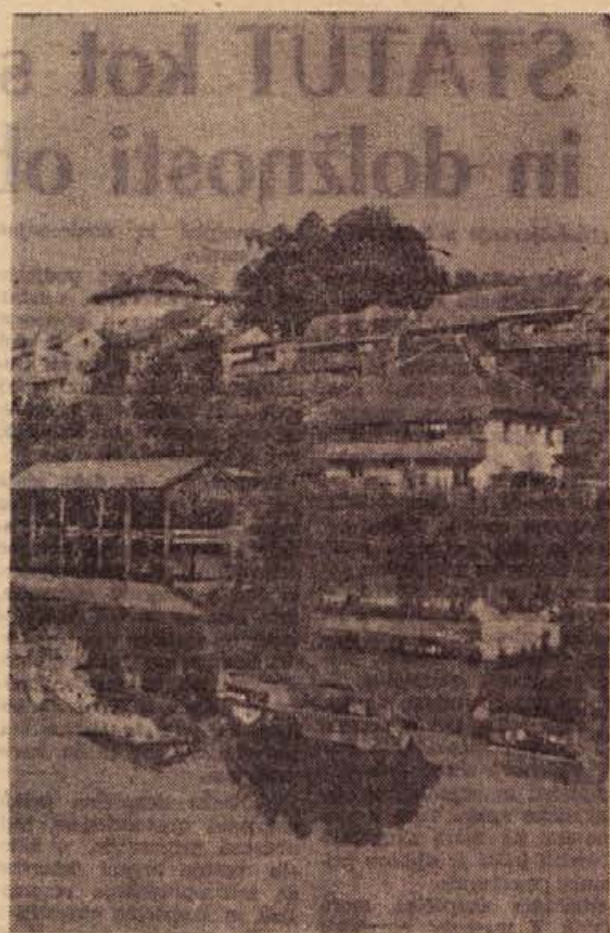
V zadnjem desetletju je z razvojem delavskega in družbenega upravljanja v naši socialistični družbi oblast, ki so jo prej opravljali ljudski odbori v imenu delovnega ljudstva, preraščala vse bolj in bolj v neposredno oblast ljudstva. Samoupravni organi (zbori volivcev, delavski sveti, sveti in komisije pri ljudskih odborih, upravni odbori v zavodih in ustanovah javnih služb itd.) so nas pritegovali k neposrednemu odločanju. Te samoupravne oblike so se najbolj razvijale v občini.

Zdaj bomo občinsko samoupravo te vrste še bolj razvijali. Statut že v uvodu poudarja, da urejuje samoupravne pravice in dolžnosti občine in način, kako se uresničujejo. Občina, če na kratko povzamemo njene naloge, razvija in usmerja gospodarstvo, porazdeljuje v občini ustvarjeni del narodnega dohodka v razne namene, skrbi za zagotovitev potreb in pravic občanov in jim zagotavlja samoupravne pravice. Samoupravne pravice, s katerimi občani postajajo nosilec oblasti, že v začetku statuta določa 18. člen, ki pravi:

»Delo občinskih organov in organov družbenega samoupravljanja je javno in dostopno v pogledu in nadzoru občanov ter njihovim družbenim organizacijam. Občinska skupščina je za svoje delo in za delo svojih organov odgovorna občanom, kolikor ni s posebnimi predpisi določeno drugače.«

Z javnostjo dela naštetih organov je občanom zagotovljeno njihovo neposredno sodelovanje v občinski samoupravi. Pravice pa ni brez dolžnosti. Na zborih volivcev smo doslej marsikje zahtevali več, kot nam je občina lahko nudila. 20. člen statuta pravi, da lahko občinska skupščina določi občanom dodatne prispevke, s katerimi krije dodatne potrebe v javnih službah in drugod v občini. Preden občinska skupščina predpiše takšen dodatni prispevek, pa morajo o tem razpravljati občani na svojih zborih in na zborih delovnih skupnosti.

Se ene dolžnosti ne gre prezreti! Po določilih 24. člena je občan dolžan po svojih sposobnostih sodelovati v organih občine, dolžan je dela-

Dvojna podoba Novega mesta — a še pred novembrskim snegom, ki nas bo, kakor zdaj vse kaže, popeljal kar v koledarsko zimo ...

ti (z delom povečujemo materialno osnovo in se neposredno vključujemo v razvoj), hkrati pa tudi izpolnjevati zakonske predpise.

Samoupravne pravice občanov pa zagotavlja tudi 14. člen statuta, v katerem je rečeno: »Pravice in dolžnosti občine opravljajo občani neposredno na zborih občanov, na zborih članov delovnih skupnosti, z referendumom, v krajevnih skupnostih, z volitvami v organe občine in v organe družbenega upravljanja ter s sodelovanjem v organih občine. Posredno pa opravljajo občani pravice in dolžnosti občine po občinski skupščini in njenih organih.«

V prvem delu statuta je poleg naštetega še določilo o površinskem obsegu občine (naštete so katastrske občine njenega področja), naštetih so njeni odnosi do višjih organov, tam so določila o priključitvi ali odcepitvi posameznih področij in še nekatere druge stvari.

Gospodarstvo je osnova za razvoj novih odnosov

Socializem in novi socialistični družbeni odnosi po-

menijo večjo blaginjo. Nove pravice občanov lahko zagotovi samo razvito gospodarstvo, ki prispeva dovolj sredstev za gradnjo šol, zdravstvenih in socialnih ustanov, za gradnjo cest, vodovodov, elektrifikacijo, za gradnjo stanovanj, sodobnih proizvodnih obratov in podobnega. Drugi del statuta se zato ukvarja z družbeno-ekonomsko ureditvijo občine.

Naše povojno gospodarstvo je načrtno, razvijamo ga s premislekom, po skrbno izdelanih načrtih. Statut se zato zelo podrobno ukvarja z nalogami občine pri razvoju gospodarstva, uporabljanju sredstev in razvoju družbenih služb. Gospodarstvo in ostale dejavnosti na svojem območju usmerja občina z letnimi in večletnimi programom razvoja. Tudi tu je zagotovljeno sodelovanje najširšega kroga občanov. Predlog programa za eno in večletni razvoj gospodarstva in družbenih služb sestavlja občinska skupščina v sodelovanju z gosp. organizacijami in z vsemi, ki program nato uresničujejo, ter v sodelovanju s sindikalnimi organizacijami in Socialistično zvezo. (Nadaljevanje na 6. strani)

Družbena vloga in načela organizacije občinske samouprave, kakršna so bila doslej v praksi že utrjena, se z novo republiško ustavo ne bodo bistveno spremenila. Iz osnutka ustave Socialistične republike Slovenije je razvidno, da je ustavno normirano samo to, kar je za enotnost komunalnega sistema v republiki potrebno, sicer pa občine — v skladu z načeli ustave — s statuti samostojno urejajo svoje delovanje in organizacijo. S statutom se določijo samoupravne pravice in dolžnosti občine in način njihovega izvrševanja, urejajo odnosi med občani, delovnimi in drugimi organizacijami pri opravljanju skupnih občinskih zadev, določijo način zagotovitve javnosti dela organov, določijo pravice občanov ter delovnih in drugih samostojnih organizacij glede družbenih služb, družbenih skladov, uporabe družbenih sredstev v splošni rabi in drugih družbenih sredstev. Skratka, občina s svojim statutom ureja vsa bistvena razmerja na svojem območju.

Osnutek republiške ustave prvič določa pogoje za teritorialno oblikovanje občine. Občina se ustanovi za območje, ki je povezano s skupnimi interesi in na katerem obstoje pogoji za samostojno opravljanje nalog občine, za njen gospodarski razvoj in za razvijanje družbenega samoupravljanja. To pomeni, da se ne more oblikovati občina na kateremkoli območju, zlasti pa ne na takih območjih, ki po svoji gospodarski moči ne zagotavljajo uspešnega nadaljnega razvoja in kjer — običajno iz istih raz-

Občina - osnovna skupnost svobodnih proizvajalcev

gov — ni pogojev za samostojno opravljanje nalog občine. Občina se lahko ustanovi ali odpravi le z zakonom, toda šele po poprejšnjem zaslišanju občanov. Posamezno naselje se lahko z zakonom izloči iz ene občine in vključi v drugo občino, če so se za to izjavili občani v naselju z referendumom in če s tem soglašajo skupščina tiste občine, v katero naj se naselje vključi. Ne more pa se naselje izločiti iz ene občine, če ga občina, v katero se želi vključiti, noče sprejeti.

V 79. členu osnutka republiške ustave je rečeno, da je občina temeljna družbeno-politična skupnost. Zakaj temeljna? Zato, ker je to osnovna skupnost svobodnih proizvajalcev, kjer imajo občani svojo oblast, razen zadev, ki so jih prenesli na širše družbeno-politične skupnosti. To je taka skupnost, kjer je mogoča osnovna uskladitev osebnih in splošnih interesov. V občini pride v polni meri do izraza načelo, da proizvajalec sam odloča o delitvi plodov svojega dela, pa ne le v delovni organizaciji, ampak tudi v komuni in prek delegacij tudi v širših družbeno-političnih skupnostih. Komuna je skup-

nost, kjer žive in delajo občani, ki so splošni bitji nosilci katerihkoli družbenih funkcij in ki jim je namenjena vsa korist.

Cepprav imamo doma osnutek republiške ustave, ki ga vsak čas lahko vzamemo v roke in si ogledamo odločbe, ki nas zanimajo, bomo vseeno še enkrat preleteli najvažnejše pravice in dolžnosti občine. Le-te so naštetje v 79. členu osnutka nove republiške ustave. V občini občani neposredno in po organih družbenega samoupravljanja ustvarjajo družbene in materialne pogoje za razvoj produktivnih sil, usklajujejo razvoj gospodarstva in drugih dejavnosti, uresničujejo čim popolnejše uveljavljanje načela delitve po delu, odločajo o sredstvih, ki v okviru delitve družbenega dohodka služijo za zadovoljevanje skupnih družbenih potreb v občini, opravljajo družbeno nadzorstvo nad gospodarstvom in v razvitemo lastnino v občini, organizirajo in varujejo osebno varnost in varnost premoženja ter javni red in mir, ustvarjajo pogoje za uresničevanje političnih in osebnih pravic občanov, odločajo o vprašanjih, ki so skupnega pomena za njihovo živ-

ljenje in delo ter za gospodarski, kulturni, komunalni, zdravstveni in socialni razvoj občine itd. Komuna s takimi pravicami in dolžnostmi ustvarja možnost, da vzame družba pobudo v svoje roke in usmerja nadaljnji razvoj. Komuna ni organ upravljanja z ljudmi, ampak postaja čedalje bolj osnovna skupnost svobodnih proizvajalcev zaradi upravljanja s stvarmi.

Osnutek republiške ustave vsebuje tudi določbo, ki dopušča možnost, da občine pri uresničevanju svojih nalog sodelujejo med seboj in v ta namen ustanovljajo skupne organe in organizacije, združujejo sredstva, izmenjujejo izkušnje, organizirajo skupne akcije in druge oblike medsebojne pomoči in sodelovanja. To seveda ni nič novega, ker so se v praksi že izoblikovale razne oblike medsebojnega sodelovanja, čeprav še ne v zadostni meri in tudi ne zmeraj najboljše. Zaradi tega bi moralo dobiti to ustavno določilo v prihodnosti širšo uporabo v praksi.

Okraj je v osnutku republiške ustave postavljen kot obvezna skupnost občin z nalogami, ki izhajajo neposredno iz ustave in zakonov, in nalogami, ki mu jih poverijo občine in ki jih občine upravljajo v okraju. Okraju je zagotovljena pravica neposredne udeležbe pri družbenem dohodku, medtem ko morajo občine prispevati sredstva za naloge, ki jih poverijo okraju. Občine na območju okraja lahko pooblastijo okraj za opravljanje posameznih svojih nalog, ne morejo pa prenašati zadev iz svoje pristojnosti v pristojnost okraja.

STATUT kot seštevek pravic in dolžnosti občanov

OD 1. DO 11. DECEMBRA 1962:

(Nadaljevanje s 5. strani)

den tako sestavljen program razvoja občinska skupščina sprejme, morajo o njem razpravljati zbori občanov, zbori delovnih skupnosti in organizacije Socialistične zveze; skupščina mora razpravljati o njihovih pripombah in jim, če pripomba ne upošteva, naštetih vzroke za to. Tako določa 31. člen statuta.

Program razvoja občine zagotavlja tudi potrebna sredstva. Občinska skupščina jih razporeja s finančnim načrtom v skladu s potrebami na raznih področjih. 41. člen statuta določa, da morajo, preden občinska skupščina finančni načrt sprejme, o njem na enak način kot o programu razvoja razpravljati zbori občanov, zbori delovnih skupnosti in organizacije Socialistične zveze. Tudi v tem primeru jih mora skupščina obvestiti kako je njihove pripombe upoštevala.

Občinska skupščina mora vsakih 6 mesecev obveščati gospodarske organizacije, zbere občanov, zbere delovnih skupnosti in organizacije Socialistične zveze o uresničevanju programa razvoja (33. člen), vse našete organe in organizacije pa mora, kot določa 43. člen, občansko obveščati tudi o uresničevanju finančnega načrta.

Delovne organizacije so organski sestavni del občine

Maloprej smo se seznanili s tem, kako občina usmerja gospodarstvo in na kakšne načine mora k temu pritegniti občane. Gospodarstvo občine se odvija v delovnih organizacijah, kjer proizvajajo, opravljajo vsakovrstne uslugе v proizvodnem procesu in izdelke posredujejo tržišču. V delovnih organizacijah je razvito delavsko samoupravljanje. Dosedanji statuti niso odnosa med delovno organizacijo in občino obdelovali posebej.

Delavsko samoupravljanje pa se vedno bolj razvija, dobiva nove pravice in nove pristojnosti. To zahteva, da so odnosi med delovno organizacijo in občino urejeni in da se odvijajo po določenih poti in načinih. 61. člen statuta pravi:

»Razmerje med občino in gospodarskimi organizacijami temelji na načelih samostojnosti medsebojnih obveznosti, ki jih določajo veljav-

ni predpisi in medsebojni sporazumi.«

Tako občina kot podjetje sta torej samostojna, vendar pa ju kljub temu povezuje mnogo vez. Podjetje je del občinskega gospodarstva. Občina ne more biti vseeno, kakó gospodarji kolektiv zaupanosti mu sredstvi proizvajajo, kaj in koliko naredi.

Proizvodnja in delo nista sama sebi namen. Z njima ustvarjamo sredstva za nadaljnji razvoj in za potrebe delovnih ljudi. Proizvajalec, ki živi v urejenih razmerah, dela lažje in naredi več. Te razmere (stanovanja, preskrba, komunalna ureditev, otroško varstvo, zdravstvo, šolstvo in podobno) pa ureja občina. Podjetje in občina sta, kot vidimo, kar se da tesno povezana.

Občinska skupščina izdaja delovnim organizacijam tudi občanska priporočila, o katerih morajo organi delavskega samoupravljanja razpravljati in skupščino obvestiti o svojih ukrepih, poročati ji morajo, kako izpolnjujejo program. Če delovna organizacija ne upošteva priporočil občinske skupščine ali njenih organov in če ravna v nasprotju z družbenimi koristmi, mora občinska skupščina zoper njo ukrepati po zakonitih predpisih (57., 58. in 59. člen statuta).

Združevanje v gospodarstvu

Tudi o združevanju bomo našli v statutu posebna določila. To je razumljivo, saj smo zlasti v zadnjih letih gospodarstvo krepili z združevanjem sredstev, s sodelovanjem posameznih podjetij in panog in tudi z združevanjem podjetij. Občinska skupščina daje podjetjem priporočila o tem, nato pa o teh priporočilih razpravljajo organi delavskega samoupravljanja. Če narekujejo splošne gospodarske in družbene potrebe, občinska skupščina priporoči in predlaga združevanje delovnih organizacij. Podrobneje govori o tem 60. člen.

Prav gotovo se bo pri združevanju sredstev, pri poslovnem sodelovanju, zlasti pa pri združevanju delovnih organizacij, kadar bo to priporočila občinska skupščina, marsikaj zataknilo. Povedali smo že, da podjetja v občini sestavljajo gospodarsko celoto, ki se mora razvijati, ki mora v korak s časom. Če se nam kljub priporočilu ob-

čine ne bo zdelo združevanje najboljša rešitev za naše podjetje, se moramo vedno vprašati, kaj narekujejo širši družbeni interesi, in se nato ravnati po tem.

Občinska skupščina lahko ustanovi za potrebe gospodarstva in razvoja na drugih področjih svoj denarni zavod ali skupni denarni zavod z drugimi občinami. Podrobneje govori o tem 63., 64., 65., in 66. člen.

Kako skrbi občina za potrebe občanov

Zdaj že poznamo načine, na katere občina usmerja gospodarstvo, spoznali smo odnose med občino in delovnimi organizacijami in pravice občanov pri usmerjanju gospodarstva. Gospodarstvo zagotavlja sredstva, ki jih občina uporablja za potrebe občanov.

»Za zadovoljevanje skupnih potreb občanov na področju javnih družbenih služb (zdravstveno in socialno varstvo, šolstvo, kultura, prosveta, telesna vzgoja, rekreacija, komunalne in druge potrebe) zagotavlja občina v mejah materialnih možnosti na svojem območju dobrine sama s svojimi sredstvi, v sodelovanju občanov in s sredstvi delovnih in drugih organizacij ter v sodelovanju in s sredstvi drugih občin in širših skupnosti.« Tako določa 69. člen statuta.

Občina ustanovi za posamezna področja družbenih služb zavode ali organizacije, ki opravljajo naloge teh služb (Zavod za zaposlovanje skrbi za zaposlitev občanov, Pedagoški zavod za potrebe pedagoške službe, Zavod za pravno pomoč nudi občanom pravno pomoč, Zavod za socialno varstvo za socialne zadeve itd.). Podrobneje določila o tem vsebuje 68. člen. Če prenese občina katero od omenjenih dejavnosti na zavod ali organizacijo, jima mora zagotoviti potrebna sredstva (75. člen).

Statut zagotavlja s svojimi določili najširše sodelovanje občanov tudi pri oprav-

ljanju javnih in družbenih služb in pri zadovoljevanju njihovih potreb. Zavode in ustanove, ki po pooblastilu občine opravljajo družbene in javne službe, vodijo organi družbenega upravljanja. Člane teh organov imenuje občinska skupščina, izvoli jo jih zbori občanov, zbori članov delovnih skupnosti, imenujejo jih politične organizacije in izvolijo delovni kolektivi teh zavodov in ustanov. Na tak način imajo občani v družbenih in javnih službah svoje neposredne predstavnike. Poleg tega pa določa 78. člen statuta:

»Da se zagotovi javnost in družbeni nadzor, so zavodi in organizacije, ki opravljajo družbene in javne službe, dolžni predložiti občinski skupščini svoje delovne in finančne programe, zaključne račune in občansko poročila o delu in problemih, občane pa na zborih občanov in zborih članov delovnih skupnosti seznanjati s svojimi programi dela, problemi in doseženimi uspehi.«

Sredstva za opravljanje družbenih in javnih služb zagotavlja občina z družbenimi skladi, v katere se stekajo: sredstva po veljavnih predpisih, deli dohodkov občine, ki ga določa občinska skupščina, dotacije, sredstva iz združevanja, prispevki občanov in sredstva iz najetih posojil.

Preostali členi drugega dela statuta podrobno določajo, kako zavodi opravljajo naloge in zadeve s področja posameznih družbenih in javnih služb (zdravstveno varstvo, socialno varstvo, varstvo in vzgoja otrok, prosvetno-pedagoška služba, kulturna in prosvetna dejavnost, telesna vzgoja in rekreacija, pravna pomoč in komunalne zadeve). Zlasti v socialnem varstvu, varstvu in vzgoji otrok in pri komunalnih zadevah govori statut posebej o vlogi krajevnih skupnosti.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka:
DOLENJSKI LIST
si naročite na vaš domači naslov

475 novih naročnikov

Obračun pridobivanja novih naročnikov je danes pred vami: v 11 dneh so pridobile krajevne organizacije SZDL, nekatere sindikalne podružnice in predvsem pismonoše že 475 novih naročnikov, ki so razdeljeni po občinah takole:

BREZICE:	34 novih naročnikov
CRNOMELJ:	23 novih naročnikov
METLIKA:	21 novih naročnikov
NOVO MESTO:	179 novih naročnikov
TREBNJE:	23 novih naročnikov
SEVNICA:	45 novih naročnikov
VIDEM-KRSKO:	127 novih naročnikov
Razne pošte:	21 novih naročnikov
Inozemstvo:	2 nova naročnika

Med vsemi poštami vodi PTT enota Novo mesto z 99 novimi naročniki, najboljše uspehe pa je dosegel doslej med posamezniki Vinko Dragman iz Novega mesta, ki je zbral že 49 novih naročnikov. Pismonoša Ignacij Pavc iz Novega mesta je zbral 22 naročnikov, Anica Roštohar v Leskovcu 24, Anton Zupančič v Sevnici 16 itd. Sevnška pošta je zbrala doslej 32 novih naročnikov, pošta Videm-Krsko 32, pošta Leskovec pri Krškem 29 itd. Sindikalna podružnica NOVOLES v Novem mestu nam je poslala 10 naročilnic, Novolesov obrat iz Straže pa 16 naročilnic. Sindikalna podružnica ISKRE iz Šentjerneja je zbrala 14 novih naročnikov.

Vsem, ki sodelujejo v enomesečni akciji pridobivanja novih naročnikov za DOLENJSKI LIST, se lepo zahvaljujemo, hkrati pa ponovno vabimo vse KO SZDL, vse uprave pošt in sindikalne podružnice, da pomagajo razširjati naš domači pokrajinski tednik!

Združevanje v lesnopredelovalni industriji novomeške občine

Zbor proizvajalcev ObLO Novo mesto je na zadnji seji med drugim razpravljal tudi o predlogu Gospodarske zbornice za združevanje podjetij lesnopredelovalne industrije v občini Novo mesto. Predlog zbornice so odborniki zavrnil, ker rešuje združevanje tako, da združuje podjetja v vodovarnem smislu — povezuje manjša podjetja med seboj. Predlog zbornice je obdelan predvsem s trgovske plati, mnogo manj pa s tehnološke. Rešitev lesnopredelovalne industrije v občini Novo mesto pa je v delitvi dela in proizvodnem sodelovanju, ko bi posamezna manjša podjet-

ja svojo proizvodnjo specializirala v sestavne dele, ne pa les žagala in izdelovala vse od začetka do konca. Kaj več o razpravi odbornikov in o utemeljitvi, s katero so predlagano združevanje zavrnili, bomo poročali v posebnem sestavku.

Tudi krški SVOBODI denarna pomoč

DPD »Svoboda« iz Vidma-Krškega je zaprosila komisijo za društva in organizacije pri obč. odboru SZDL za pomoč v znesku 80.000 dinarjev. Na zadnji seji komisije je bilo prošnji ugodeno.

Obtoženi ste, Peter Zavozil!

● Sodnik: »Obtoženec, vaše ime, prosim? Naštetje vse vaše cesbne podatke!«

● Obtoženec: »Peter Zavozil, Star 35 let, Ločen. Oče petih otrok. Stanujem na Strmem bregu šte. X.«

● Sodnik: »Dobro poslušajte obtožnico, toda ne prekinjajte me! Govorili boste, ko boste vprašani. Ste razumeli?«

● Obtoženec: »Razumel.«

● Obtožnica: »...in tako je 1. oktobra zvečer 35-letni poklicni šofer Peter Zavozil, zaposlen pri podjetju Parket, vozil tovornjak NM... naložen s parjenimi bukovi deskami. Z blagom je odšel na pot ob 19.43, podjetje Izdelki v 23 km oddaljenem Rdečem boru, kamor je Parket redno izvažal bukove deske, pa ga je pričakovalo ob 20.15.

Natanko ob 20.16 minut je dežurni v podjetju Izdelki dobil sporočilo, da je šoferju Petru Zavozilu nadaljnje potovanje preprečila nesreča, ki jo je sam zagrešil v Ostrém ovinku, komaj poldrugi km od Rdečega bora...«

»Ste razumeli? Je vprašal predsedujoči, ko je bila prebrana obtožnica.

»Razumel,« je kratko rekel Peter Zavozil.

»Se počutite krivega?« je bilo naslednje vprašanje

»Da, malo že...«

»Kako malo? Ste bili v to-

vornjaku, ki je 1. oktobra ob...

peljal parjene bukove deske podjetju... v...?«

»Mislim, da sem bil.«

»In bi morali biti ob... v Rdečem boru.«

»Da, spominjam se.«

»V Ostrém ovinku ste pred seboj zagledali pet žena in enega moškega, ki so se vračali domov. Šli so nasproti vam.«

»Tako je bilo.«

»Toda niste zasenčili luči, razen tega pa ste vozili po levi.«

»Nisem se znašel. Nprestan sem gledal na uro. Ob... so me pričakovali, pa sem malo bolj pritisnil na plin.«

»Vozili ste s polno hitrostjo po levi, z močno lučjo, da se oni peči niso vedeli kam umakniti. Ko ste pripeljali do njih, niste zavrli, ampak s tako hitrostjo podrli moškega in ženo. Se spominjate?«

»Pa, nekoliko že, samo...«

»Torej ste razumeli obtož-

nico?«

Obtoženec pogleda okrog sebe. Vse oči so uprte vanj. Toda molči.

»Vprašam vas še enkrat: ste razumeli obtožnico?«

»No, da, da... razumel...«

»In kaj menite, so otroci moškega, ki ste ga do smrti povozili, srečni?«

»Prosim, ne govorite mi tega! Tudi sam imam otroke.«

»Ste tudi med vožnjo vedeli, da jih imate?«

»Ne, se pravi da. Rečem vam, takrat...«

»Ko so vam jemali kri, so ugotovili, da ste bili pijani. Lahko ugovarjate?«

»Pijan? Spil sem šilce žganja in dva večja brizganca.«

»Ste vedeli, da pijani ne smete te voziti?«

»Prosim, ne načenjajte tega... Sam se ubijam z otroki... Žena, ta... ničvrednica... Odšla je in mi pustila otroke. Pet otrok. Kaj mislite, da je zame to razvedrilo?«

»Najbrž ste zvedeli, da je ml možki, ki ste ga do smrti povozili, oče treh otrok, žena, ki je takrat prišla pod vaš tovornjak, pa mati dveh otrok in v sedmem mesecu nosečnosti. Ste se kdaj vprašali, kako bo družina brez očeta, kaj bo s temi otroki, kdo jih bo živel?«

Obtoženec Peter Zavozil molči. Zavozil ga je, krepko zavozil. Eno upanje je: da porota upošteva njegove družinske težave in okoliščine.

Vendar če tega ne bo nihče upošteval? Koliko let za zapahi mu prisodijo? Sam bi že zdržal, kaj pa otroci? Kdo bo skrbel zanje? Kdo jim dajal hrano, kdo kupoval obleke? Kako jim bo šlo v šoli? Za starejša dva bi še nekako šlo, kaj pa mali Pepek? Kdo ga bo pestoval?

Toda, kaj niso tudi otroci tistega očeta in tiste matere, ki sta... Se zdaj vidim njuno kri... tudi ti otroci niso na boljšem. Se na slabšem so. Ona niti dobrega stanovanja ni imela. On je stanoval še pri starših... Uh, otroci, če ne bi bilo teh...

Se bi razmišljala. V dvoranilušajo. Nato se trije odločijo in se umaknejo na posvet v sosednjo sobo.

»Zdaj ali nikoli!« vre v Petru. Če me obsodijo, se bom spokoril, če me pustijo, ne bom nikoli več vozil. Ne bom mogel!«

Potem napoči trenutek, tisti, ki naj odloči o njegovih usodi. Predsedujoči veli vsem vstati in razglaši:

»Upošteva jo razne olajševalne okoliščine vas senat obsoja na dve leti strogega zaporaz in odvzemom vozniškega dovoljenja za dobo... Povrniti morate tudi škodo, ki ste jo prizadeli obema nesrečnima družinama zaradi svoje nepredvidnosti in lahko miselnosti...«

Zdaj je kesanje prepozno! Na cesti nisi sam.

Ivan Zoran

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA VEVČE-MEDVODE

obrat VEVČE, p. LJUBLJANA-POLJE

sprejme TAKOJ

- VEČ NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV za priučitev v proizvodnji,
- UPRAVLJAČA PARNIH KOTLOV z mehničnim kurjenjem,
- UPRAVLJAČA PARNIH KOTLOV z ročnim kurjenjem,
- 2 STROJNIKA VODNIH TURBIN, UPRAVLJAČA PARNIH TURBIN.

POGOJI: 1. dovršena osemletka in odslužena vojaščina, 2. izpit za kurjača parnega kotla z mehničnim kurjenjem, 3. izpit za kurjača parnega kotla z ročnim kurjenjem, 4. izpit za strojnika vodnih turbin, 5. izpit za strojnika parnih turbin.

Samska stanovanja in prehrana zagotovljena. Informacije glede delovnih pogojev daje kadrovski oddelek podjetja vsak dan od 7. do 14. ure ustno in po telefonu na št. 383-241. Razpis velja do izpolnitve delovnih mest.

Staršem šoloobveznih otrok in javnosti

V vseh občinah okraja imamo formalno registriranih 142 osnovnih šol z normalnimi učnimi načrti, v Smihelu pri Novem mestu pa imamo tudi posebno osnovno šolo za telesno in umsko prizadeto mladino. Če hočemo, da bi dobila normalno razvita mladina v normalnih osnovnih šolah približno enako znanje, naj bi bile te šole v organizacijskem pogledu izenačene, kolikor bi najbolj mogle biti, ker to narekuje že sam zakon o osnovni šoli, še bolj pa to terjaja naš družbeni sistem.

V našem okraju je organizacija osnovnih šol zelo različna. Od tega so tudi tako različne oblike in metode pouka, kar vodi do različnega znanja malih državljanov. Mnogo manj uspehov dosežejo učenci na tistih osnovnih šolah, kjer so pri pouku združeni učenci več — celo štirih ali petih razredov in vse uči isti učitelj. Pri naslednji izmeni, na primer popoldne, pa uči isti učitelj še ostale tri razrede učencev. Nemogoče je, da bi tak učitelj obdelal z učenci učni program za 2 razreda tako, kakor obdela popolni osnovni šoli učitelj učni program enega razreda. Kakšno znanje naj bi ta človek potem dal učencem vseh osmih razredov na osnovi kazane snovi po osmih učnih programih? V takih šolah otroci siromašajo v znanju in nad njimi izvaja družba diskriminacijo, česar ne bi smeli več dopuščati.

Učni programi so za vse šole v Sloveniji enaki, v posameznih krajih pa se mora vsak razred poučevati ločeno v učilnici. Dve šoli pa se šele razvijata v tako obliko. Poleg teh imamo 52 takih, kjer sta dva in dva razreda v eni učilnici istočasno, učenci do vključno petega razreda dalje pa so prešolani na sosednje popolne šole in se poučujejo skupno s tamkajšnjimi učenci v samostojnih razredih. Take osnovne šole, ki so nekaj razredov učencev prešolale v večje osnovne šole, imenujemo podružnice.

rana, bomo tudi tam pri strojih potrebovali razgledane proizvajalce in upravljalce. Take tendence in praktične izkušnje v vseh naprednih delih zahtevajo in tudi naš zakon o osnovni šoli narekuje, naj skrbimo za organizacijsko enotnost osnovne šole. Te velike razlike v znanju otrok iz centrov in iz oddaljenih krajev moramo načrtno odpravljati. Osnovne šole moramo organizacijsko izpopolnjevati tako, da se bo čim več učencev poučevalo v samostojnih razredih, in le v težje dostopnih krajih dovoljevati, da bosta združena le po dva razreda v enem oddelku — v eni učilnici istočasno. Zadolgovljivi pouk je mogoč samo v velikih šolah, zato bomo učence višjih razredov malih šol prešolali čimprej na sosednje popolne osnovne šole, kolikor to še ni izvedeno. Te šole bomo laže opremljali s sodobnimi učili, ustanavljali delavnice in jih počasni opremljali z najpotrebnejšimi tehničnimi instrumenti, stroji in podobnim. Male šole vsega tega ne bodo zmogle.

Reforma šolstva še ni zaključena

V našem okraju smo sicer z reformo šolstva že nekoliko napredovali, moramo pa seveda nadaljevati z izpopolnjevanjem, kakor se izpopolnjuje celotni gospodarski in ostali tehnični dosežek. Navedli smo, da imamo v vseh občinah 142 osnovnih šol. Od teh je 48 popolnih osnovnih šol ali takih, kjer se vsak razred poučuje ločeno v učilnici. Dve šoli pa se šele razvijata v tako obliko. Poleg teh imamo 52 takih, kjer sta dva in dva razreda v eni učilnici istočasno, učenci do vključno petega razreda dalje pa so prešolani na sosednje popolne šole in se poučujejo skupno s tamkajšnjimi učenci v samostojnih razredih. Take osnovne šole, ki so nekaj razredov učencev prešolale v večje osnovne šole, imenujemo podružnice.

Najmanj uspehov moremo pričakovati na takih osnovnih šolah, ki družijo učence v kombinirane oblike od prvega do osmega razreda. Včasih družijo po 2, po 3 ali po več razredov. Učenci trpijo vseh osem let obveznega šolanja diskriminacijo, niso deležni tistih pravic kot drugi državljanji in se zaradi premajhnega znanja ne morejo vključevati po svoji volji v nadaljnje življenje. Tem šolam pravimo nerazvite osnovne šole in jih imamo po današnjem stanju 28 v okraju.

Kulturni teden novomeške Svobode

DPD Svoboda »Dušan Jerab« v Novem mestu pripravljaja za februar 1963 KULTURNI TEDEN v počastitev 15. letnice svojega plodnega in bogatega delovanja. Na sporedu bosta dve igri (drama in komedija), koncert simfoničnega orkestra, koncert obeh pevskih zborov (moškega in mešanega), predstava za otroke in še zabavni večer. Mimo teh prireditiv družbenih sekcij bo društvo povabilo k sodelovanju še gimnazijo in glasbeno šolo, tako da bo vsebina kulturnega tedna res zanimiva in pestra.

Prireditve se bodo začele na Prešernov dan (8. februarja) s koncertom obeh pevskih zborov.

V okraju je 24.394 učencev

V celotnem okraju imamo v šolskem letu 1962/63 osnovnošolskih učencev 24.394, od tega: v 50 popolnih osnovnih šolah in v onih, ki preraščajo v popolne 18.963 učencev ali 77,7%, v 52 podružničnih 2968 učencev ali 12,1%, v 26 nerazvitih osnovnih šolah 2463 učencev ali 10,2%.

14 najnižje organiziranih osnovnih šol pa že več ali manj časa ne dela in nima pogojev za obstoj zaradi premajhnega števila učencev. Te šole so: Marindol, Radenci, Stražnji vrh, Zagodac, Drage, Drganja sela, Grčevje, Šmarješke Toplice, Trška gora, Ledina, Podvrh, Laknice, Vrhe, Gorica, Te predlagamo v stalno ukinitve.

V posameznih občinah je slika organizacije osnovnih šol naslednja:

OBCINA BREZICE:

9 popolnih osnovnih šol s 3146 učenci, 7 podružnic s 415 učenci, 3 nerazvite osn.

»STEZICE« spet na svetlem

Te dni je izšla prva številka »Stezič«, glasila dijakov novomeške gimnazije, ki z letnikom 1962-1963 stopa v enajsto leto svojega izhajanja. Kakor je njihov uredniški odbor zapisal bralcem, bodo »Stezič« tudi to leto obdržale osnovni koncept srednješolskega lista. Razumljivo, da bodo kot doslej v prvih straneh objavljeni poskusi mladih poetov in prozastov, kritikov in drugih, ki skušajo orati ledino v svetu literature. V drugem delu, ki bo predvsem žurnalističen, pa bo glasilo poročalo o raznovrstni dejavnosti dijakov, ki sodelujejo v kroških, društvi in drugod.

Da se nameravajo »stezičarji« držati tega koncepta, dokazuje že prva številka, ki je sicer precej slabša in manj domiselna kot nje ne predhodnice, vendar je lep obet za prihodnje delo. Razen pesniških in proznih poskusov velja omeniti tlasti neleplosne strani »Stezič«, na katerih je popisana dejavnost dijakov novomeške gimnazije. Prva številka je torej na svetlem, od sodelavcev pa je odvisno, ali bodo »Stezič« izpolnile pričakovanja svojih bralcev.

šole s 192 učenci oz. skupaj 3753 učencev.

OBCINA CRNOMELJ:

6 popolnih osnovnih šol z 2262 učenci, 10 podružničnih šol s 442 učenci, 5 nerazvitih osn. šol s 171 učenci in 4 zaprte osn. šole; skupaj je 2875 učencev.

OBCINA METLIKA:

3 popolne osnovne šole z 915 učenci, 3 podružnice z 99 učenci, 2 nerazviti osn. šoli s 96 učenci in ena zaprta osn. šola; skupaj 1110 učencev.

OBCINA NOVO MESTO:

11 popolnih osnovnih šol s 5292 učenci, 2 v prehajanju k popolnim s 303 učenci, 20 podružnic s 1312 učenci, 1 nerazvita osn. šola s 118 učenci in 4 zaprte osnovne šole. Skupaj: 7025 učencev.

V novomeški občini je poleg teh normalnih osnovnih šol tudi pomožna šola s 70 učenci.

(KONEC PRIHODNJIČ)

Igor Ozim v Novem mestu

3. decembra je bil v Novem mestu koncert najboljšega jugoslovanskega violinista Igorja Ozima. Umetnik, ki je študiral pri profesorju Leonu Pfeiferju na Glasbeni

akademiji in se izpopolnjeval pri Maksu Rostalu v Londonu, je silno navdušil občinstvo. Pred gostovanjem v Novem mestu je imel vrsto koncertov po vsej Evropi, Ame-

Joža Gorjup: STUDIJA (1930) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici

riki, na Novi Zelandiji, Japonskem in drugod.

Program je bil pester in zahteven. Ozim je za Novomeščane igral Vitoljevo »Ciaconos« v g-molu, Beethovenovo »Sonato« v c-molu, »Serenade melancolique« Čajkovskega, Sarasatovo »Romano Andalus«, Merkujevo »Two mood songs« in Paganinijev »Capriccio« in variacije na g-struni. Violinist je igral na violino, ki jo je 1739. leta izdelal Stradivarijev učenec Domenico Montagnana.

Umetnik je imel v Novem mestu dva koncerta, in sicer popoldne za šolsko mladino, zvečer pa za odrasle. Pri klavirju ga je spremljal naš najboljši korepetitor prof. Marijan Lipovešek. Komentator je bil direktor koncertne direkcije Slovenije prof. Igor Andrejčič.

Igor Ozim je prišel v Novo mesto s posebnim veseljem. Navdušila ga je Du-

bravka Tomšič, ki se je ob svojem koncertu v Novem mestu izredno dobro počutila. Emil Bevo

NAŠI RAZGLEDI vabijo

Vrsta najbolj znanih psihologov in sociologov je začela v zadnji številki NAŠIH RAZGLEDOV odgovarjati na vprašanja uredništva lista na temo: Človek, proizvajalec, družba. Zanimiva vsebina slovenskega 14-dnevnika za politična, gospodarska in kulturna vprašanja koristi slehernemu izobražencu, pravtako pa tudi vsem tistim, ki se zanimajo za sodobna vprašanja v politiki, kulturi in gospodarstvu. Malenkostna naročnina na list sploh ne more odtehtati vrednosti, ki nam jih nudi ta štirinajstdnevnik! List si lahko naročite na upravi, Ljubljana, Sušičeva 1-3.

Delavska univerza v Sevnici pred novimi nalogami

V Sevnici ugotavljajo, da je program izobraževalne dejavnosti v sklopu delavske univerze pravičen, saj se je oblikoval na podlagi obširnih razprav političnih in gospodarskih organizacij in posameznikov. Tak program je bil izdelan na pobudo upravnega odbora DU, ki je pravočasno spoznal, da je delavska univerza lahko pomembna le tedaj, če bo njena dejavnost zanimiva in privlačna. Zanimiva je že razdelitev obveznosti, ki prikazuje obseg in vsebino naročnikov. Koristno so zajete lanske izkušnje, da je mogoče največ doseči v tesnem sodelovanju naročnikov z izvajalcem. Gre za to, da je prispevek naročnika v izobraževalnem procesu tudi izkazan in je odvisen od tistega, ki pripravi pogoje do izvajalca. Pohvalno je, da najdemo v programu utemeljene potrebe, ne pa neproučene zahteve in težnje, kar se je dogajalo v preteklosti. Koristna je oblika sodelovanja v drobnem načrtovanju z naročnikom, ker je tako možno povezati vsebino in metodo v uspešno obliko. Uveljavlja se načelo, da uspeh ni toliko odvisen od števila oblik, ampak bolj od kakovosti izvedbe. S tem je dosežena aktualnost seminarjev in živ poseg v probleme udeležencev ali področij. Prireditelji želijo slušateljse usposobiti za delo, ne pa jih samo informirati o tem in onem, ker to ne zadošča in ne opravičuje izdatkov.

Upravni odbor se zaveda odgovornosti pri izobraževanju. Ko je pretresal stanje in potrebe, se je odločil za zahtevnejše oblike. Menil je, da so bolj

koristni seminarji kot občasna predavanja. Pri tem želi podporo domačih strokovnjakov, ker bi se vprašanja sicer posploševala. Tudi v novi sezoni je v ospredju družbeno izobraževanje. Delavska univerza želi sodelovati tudi s sosednimi podobnimi ustanovami, zlasti kar zadeva izobraževanje, za katero se zanima manjši krog. Skupaj bi lahko razpravljali o gospodarstvu, izpopolnjevanju predavateljskega kadra in drugem. Mišljeno je predvsem sodelovanje z Zavodom za izobraževanje in proučevanje produktivnosti dela.

Spričo pestrega in obširnega programa je vse bolj čutili odgovornost, da bi s strokovnim in znanstvenim razlaganjem podprli vse glavne akcije družbenih in političnih organizacij ter samoupravnih organov, s čimer bi učinkovito prispevali k splošnemu napredku komunne.

Pomanjkljivosti in nekdani odnos do razvijajoče se izobraževalne ustanove v preteklosti vse bolj izginja. Mnogi so spoznali, da so tudi v naši občini velike potrebe, da pa jim je možno zadostiti le z vztrajnim delom. Zato bodo kos vsem nalogam, čeprav se je obseg dela znatno povečal. Delavska univerza v Sevnici tudi ni več osamljena, saj delajo na področju izobraževanja skoraj vse gospodarske organizacije v občini. Tudi v konfekciji »Liscas« nadaljujejo s plodnim sodelovanjem v družbenem izobraževanju. Uspešno delo izobraževalnega centra te gospodarske organizacije, ki je tudi

v minuli sezoni neprestano sodelovala z DU, je bilo napačno ocenjeno v Dolenjskem listu št. 40 (4. X. 1962). Ker pisec članka ni poznal razmer v »Liscas«, se mu je pri poročanju vrnila groba napaka.

Kaj lahko pričakujejo občani od letošnje sezone, je razvidno iz obsežnega in pestrega programa. V začetku sezone je bil seminar za predavatelje, na katerem so obravnavali učne metode in oblike dela, ki bi najbolj ustrezale slušatelju. Izvedli so tudi strokovno specializacijo sodelavcev in naročili, da je sleherni dožan spremljati vsa dogajanja na svojem področju. Za pomoč je tudi knjižnica, ki jo postopoma izpopolnjujejo. Sklenili so, da bo vodstvo DU poskrbelo za izdelavo govoril.

Razen sodelovanja s predavatelji v večerni politični šoli, ki ob dobrem vodstvu lepo napreduje, bo organiziran 30-urni tečaj za absolvente političnih šol iz prejšnjih let. Namen tega je, da bi ti politični delavci izpopolnili svoje znanje glede novejših dogajanj in ukrepov. V devetih seminarjih se bodo usposabljali člani ZK za različne družbeno-politične akcije. Predvidena pa so še občasna predavanja.

Za ostale družbeno-politične organizacije bodo priredili 10 seminarjev, več predavanj in dve večerni šoli. Znano načelo: Pravi človek na pravo mesto! bo lahko uresničeno, če bomo dali ljudem tudi izobrazbo.

Program upošteva tudi izobraževanje v gospodarskih organizacijah. To bodo dosegli s predavanji, seminarji in razgovornimi urami. Razveseljivo je, da je število udeležencev primerno v sklopu tega bodo tudi poljudnoznanstvena predavanja. O popotnih vtisih bodo v tej sezoni Sevnicanom pripovedovali znani svetovni popotniki.

Jože Bogovič

Miro Kugler: MACA (1962, litografija)

izobraževanju, niti ne pri fizičnem delu. Ne po njihovi lastni krivdi, pač pa mnogokrat po krivdi staršev in družbe morajo opravljati najtežja fizična dela tam, kamor še ni posegel stroj in druga mehanizacija. Ko pa bodo še nadaljnja delovna področja avtomatizirana in mehanizir-

Mladi se morajo izobraževati

Ko so ga poklicali, je prišel s šopom papirjev v roki. »Veliko dela imamo,« je kratko pojasnil. Potem je predlagal, da bi za razgovor polskala prazen prostor. Odlšla sva v manjšo sobico v pritličju stavbe ObLO Brežice. Franc Volčanšek, novi predsednik občinskega komiteja LMS Brežice, je bil takoj pripravljen odgovorjati na vprašanja:

— Pred kratkim ste imeli občinsko konferenco Ljudske mladine. O čem ste razpravljali?

— Pregledali in ocenili smo mladinsko dejavnost v preteklem obdobju in določili delovno območje za čas, ki je pred nami. Pogovarjali smo se o problemih mladine v aktivnih, organih samoupravljanja in kmetijstvu. Razpravljali pa smo tudi o tem, kako bi dosegli višjo izobrazbo mladih aktivistov. Poudar-

jali smo, da bi morali v ta namen organizirati več seminarjev in večernih šol.

— O katerih problemih mladina brežiške občine največ razpravlja na sestankih?

— Obravnava teče predvsem o izobraževanju kadrov v mladinskih vodstvih. Nujno je, da bi se izobraževali zlasti mladinci vaških akti-

vov, ki so sicer najbolj dovzetni za raznovrstno dejavnost. Pred nedavnim se je veliko govorilo o izgrelih brežiške mladine. Zdaj je zadeva rešena. Program so proučili občinski organi in ga bodo rešili tako, da bodo za vse nezaposlene mladince našli primerno zaposlitev. Čeprav je naposled res, da so izgredi spravljali v slabo luč vso brežiško mladino, mladina le ni sama kriva za to, kar se je dogajalo. Zdi se, da bomo morali še veliko razpravljati o razmerah, v katerih nekateri mladinci živijo.

— S čim v prihodnje ne kaže odlašati?

— Mladinci bi morali dokazati, da so enakovredni svojim starejšim kolegom. Ne vidim nobene ovire, da se dober, zavesten in primerno izobražen mladinec ne bi mogel uspešno uveljaviti v upravnih in samoupravnih organih.

— Ali je pomoč ostalih organizacij zadovoljiva?

— Kot bivši predsednik vaškega aktiva lahko rečem, da so bile ostale organizacije vedno zainteresirane za mladinsko delo, zlasti če se je mladina lotila zahtevnih nalog. To sodelovanje bi bilo lahko še boljše, če bi mladinci sami iskali pomoč.

Ivan Zoran

O načrtih dobovskih livarjev

Pred tedni se je začelo za dobovske livarje novo obdobje. Iz manjšega zasebnega podjetja, ki je zaposlovalo 4 delavce, je nastalo podjetje družbenega sektorja s 14-članskim kolektivom. Livarna oziroma splošno livarstvo sicer ni toliko znano kot BELT ali LIČ v Črnomlju,

saj za brežiško občino še ne pomeni močnejšega proizvajalca, vendar si je s svojimi izdelki, ki jih dela po naročilu in razpošilja po vsej Sloveniji in na Hrvaško, izvojevala že dostojen ugled.

V majhnih prostorih imajo dobovske livarje vse polno modelov in kalupov za najrazličnejše izdelke. Predvsem so znani izdelki iz aluminija, bron in sive litine. V livarni pretaplja staro železo, ker je ta surovina skoraj povsod dovolj in je poceni.

Prihodnje leto nameravajo ustvariti okrog 40 milijonov dinarjev prometa. V ta namen bi potrebovali približno 6 milijonov dinarjev za investicije, ker bodo povečali obratne prostore in nabavili novo premično dvigalo. Dvigalo bo omogočilo, da bodo vlivali tudi večje izdelke, težke do 800 kg.

Rast mladega podjetja je toliko bolj spodbudna, ker obeta postati pomembno žarišče livarske dejavnosti v Dobovi.

Prvi ples Počitniške zveze v Brežicah

24. novembra je bil v Domu JLA v Brežicah prvi ples Počitniške zveze, ki ga je skupaj z mladinskimi aktivom na gimnaziji organiziralo vodstvo družine počitniške zveze na tej šoli. Dijaki so pripravili pester program s pevoma Beti Jurkovič in Francem Babičem, ki sta pela z ansambлом »Plavci« na sporedu pa je bila tudi šaljiva pošta, srečolov in druge podobne stvari. Dijaki brežiške gimnazije bodo bližnjič porabili za skupen izlet.

Novo iz Dol. Toplic

Zakaj so v Dol. Toplicah prenehali predvajati filme, se vprašujejo mnogi domačini, pa tudi zdraviliški gostje. Prosvetno društvo »Maks Henigman« je bilo v zimskem času prisiljeno prenehati s predvajanjem filmov, ker je bil obisk zaradi hladu in dvorani, ki je ni mogoče ogrevati, tako majhen, da vstopnina ni krija stroškov. Prosvetno društvo je opozorilo ObLO Novo mesto. Komisija si je dvorano ogledala in obljubila finančno pomoč, vendar do danes ni bilo storjenega še prav nič. Ker je dvorana edini prostor v Dolenjskih Toplicah, kjer se lahko razvija kulturno prosvetno in društveno življenje, bi bilo pač treba nekaj ukreniti.

Zgodnji sneg je naredil nekaj škoda tudi v kmetijstvu po okoliških vaseh. Nekateri gospodarji

še niso pospravili s njiv repe, pese in korenja. Vse to pa je sneg zamel. Pa tudi z nastiljem še niso vsi kmetovalci preskrbeli.

Za dan republike je šolska mladina pod vodstvom učiteljskega priredila v dvorani prosvetnega doma lepo proslavo, na kateri so se sprostili deklamatorji, pevec in folklorne skupine. Lovci iz topliške okolice so na dan republike privedli velik lov, po lovu pa so se zbrali na družabni prireditvi v novi lovski koči nad Starimi Zagami. V prazničnih dneh je turistično objekto v Dol. Toplicah obiskalo več izletnikov. D. G.

Lesna industrija bliže železnice

Lesnopredelovalna industrija »Zora« iz Črnomlja se bo s svojim žagarskim obratom naselila ob železniški progi blizu bivše kurilnice. Projekt so izdelali. Lokacija je odobrena in zelo ugodna. V bližini je vodovod, industrijski tir in elektrika. Dovoz in odvoz hlodovine in rezanega lesa bo ugoden.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

BREŽIŠKI TABORNIKI SO RAZVILI SVOJ PRAPOR

9. decembra dopoldne je bila v prosvetnem domu v Brežicah manjša svečanost. Taborniki odreda »Matija Gubec« so tega dne razvili prapor, ki jim ga je izročil poveljatelj svečanosti Ivan Živič, predsednik občinskega odbora SZDL Brežice. Vodnica brežiških tabornikov Boža Česnovar je pripravila lep spored, v katerem je ob tabornem ognju sodelovalo okrog 60 tabornikov. Obujali so spomine s taborjenja v Bohinju in navzočim prikazali nekaj iz dejavnosti svoje organizacije. Vse je pripovedovalo o tem, da so v Brežicah zelo delavni. Največ zasluga za prlično delo taborniške organizacije imata zlasti Rozika Bohinc, upraviteljica I. osnovne šole v Brežicah (starosta tabornikov) in učiteljica Jelena Vimpošek kot načelnica organizacije. Po končani svečanosti, ki so se udeležili predstavniki političnih organizacij in zastopniki okrajne zveze tabornikov iz Novega mesta, so si gostje ogledali taborniško fotografsko zbiravo v I. osnovni šoli. Organizaciji in njenemu vodstvu čestitamo za uspeh!

»Mi smo pionirji II. osnovne šole v Brežicah! Za dan republike smo bili slovesno sprejeti v pionirsko organizacijo — to je bil naš veliki praznik! Z nasmehom na obrazih smo veselih src pred odredom obljubili, da bomo izpolnjevali, kar zahteva od nas pionirska organizacija. Ponosni smo na to!»

Bizeljska „KOVINA“ spet gradi

Kolektiv »Kovina« na Bizeljskem je zgradil novo hale, v katero se namerava preseliti prihodnje leto. V starih prostorih bo servisna delavnica za opravljanje najrazličnejših del iz kovinske stroke. Razen tega ureja dva nova stranska obrata, od katerih bo začela elektromehanična delavnica obratovati že v prvi polovici decembra, plastika pa v januarju prihodnjega

leta. Podjetje bo v novih prostorih in v stranskih obratih znatno povečalo svojo dejavnost, saj predvidevajo, da bodo prihodnje leto imeli blizu 75 milijonov dinarjev bruto prometa, kar je več kot še enkrat toliko, kolikor so uspeli realizirati letos.

Zlasti velja omeniti stranska obrata, ki bosta v danih

žensko delovno silo, s tem pa se bo število zaposlenih povečalo od sedanjih 38 na 53 v prihodnjem letu. Nedvomno drži, da se bo »Kovina« na Bizeljskem pridružila tistim mladim podjetjem kovinske stroke, ki jim je v najkrajšem času uspelo obvladati teren s svojimi kvalitetnimi izdelki.

BREŽIŠKE VESTI

pogojih lahko še pomembna činitelja v razvoju kovinske stroke na Bizeljskem. V elektromehanični delavnici bodo med drugim izdelovali najrazličnejše kovinske dele za radijske naprave, elektroinstalacije (vzmeti, stikala) in ostalo elektromehanično galanterijo. V obeh obratih bodo zaposlili

Brezinski mladinci pripravljajo opereto

Aktiv LMS v Brezini bo še v tem mesecu pripravil predstavo Gregorčeve operete »Jaz bi te že rada imela...« Skoraj vse vloge so zasedli mladinci, ki poleg tega razmišljajo že o drugi opereti, ki naj bi prišla na oder prihodnje leto. Zamisel, veselje in pogum mladine v Brezini je treba vsekakor pohvaliti, zlasti zato, ker je njihov aktiv med najbolj delavnimi v brežiški občini sploh.

Novice iz Artič

Letna konferenca KO SZDL je lepo uspela. V sproščeni razpravi so delegati iz posameznih podružnic načeli več vprašanj, med drugim popravilo vaških poti in odkup dela v tej sezoni, ki ga bo pahaljeno delo podružnice Dečna sela. Izvolili so nov odbor, predsednik pa je tov. Martin Zupančič.

Posvetovanje s člani mladinskega aktiva je sklicalo pretekli teden PD »Oton Zupančič«. Pogovorili so se o programu dela v tej sezoni, ki ga bo PD uresničilo v sodelovanju z mladino. Pripravili bodo uprizoritve štirih odrskih del. Ob koncu posveta je tov. Dernač podaril diplom in pohval, ki so jih člani društva zaslužili s pridnim delom na kulturnem področju. Artičani so zlasti ponosni na srebrno plaketo, ki so jo v preteklem letu dobili od republiškega sveta SPD. Posvet je bil pomemben predvsem zato, ker so na njem uskladili delo med mladinsko organizacijo in domačim PD.

Proslavo dneva republike s slovesnim sprejemom cicibanov v pionirsko organizacijo so kot vsako leto tudi letos priredili učenci artiške osem-

letke. Po lepem in pestrem programu je načelnik pionirskega odreda sprejel cicibane v Zvezo pionirjev. Zal smo tudi tokrat pogrešali starše, ki se vabilu otrok niso odzvali.

Sahovski dvoboj je bil delitev dneva republike je počel v Dolenji vasi pri Vidmu-Krškem. Na njem so se pomerili šahisti artiškega mladinskega aktiva z domačini iz Dolenje vasi. Igrali so v kombiniranih postavah na šestih deskah. Dvoboj sta v korist Artičanov odločili mladinki Kosova in Zorkova. Po srečanju je bila majhna zakuska s sklepom: prihodnjic na svidenje v Artičah! —šek

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskani pomoči v brežiški bolnišnici: Ivan Zeljko, upokojenec iz Vidma-Krškega, je padel na cesti in si poškodoval glavo; Jože Kellar, posestnik iz Bojnega, je padel s sanmi in si zlomil obe nogi; Milica Kežman, bolničarka iz Savaškega Marofa, je nekdo pretepel, dobila je hujše poškodbe po glavi; Ana Dime, delavka iz Gor. Leskoveca, je padla na poti in si zlomila levo roko; Nikola Glušica, delavec iz Bosanske Krupe, je v Brestanici padel iz vlaka in se huje poškodoval; Stjepan Strunjak, posestnik iz Cemeševa, je padel s hleva in si poškodoval glavo; Vlado Suša, trgovski pomočnik iz Brežice, je padel in si zlomil desnogo.

Dobro obiskana knjižnica v Krški vasi

Knjižnica v Krški vasi, ki je odprta vsako nedeljo od 7. do 12. ure, je vedno dobro obiskana. Vaščani radi berejo, zlasti leposlovne knjige.

Kulturno-prosvetna dejavnost bo tudi v letošnji zimski sezoni bogata. Že med letom so se pogovarjali o načrtu, ki ga bodo čez zimo uresničili. Naštudirati nameravajo igro.

Iz brežiške porodnišnice

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Slavica Krčelič iz Hraštine — dečka, Dragica Molan iz Anovca — dečka, Anica Rodman s Trške gore — deklco, Marija Bibič iz Brezine — dečka, Fradica Ivanuš iz Kraljevca — deklco, Marija Zorž iz Bojnega — dečka, Antonija Lazanski iz Velike Doline — dečka, Veronika Hostnik iz Gaja — dečka, Rozika Bohorec s Senovega — deklco, Marija Heimbring iz Ponikev — deklco, Fanika Bernjak iz Arnovih sel — dečka, Marija Jalovec s Malega Cirnika — dečka.

Za vzgojo občanov je odgovorna komuna

Na občnem zboru črnomaljske sindikalne podružnice prosvetnih in znanstvenih delavcev so podrobno obravnavali vzgojo in odgovornost do mladih občanov. Ugotavljali so, da so učni programi za osnovne šole in gimnazijo prepovršni in preveč administrativni. V njih niso dovolj zaobseženi tisti predmeti, pri katerih bi res lahko vzgojili

mladega človeka v kulturnega, humanega in zavestnega občana. Ta bo to postal šele takrat, ko bo imel pravičen odnos do ljudi, se lepo vedel na cesti, v družbi, cenil kulturne vrednote in tehniko. Zato je poglavitna dolžnost, da mladega človeka do tega pripravimo. Toda na kakšen način? O osnovnih sodobnih učnih pripomočkih namreč

vemo največkrat le to, da zanj ne denarja. Nekateri otroci snov teže dojemajo kot ostali, zato je zadeva še težja. Učitelji morajo precej časa posvetiti prav tem učen-

jenjem. Namesto da bi otroku nudili vse in ga spodbujali k učenju, zaradi slabih ocen obtožujejo profesorje in učitelje.

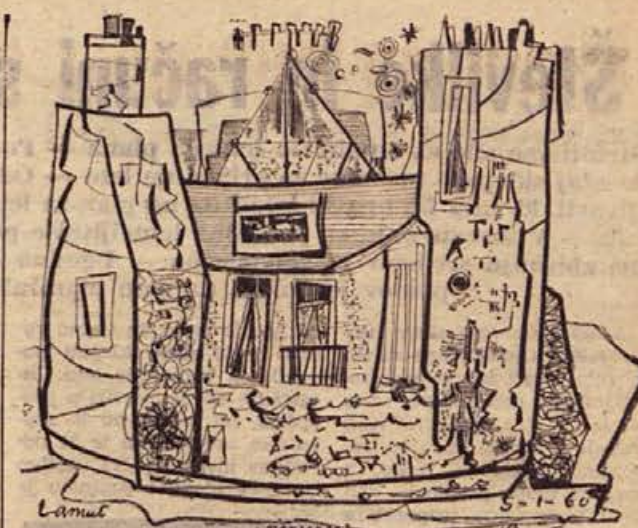
Ko so govorili o šolanju na visokih šolah, so menili, naj bi študije nadaljevali v prvi vrsti nadarjeni dijaki, ki bi imeli tudi prednost pri stipendijah.

Delo prosvetnih in znanstvenih delavcev je težko in odgovorno, njihov uspeh je v precejšnji meri odvisen od zanimanja in materialnega stanja komune. Tudi tu bi moralo veljati: enako plačilo za enako delo! Šj

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

cem. Zato z razlago zastavljajo za učno snovjo, kot jo določa program. Učenci in dijaki, ki slabše obvladajo materin jezik, se tudi tujih jezikov težko uče.

Na roditeljskih sestankih se vse premalo razpravlja o vzgoji otrok izven šole. Nad 1000 otrok v občini, ki bi morali imeti pouk angleščine, je zaradi pomanjkanja predavateljev (posredno tudi zaradi pomanjkanja sredstev) prikrashanih za ta pouk. Starši doma preveč obremenjujejo otroke z delom, tako da šestokrat nimajo dovolj časa za

Vlado Lamut: MANSARDA (1960: Bruxelles)

V Semiču so proslavljali

Kolektiv »Mizarstva« v Semiču, zdaj lesnega obrata »Zavoda za čebelarstvo« v Ljubljani, je proslavil 10-letnico obstoja svojega podjetja. Proslave so se med drugim udeležili predstavniki Jugoslovanske kmetijske banke, zastopniki ObLO Črnomelj, podjetji »Gosad« ter »Medex« in drugi. V uvodnih besedah je Martin Vindišman, soustanovitelj podjetja, povedal, kako je obrat rasel. Zatem je delovnemu kolektivu čestital Maks Krmelj.

Dejal je, da je ta praznik pomemben zlasti zato, ker so podjetje ustvarili delavci sami. Učenci semiške osemletke so nato recitirali in zapeli nekaj pesmi. Potem so starim delavcem podelili nagrade in diplome, drugim najmlajšim članom pa pismene pohvale. Podjetje ima zdaj že 80 zaposlenih in je ustvarilo letos okrog 100 milijonov dinarjev bruto produkta. Največ proizvaja za izvoz.

Franc Derganc

Spet premiera na črnomaljskem odru

V soboto, 1. decembra, smo bili spet priča uspelemu nastopu črnomaljskih dijakov. Tokrat so se nam predstavili s francosko komedijo »Dnevi naše sreče«. To je bila že druga premiera v letošnjem šolskem letu; pred nekaj tedni so namreč privedli literarni večer, ki pa, žal, ni našel razumevanja pri občinstvu. Nasprotno pa je bila v soboto predstava izredno dobro obiskana.

boljši od ostalih, razen Ksenije Vitkovič, ki je bila tudi zelo dobra, posebno v mimiki. Mirko Jelenič kot Oliver, Anka Krotec-Marianne, Lojze Kureltalec in Ivan Jerman — Francine so bili povprečni. Scena je bila v

skladu z zmogljivostmi črnomaljskega odra, razsvetljava pa je večkrat odpovedala, kar je kazalo na slabo pripravljenost tehnika. Vsaj tehničnim napakam bi se v bodoče lahko izognili. Janez Kure

Posvet zboru mladih občanov v Črnomlju

Pred nedavnim je bil v Črnomlju posvet zboru mladih občanov, ki se ga je udeležilo 106 mladincev in mladink iz šol in delovnih kolektivov. Posvet je bil namenjen predelavi osnutka zvezne in republiške ustave, predvsem pa vlogi in mestu Ljudske mladine v občinskem statutu. Kratkemu uvodu sekretarja občinskega komiteja ZKS tovariša Milana Malešiča je sledila razprava, h kateri se je priglasilo 18 mladincev in mladink, ki so postavljali konkretna vprašanja. Videti je bilo, da so mladi ljudje teme-

lito predelali osnutek zvezne in republiške ustave.

V zadnjem času so obravnavali osnutek ustave po vseh delovnih organizacijah, v ustanovah in po vaseh, kjer je sodelovala tudi mladina. Na teh posvetih je bilo opaziti, da so se mladi ljudje malo spuščali v razpravo. S tem ni rečeno, da jih vprašanja o ustavi ne zanimajo, marveč se ne oglašajo zato, ker so premalo sproščeni. Takih posvetov z mladimi ljudmi bo treba v bodoče še več!

S. D.

Mladinska politična šola v Krškem

Občinski komite Ljudske mladine je organiziral v sodelovanju z Delavsko univerzo mladinsko politično šolo, ki se je pričela 12. decembra in bo trajala štiri mesece. Šola je namenjena mladini iz srednje tehnične šole. Predavajo pa vodilni družbeni politični delavci iz občine. Program šole predvideva sledeča predavanja: ekonomski in družbeni procesi v sodobnem svetu, svetovno gospodarstvo danes, delavsko gibanje v današnjem svetu, mednarodno mladinsko gibanje, konstruktivna vloga neangažiranih državljanov v pripravi miru in enakopravnemu sodelovanju med narodi. Program nadalje vključuje še predavanja o političnem sistemu PSRJ, o

delavskem samoupravljanju, komunala-osnovna družbena ekonomska skupnost delovnih ljudi, razvoj kmetijstva in socialistična politika na vasi, naši prosvetni in kulturni politiki, itd.

Šolska zadruga na Senovem

V osnovni šoli na Senovem že tretje leto uspešno deluje šolska zadruga »Mladost«. Upravljajo jo učenci po svojih zastopnikih v zadrugnem svetu in upravnem odboru. Tako se usposablja za bodoče proizvajalce. Omeniti moramo, da vodijo dnevnik dela, blagajniško knjigo in seje zadrugnega sveta in upravnega odbora. Letos so mladi

zadrugniki naredili dva kompostna kupa za lastni vrt. Pridelali so tudi zelenjadnico. Pri vseh teh delih je bilo skupno opravljenih 4660 delovnih ur. Denar hranijo na hranilni knjižici pri KZ v Brestani. Učenci se v zadrugi učijo umnega gospodarjenja.

■ Pred dnevi je zunanjetrgovinsko podjetje »Central« v Ljubljani odprlo svojo drugo tehnično trgovino. V prodajalni je več specializiranih prodajnih oddelkov, posluje pa tudi servisna služba, ki popravlja naprave vseh vrst.

Obisk v gradaški Pečariji

Upravnika pečarskega podjetja iz Gradca tov. Rudija Dima st. sem našel v večernih urah doma. Takoj je bil pripravljen, da se pogovori o tem in onem.

— Kako je z realizacijo plana in kako je potekala proizvodnja?

— Naše podjetje je obrtno podjetje in ima razmeroma malo zaposlenih. V prvih treh mesecih smo realizirali le 60 odstotkov predvidenega plana. Na to je vplival splošni zastoj v gradbeništvu zaradi strožjih gradbenih norm. Poleg tega smo v lastni režiji gradili delavnico, pa so delavci bili vključeni v gradnjo in ne v proizvodnjo naših proizvodov.

— In gradnja delavnice?

— Naši dosedanja prostori ne ustrezajo. Zato smo že dolgo tega mislili na gradnjo novih prostorov. Letos smo začeli, a nam ni uspelo dokončati, ker gradimo le s svojimi sredstvi. Poleg tega bi mogoče še uspeli, a imamo veliko dolžnikov, saj smo imeli ob zaključku devetega meseca 5 milijonov pri gradbenih podjetjih. V novih prostorih bomo imeli tri oddelke: strojnico, delavnico in peč za žaganje.

— Kako je z razvojem podjetja?

■ Iz rudnika Tušanj so pred kratkim poslali kemični industriji prve količine kamene soli. Ze prihodnje leto bo znašala proizvodnja v tem rudniku 20 tisoč ton.

■ Pred dnevi so izročili prometno novo ozkotirno progo Trebnje — Bileča. Proga je dolga 87 km, gradnja pa so jo pričeli pred dvema letoma. Dela so veljala 4 milijarde 200 milijonov dinarjev.

— Surovin imamo dovolj. Gljne nam ne bo zmanjkalo, a kremencevega peska v bližini primanjkuje; drugod, kake pol ure stran, ga je dovolj. Če bi imeli večjo delavnico, bi lahko zaposlili več ljudi. Za mehanizirani obrat pa ne vem, če bi se obnesel.

— Ali je dovolj pečarjev?

— Kvalificiranih pečarjev primanjkuje. V Gradcu sta dva zasebna pečarja, ki se ukvarjata tudi z lončarstvom. Pri nas se ukvarjamo samo s pečarstvom.

Nekatere priuđujemo, da bo-

do lahko postali kvalificirani.

Tovariš Dim je predsednik prosvetnega društva, zato sem ga ob zaključku še vprašal, kako poteka kulturno-prosvetno življenje v Gradcu.

— Urejemo dvorano. Mislili smo, da bo do 29. novembra končana, pa nam ni uspelo. Finančno stanje je slabo; pri nas bi čilo treba urediti oder, nabaviti reflektorje in ostalo. Sredstva za kulturno-prosvetno delo so zelo pijača; nimamo najnujnejšega, kar bi potrebovali. Nujno potrebno bo pri obč-

ni osnovati sklad za kulturo in prosveto.

— Mladina se bolj slabo vključuje v kulturno dejavnost. Se v klub, kjer so sami, so imeli nered in ni bil izrabljen, dokler nismo pristopili starejši.

Za 29. november smo pripravili kulturno akademijo, a v tej sezoni nameravamo urpaziti dve igri.

Priporočam naj še to, da v našem kraju vse organizacije dobro delajo; samo kraj je majhen in zdi se mi, da je preveč organizacij, ker smo vsepovsod eni in isti ljudje.

J. D.

PLAČAJMO OBVEZNOST DO DRUŽBE!

Na seji sveta za družbeni plan in proračun ObLO Črnomelj so pred nedavnim razpravljali o neplačanih obveznostih občanov do družbe. Od skupnih obveznosti do občine so občani v letošnjem letu plačali le 78 odstotkov. Zato je svet zadal odtok za finance, da stori vse, da se dolgov do konca leta izterjajo.

V korist vsakega občana, ki ni poravnal svojih obveznosti, je, da jih čimprej poravnava in se tako izogne nepotrebnim stroškom prisilne izterjave. Ob koncu leta mora tudi občina poravnati račune in svoje obveznosti. Bolnice zahtevajo plačila za zdravljenje občanov, razen tega ima še vrsto neplačanih računov in obveznosti: tožbe, opomine, zamudne obresti, blokiranje proračuna, redne obresti. Vse to so stroški, ki bremene občino in otežkočajo njeno redno poslovanje. Čeprav bi izterjali vse obveznosti občanov do konca leta, bo ostalo še vedno nekaj neplačanih računov na občini, ker proračunska vsota, določena za poslovanje občine, nikakor ne zadošča. Člani sveta za družbeni plan in proračun menijo, da bi morala biti proračunska vsota v prihodnjem letu večja, če hočemo občini zagotoviti normalno poslovanje.

Letna konferenca KO SZDL Kompolje-Smarčna

Ker je področje te organizacije izrazito kmetijsko, je razumljivo, da so na letni konferenci prevladovali problemi s tega področja. Občani so razpravljali, da bi bilo koristno, če bi se pričeli dogovarjati, kako bi povečali kmetijsko proizvodnjo na svojem področju. Izvedli naj bi združitve parcel po dogovoru med posestniki, ker je sedaj onemogočeno večje kolobarjenje in uporaba mehanizacije. Pogovarjali so se tudi o najbolj potrebnih in rentabilnih rastlinah, ki bi jo gojili na svo-

jem področju. Obravnavali so predlog zadruga, da se kompoljsko polje spremeni v hmeljske nasade, kar je za to področje izredno primerno.

Pogovarjali so se še o komunalnih problemih, posebno o vodovodu, o ustavnih določilih republiške ustave ter o novih oblikah in metodah dela krajevne organizacije v bodočem obdobju. Nov odbor je za svojega predsednika izvolil Francija Redenška, za tajnika Staneta Jenka in za blagajnika tov. Koširja. B. D.

23. novembra smo imeli pionirski zbor. Zboru so se tudi udeležili: predsednik ObLO Franc Vrvišar, ravnatelj šole Ivan Zela, sekretar občinskega komiteja ZKS Metlika Janez Dragoš, predsednik občinskega odbora SZDL Ivan Škof in predsednik občinskega komiteja LMS Ivan Jerina.

Občni zbor je začel načelnik pionirskega štaba osnovne šole Jože Pahor. V začetku je pozdravil goste in ostale. Nato je podal poročilo. Povedal je, da je letošnje leto zelo pomembno, saj smo praznovali 20. obletnico PO. Pionirji smo bili v tem letu zelo delavni. Prirejali smo športna tekmovanja v znanju promutnih predpisov itd. Ker pa je letošnje leto še posebej posvečeno JPI, smo zgradili tudi novo igrišče za gradom. V tem letu so bile po vsej naši državi proslave v počastitev PO. Tudi pionirji iz Metlike smo pripravili lepo proslavo.

V okviru JPI je prišla iz Ljubljane inšpekcija. Ogledala si je pripravljeno igrišče in bila presenečena nad našim delom. Nato so poročali vodje krožkov: Na naši šoli deluje sedem krožkov. Od teh je najbolj aktiven glasbeni krožek, ki se deli na tamburaški in pevski zbor. Za

njim pa nič manj ne zaostajajo froti krožek, SSD, folklor, literarni krožek in šahovski krožek. V kratkem bo pričel delovati gošpodinjski krožek. Lutkovni in dramski krožek pa še nista pričela delati.

Tamburaški krožek obstaja že tretje leto. Tamburaši smo imeli javni nastop, katerega se je udeležilo veliko število poslušalcev. Tamburaški krožek ima tri skupine. Najstarejša in najštevilnejša je prva skupina, ki je dosegla še lepše uspehe. Sedaj se pripravljamo za javni nastop na RTV v Ljubljani. Da smo dosegli tako lepe uspehe, se moramo zahvaliti tovarišici Zori HERAKOVIČEVI, prejšnji pedagoški voditeljici krožka, in dirigentu Silvu Mihečiču. Prihodnje leto nameravamo obiskati skupno s pevci Štajersko in Dolenjsko.

Pevski krožek obstaja že več let in je eden najštevilnejših krožkov

naše šole. Vodja je Viktor Švigelj, ki je zelo pozitvovalec, kar jasno pričajo številni uspehi. Pevci so povsod priljubljeni.

Tudi foto krožek je delaven. Člani vsak teden objavljamo najboljše fotografije na oglasni deski. Delamo tudi fotografije po naročilu in razvijamo filme. Imamo zelo požrtvovalnega vodjo tov. Jožeta Kambiča.

SSD ima največ sekcij (kolezarsko, atletsko, namizni tenis, strelstvo). Športno društvo vodi Ivo Likavec. Tudi folkloriste vodi on. Folkloristi znajo že precej holo-krajskih kol. Redno vodijo, ker bodo šli skupno s tamburaši v Ljubljano.

Literarni krožek izdaja revijo »PRVI KORAKI«; vodja je tov. Slavko Skubic. Poleg drugih krožkov deluje na šoli tudi šahovski krožek, ki je v zadnjem obdobju priredil več tekmovanj.

Predsednik tovariš Vrvišar je v nagovoru pionirjem rekel, da so mu ugajala poročila in je zadovoljen z uspehi pionirskega odra v Metliki.

Ob zaključku smo izvolili nov štab, v katerem so Darinka Molek, Martin Črnogelj, Anton Nemanjšič in Zdenka Molek. Želimo mu mnogo uspehov!

Nada Zerjav, 8 c, Metlika

METLIŠKI TEDNIK

Številke in računi so postali razumljivi

Strniti vse sile za izpolnitev letnega plana — Podjetja, ki izvažajo, naj že zdaj sklepajo pogodbe za prihodnje leto — Odpravimo vse pomanjkljivosti, ki smo jih opazili letos, da bo plan za leto 1963 na trdnih osnovah — V investiranju so potrebne temeljitejše priprave in več resnosti pri zbiranju sredstev za soudeležbo — Ugodno izpolnjevanje letošnjih planov je dokaz, da smo planirali realno

Samostojna seja zbora proizvajalcev OBLO Novo mesto je bila, zlasti kar se tiče sodelovanja odbornikov, zelo plodna. V razpravi o vseh točkah dnevnega reda so odborniki sodelovali resno, z gospodarnimi predlogi, dali so vrsto umestnih pripomb in živahno razpravljali. Seja je bila stvaren dokaz tega, da so številke in računi v poročilih, zaradi vse večjega delovanja novih gospodarskih ukrepov, odbornikom vedno bolj in bolj razumljivi.

Podpredsednik tov. Andrej Grča je v zgoščenem poročilu o realizaciji plana do konca septembra (s številkami smo naše bralce že seznanili) opozoril na to, da osebni dohodki naraščajo za 5 odst. hitreje kot proizvodnja in da je opaziti tudi težnje po zviševanju materialnih stroškov, kar je predvsem posledica višjih cen za surovine in polizdeleke. Vsa proizvodna podjetja se bodo morala truditi, da bi zmanjšala razlike med fakturirano in vnovčeno realizacijo, ki je precejšnja zlasti v industriji (1 milijarda 300 milijonov din). V izvozu smo dosegli lepe uspehe, ven-

NOVOMEŠKA KOMUNA

dar ga je treba še vedno več čitati in že zdaj sklepati pogodbe za prihodnje leto. Investicije so se razvijale prepočasno, saj je bilo do 30. septembra uresničenih le 51 odstotkov investicij. Na ugodno izvršitev plana v prometu je precej vplivala otvoritev nove ATC v Novem mestu in modernizacija nekaterih cest.

V razpravi o investicijah so se odborniki pomudili tudi ob gradnji nove steklarne. Poudarili so, da je treba pohiteti s sklepanjem pogodb o sodelovanju ostalih občin in okrajev pri tej republiški investiciji in rešiti vprašanje komunalnega prispevka za gradnjo, ki še ni zagotovljen, ter že zdaj misliti na kadre, ki bodo v novem objektu delali, in na stanovanja zanje. Za soudeležbo na natečajih iz občinskega stanovanjskega sklada naj si podjetja Kremen, IMV in Novoles zagotovijo kreditna sredstva pri re-

publiki, ljudski odbor pa bo izdelal prioritarno listo za dodeljevanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Predstavniki SGP Pionir so opozorili, da ima podjetje 240 milijonov din kredita Gospodarske banke za tržno gradnjo stanovanj. Ker lokacije za takšne gradnje še niso odobrene, je nevarnost, da bo Gospodarska banka kreditna sredstva zato, ker niso izkoriščena, ukinila.

Gozdarstvo je plan dostej dobro uresničevalo, zaradi snežnih razmer pa bo spravilo že posekanega lesa najbrž oteženo. Odborniki so sprejeli priporočilo, naj vsa gozdarska podjetja dobivajo surovine v prvi vrsti pomembnejšim domačim obratom (Novoles-Straža), da ne bi v proizvodnji prišlo do zastoja.

Na seji so odborniki poslušali še poročila o varnosti in požarni varnosti, o reorganizaciji gradbeništva in o združevanju podjetij lesnoprredelovalne industrije (podrobneje bomo o tem poročali v ponji točki dnevnega reda so poslušali poročilo o stanju v

sebnih sestavkih) in sprejeli ustrezna priporočila. V zadnjem delu dnevnega reda so sprejeli predlog, da se odobrijo omenjenemu podjetju investicijska sredstva v znesku 7 milijonov 500 tisoč din. Ta znesek bo podjetje uporabilo za dograditev poslovnih prostorov in za povečanje obratnih sredstev, proizvodnja pa bo nato za približno 200 odst. večja kot letos. Odobreni kredit so označili kot sanacijski, ker bi »Dolenjka« brez njega zšla v nepremostljive težave.

Ožgano ostreže Moretovo hiše opozarja, da previdnosti ni nikoli dovolj (k vesti v današnji NOVOMEŠKI KRONIKI)

KAJ DELAJO V GABRJU

2. decembra je bila v šoli v Gabrju svečana proslava 29. novembra. Ljudje so z zanimanjem poslušali program, ki so ga izvajali mlajši mladinci in mladinke ter pionirji. Po proslavi je bila konferenca krajevne organizacije SZDL, ki je bila zelo dobro obiskana. Po obširnem poročilu predsednika krajevne odbora SZDL je bila razprava, v kateri so člani govorili o najbolj perečih vprašanih treh vasi: Gabrje, Jugorje in Gor. Suhadol, ki tvorijo eno organizacijo.

Razpravljali so o novi avtobusni zvezi Novo mesto — Gabrje, ki naj bi bila vsaj dvakrat tedensko, o prevozu šolarjev iz Gabrja v Brusnice, o dokončni napeljavi telefona (saj so drogovci že 1 leto postavljeni) ter o povečanju dejavnosti organizacije SZDL v času tekovanja KO

— da se dokončno potegne telefon od Brusnic do Gabrja; — da se Gabrje in sosednje vasi vsaj na ta način povežejo s svetom, kar je za okoliško prebivalstvo važno predvsem pozimi; — da se v Gabrju kot lanskoleto organizira krvodajalska akcija. Kot kaže po prvih prijavih, bo tudi letos odziv tolikšen ali pa še večji kot lanskoleto. Roman Češlesnik

Dva jubileja

Pretekli teden sta v Novem mestu praznovala 50-letnico rojstva JOŽE PLAVEC in IVAN GRASIČ, dva borca iz revolucije. Nobenemu od njih ni bilo življenjske postlatno z rožami, oba sta tudi vsa leta po vojni neutrudno nadaljevala to, kar sta pomagala graditi v času boja. JOŽE PLAVEC je praznoval 50. rojstni dan 7. decembra. Ko se je oženil in ko je pričel v družini rasti naraščaj,

pa je bil 1941 premeščen na šolo v Vavti vasi. 1942 ga je italijanski okupator zaradi sodelovanja z NOB interniral v Italijo. Takoj po vrtnitvi iz internacije 1943 se je Ivan vključil v vojaške enote NOV. 1944 je bil poslan na šolo v Podhosti, kjer je poučeval pionirje in jih vzgajal in ljubezni do domovine in partizanov. Pionirji njegove šole so opravljali sabotažne akcije, zbirali hrano, zdravilna zelišča in sadje za partizane in se neredko umikali pred sovražnimi navalami ali pred artilerijskim obstreljevanjem in pred bombardiranjem sovražnih letal. V podobnih spopadih sta dva njegova učenca padla. Raven prosvetnega dela pa je Ivan na območju Dolenjskih Toplic skozi do osvoboditve opravljal delo aktivista.

Jože Plavec

je moral v predvojni Jugoslaviji v svet za kruhom. Zemlja onstran Gorjanec je bila skopa, romal je po Evropi in služil za lačne otroke, ki so ga z ženo Ljuzko čakali doma. V času okupacije, ko smo pričeli vstajati in revolucijo, se je vrnubil iz tujine in se takoj vključil v NOV. Boril se je v raznih vojaških enotah, postal oficir NOV in bil večkrat odlikovan.

Po osvoboditvi se je aktivno vključil v politično delo na Dolenjskem. Srečujemo ga v organih ZK, pri delu v organizaciji ZB in v sindikalni organizaciji. Vedno in povsod je Jože vedro nastrojen, preprost in neposreden, hkrati pa tudi odločen in dosleden bореc za pravice delovnega človeka in za vse, kar je napredno.

Polstoletnico življenja je 9. decembra praznoval tudi IVAN GRASIČ. Rodil se je v Dupljah na Gorenjskem. Pet otrok je bilo v revni družini, zato so ga prav stezka postali v srednjo šolo in pozneje na učiteljske v Ljubljano. Ko je študiral, je okusil pomanjkanje, trpljenje in bedo. Učiteljevanje je začel v Podstenicah v Kočevskem Rogu še pred vojno, od tam

Po osvoboditvi je opravljal razne odgovorne dolžnosti v kolstvu. Mnogi ga poznajo kot delavnega člana ZB in funkcionarja DPM (še danes je predsednik okrajnega odbora DPM), saj je ta organizacija prav pod njegovim vodstvom dosegla lepe uspehe. Za medvojni delo je prejel več odlikovanj.

Jože Plavec je na dan svoje petdesetletnice vedro pripomnil: »Kljub prenekaterim težavam smo vseeno preinili na petdesetletje. Ta vedra ugotovitev velja tudi za Ivana Grasiča. Odeč bi bilo naštevati vse, kar sta storila do

Ivan Grasič

bregra in koristnega. Za njuno petdesetletnico fima vsi sodelavci, ki se pogostokrat srečujejo pri družbenem delu, in vsi znanci čestitamo ter fima želimo obilo osebne sreče, zdravih let in novih delovnih uspehov!

NEKAJ KRATKIH IZ ŠMARJETE

Uspelo proslavo dneva republike je priredila šmarjetska solska mladina v sodelovanju z ostalimi organizacijami. Na programu je bila tudi lutkovna igrica, slovesno pa so hkrati sprejeli v pionirsko organizacijo in pogostili 31 cicibanov iz šole. Rdečih rutk in pionirskih značk so bili zelo veseli. Proslavo je otvoril s pozdravom pionir Ivan Dežan, govor o pomenu dneva pa je prebrala Alenka Grahut.

Krajevna konferenca osnovne organizacije SZDL v Šmarjetu je lepo uspela. Organizacija je bila delovna, v

redu so pobrali članarino, sodelovali so z ostalimi organizacijami, v razpravi pa so se dotaknili nekaterih perečih komunalnih problemov, katere bo moral reševati novi odbor. Dograditi bo treba vodovod iz Šmarjete do Dolenje vasi, urediti prostor za odpadke na pokopališču, skrbeti, da bo grobišče padlih skotni vse leto, zlasti pa v turistični sezoni lepo vzdrževano, dokončati preureditev prosvetne dvorane, popraviti pot od pošte do Orašja in še marsikaj drugega. Novi odbor, ki so ga izvolili na konferenci, bo s sodelovanjem

prebivalcev tem nalogam prav gotovo kos.

Enoletni obračun dela je na svoji konferenci podala tudi osnovna organizacija ZB in NOV Šmarjeta. Iz poročil je bilo razvidno, da je imela tesne stike z mladino, z ZROP in ZVVI. Predsednik je poudaril, da se v članstvo vrivajo nekateri samo zaradi osebnih koristi. Člani odbora so v preteklem letu premalo sodelovali; eni so na sejah sklepali tako, za hrbtom organizacije pa govorili in delali drugače. Odbor ni mogel v celoti odigrati svoje vloge tudi zato, ker je preveč dolžnosti ležalo na posameznih članih odbora, ostali pa so delo odklanjali. Za vzdrževanje grobišč padlih bo treba zagotoviti sredstva; člani, ki ne plačujejo članarine in takšne, ki ne spadajo v vrste ZB, pa bo treba izključiti. V razpravi so mnogo govorili o pomoči organizacije svojim članom, o upokojitvi borcev, o posebnih delovnih dobi in o spoštovanju do borcev in aktivistov, ki ga pogrešajo. Opaziti je, da se posamezni občani in nekateri uslužbenci norčujejo iz borcev in jih omalovažujejo, žal, največ takšni, ki med revolucijo niso bili na strani ljudstva. Na zboru so bili mnenja, da je treba takšne ljudi, če ne gre drugače, tudi odstraniti z mest, ki jih zasedajo. S predstavnikom OBo ZB so se na

DVA NOVA ODLOKA

ObLO Novo mesto je sprejel dva važna odloka, ki bosta začela veljati, ko bosta objavljena v Uradnem vestniku okraja.

S posebnim odlokom je bil ustanovljen sklad za kmetijstvo. Sredstva tega sklada bodo sestavljena iz dela občinske doklade od kmetijstva, ki pripada proračunu občine, prispevkov gospodarskih organizacij, dotacij, daril, obresti in drugih sredstev, ki bodo skladu dodeljena na podlagi proračuna in družbenega plana občine. Sklad je bil ustanovljen z namenom, da bi v prihodnje nakupili čimveč kmetijskih zemljišč in pospeševali proizvodnjo v družbenem sektorju.

Po odloku o količini vina in žganja, ki ga smejo proizvajalci porabiti doma brez plačila prometnega davka, bo smel pridelovalec za vsakega družinskega člana, starega več kot 15 let, imeti 120 l neobdavčenega vina in 5 hektolitrskih stopenj žganja na vsakega nad 18 let starega družinskega člana.

konferenci pogovorili o načrtu klimatičnega zdravljenja borcev in o tem, da bo treba izboljšati evidenco o otrocih živečih borcev.

Namesto spreveda dedka Mraza bo v Novem mestu osrednja prireditev

Občinski odbor SZDL v Novem mestu je v imenu DPM pozval vse gospodarske in negospodarske organizacije, naj prispevajo sredstva za organizacijo noveletne jelke. Denar je treba poslati na tekoči račun NB 606-11-656-108 občinske zveze DPM Novo mesto. Sredstva bodo potem razdeljena centralno, zato naj bi ne upoštevati prošnje posameznikov. Letos tradicionalnega spreveda dedka Mraza ne bo, pač pa bo 29. in 30. decembra osrednja noveletna prireditev v Novem mestu. Drugod po občini bodo praznovanje noveletne jelke organizirala tamkajšnja Društva prijateljev mladine. Gospodarske in negospodarske organizacije naj bi sredstva pravočasno nakazale in podprle prizadevanje DPM pri organizaciji teh noveletnih prireditev.

Novomeška kronika

Gospodinje so v preteklem tednu po vseh trgovinah zamenjale spravele po surovem maslu. Ze nekaj časa ga ni bilo nikjer dobiti. Mar je za izdelovanje surovega masla zmanjkalo surovin iz inozemstva?

Pred nedavnim so v Bršljinu napeljali od Osolinikov gostilne do železniškega prehoda novo cestno razsvetljavo. Prebivalci tega predela mesta so na moč zadovoljni, da jim svetel ni treba več tavati v temi in svetitvi z baterijami, ko se vračajo z dela, iz kina ali s sestanka.

V ponedeljek dopoldne je nezadoma začela goreti Moretova hiša na Prešernovem trgu. V hipu so je v bližini zbrala precejšnja množica radovednešev, ki so opazovali požar, na pomoč pa so le redki priskočili. Po vseh trgovinah in uradnih so že govorili o ognju, šele nato so gasilci pričeli gasiti.

Kdor si hoče ogledati slike za prihodnji film, ki visijo v omari na zidu tovarne zdravil, je ob deževnih dneh moker. Zlebl je nareč prav tam pretrgan, tako da iz njega močno kaplja. To je sicer malenkost, nad katero pa se marsikdo pritožuje. Z malo dobre volje bi lahko to popravili, kajne? Čuti tudi precej žlebov na drugih hišah.

Kako to, da so v Zagrebu pomaranče pretekli teden prodajali po 290 din, v Novem mestu pa se še vtrajno držijo starih visokih cen? Podjetje, ki novomeške potrošnike oskrbuje s tovrstnim blagom, naj bi skušalo tudi novomeškemu občinstvu in otrokom preskrbeti cenejšo pomaranče!

Ponedeljkov žvižki trg še dolgo ni bil tako slabo založen kot

tokrat. Jaja okoli 8.30 sploh ni bilo naprosaj. Prodajali so le ribe po 280 do 380 din/kg, smetano v skodelicah po 100 din, kisel zelje in repo po 60 din/kg, jabolka po 100 din, hruške po 80 do 100 din, radič po 80 din/merico, orehe po 180 din (firki) ter čebulo po 160 dinarjev kilogram. Precejšen promet je bil s pletenimi, otroško konfekcijo in terlen krili.

Prijetno razvedrilo so prejšnji teden pripravili Novomeščanom »Veseli hrilovci«, ki so po več gostovanjih v novomeškem okraju navdušili občinstvo v nabito polni dvorani Doma JLA. Kaže, da so ansambli, ki igrajo poskočnice in narodne višje, med našim prebivalstvom zelo priljubljeni.

Ob predvajanju filmov s III. festivala znanstvenih filmov smo se lahko razvesolili, da se je naposled le našel nekdo, ki je poskrbel, da ljudje vsaj na filmskem traku vidijo, kaj se dandanes dogaja po svetu. Škoda pa je, da je bilo kljub trem predstavam zelo malo obiskovalcev.

Gibanje prebivalstva: rodilo so: Metka Strasberger s Kurirске poti 8 — deklica, Olga Vidljunović iz Kettlejevega drevoreda 44 — deklica. — Poročili so se: Mirko Vorkapič, podoficir JLA iz Bršljina, in Ivana Govečnik, negovalka iz Partizanske ceste 14; Alojz Rifner, upokojenec, in Matilda Kren, delavka, oba z Ragsove ceste 7. — Umrla sta: Pavla Zefran, upokojenka s Trdinove 30, stara 58 let, in Marija Pascolo, socialna podpiranka iz Adamičeve 8, stara 75 let. — Poročeni so: Hasan Ljubljanski, delavec iz Novega mesta, kateremu je kamen padel na desno roko.

Spet: kaj je z novim krškim mostom? Čim manj takih konferenc

Ko pišemo o problemu krškega mostu, vsakokrat ugotavljamo, da se o tem razpravlja brezuspešno že več let. Ze leta 1958 je bilo prvič sproženo vprašanje mostu čez Savo v Krškem. Od takrat pa do danes je samo občinski ljudski odbor Videm-Krško za rešitev tega problema odposlal ali sprejel 22 dopisov, izdane so bile tri odločbe, napisanih 6 zapisnikov, razpisani dve komisiji, objavljenih okoli 15 člankov itd. Nadalje je bilo izdelanih šest variant za lokacijo bodočega mostu, bilo pa je tudi že nešteto posvetovanj. Če bi bila na razpolago sredstva, bi bil most že zdavnaj zgrajen. Denarja pa nikoli ni bilo, zato se je ta problem odlagal v nedogled.

28. novembra letos se je v Krškem ponovno sestala komisija, ki naj bi določila lokacijo za most. Upamo, da vsaj to pot posvet ni bil zaman. Komisijo so sestavljali: inž. Franc Cepcon, predstavnik sekretariata izvršnega sveta za industrijo in obrt LRS, inž. Milan Jeran, predstavnik SIS za urbanizem in stanovanjsko izgradnjo LRS, inž. Tone Pengov, inž. Albin Jerin, predstavnik Skupnosti cestnih podjetij LRS, Otmar Golob, predstavnik ZTP Ljubljana, Svetko Lapajnc, predstavnik Skupnosti cestnih podjetij LRS, inž. Miloš Krajger, predstavnik Projekta za nizke gradnje iz Ljubljane, Florijan Uhl, Tone Medved, podpolkovnik Jože

Malič, predstavnik OLO Novo mesto, inž. Jože Hegeduš, Pius Žužek, Tone Cepin za cestno podjetje Novo mesto, Peter Kump, urbanistični inšpektor OLO Novo mesto, inž. Voško Cerovšek, predstavnik projektnega biroja »Gradbenik« iz Brezice in predstavniki občinskega ljudskega odbora Videm-Krško.

Omeniti moramo, da je komisija razpravljala na podlagi že obstoječe dokumentacije o mostu. Udeleženci komisije niso soglašali s prvo varianto, ki predvideva, naj bi most gradili okoli 50 metrov severno od obstoječega mostu. Predlog ni bil osvojen zaradi prevelike razlike vodnega stanja in ker je podvoz preozek. Prav tako bi moral biti po prvem predlogu prikluček na tranzitno cesto Brestanica - Brezice izveden v globokem kopu in bi zavzemal precejšen prostor, kar bi povečalo stroške. Razen tega bi podvoz pod železnico ne bil ugoden za cestno povezavo. Prvotno predlagana varianta je tudi neprimerna za promet in je tehnično težko izvedljiva.

Komisija je enoglasno odobrila šesto varianta, ki jo je izdelal Projektivni biro iz Ljubljane. Navedena varianta namreč določa, naj bi most gradili z nadvozom čez železnico. Dolžina mostu bi znašala 500 metrov. Vendar je tudi glede te variante komisija stavila svoje predloge. V nekaterih podrobnostih naj bi se navedena varianta po

mnenju komisije se izpopolnila. Šesta varianta je najugodnejša tudi glede na razvoj prometa, izvedljiva pa je tudi glede na hidravlične in cestno-tehnične pogoje. Predlagano je tudi bilo, naj bi začasni montažni most položili neposredno na obstoječi most, če so kozo starega mostu še dobre in sposobne za

večje obremenitve. S to rešitvijo bi odpadli stroški za dovoze in podvoze. Komisija se je zedinila, naj bi končno strokovnjaki s tehničnim vodstvom komande vojsne oblasti proučili vse možnosti začasnega pojačenja obstoječega mostu.

Upamo, da bodo spomladu pričeli graditi novi most.

KOMU BRESTANIŠKA MESNICA?

Kolektiv mesnice v Brestanici, ki si je pred leti opomogel z novo klavnico, je zelo neugodno sprejel vest, da

obeh podjetij, zatrjujejo v Brestanici, in imajo nedvomno prav.

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

se pri ObLO Videm-Krško pripravljajo združitev s podjetjem »Mesos« iz Vidma-Krškega. 8-članski kolektiv iz Brestanice ni proti združitvi, meni pa, da bi morali o zadevi razpravljati najprej z obema kolektivoma. Ne zaradi mode, hočemo pametno združitev na podlagi ekonomskih pokazateljev

Prebivalci Brezja želijo redne obiske potujočega kina

Prebivalci iz Brezja in okolice so precej odmaknjeni od mestnega središča. Edino razvedrilo bi jim lahko nudila Delavska univerza s tem, da bi organizirala redne predstave potujočega kina. Ljudje so na svojih sestankih že večkrat razpravljali o nakupu televizijskega sprejemnika, toda ker nimajo denarja, je bila vsa razprava zaman. Prav bi bilo, da bi se tudi tem ljudem omogočil nakup televizorja.

Kako bo s prevozom otrok s Fijavškega?

Otroci iz Pijavškega hodijo štiri in še več kilometrov peš v krško šolo. Že večkrat so o tem razpravljali na ObLO, vendar je vse ostalo pri besedah. Na zboru občanov, kjer so tolačili osnutek nove ustave, so ljudje zahtevali, da se končno uredi prevoz otrok v šolo. Vsaj sedaj, ko je zapadel sneg, bi bilo potrebno pohiteti z rešitvijo.

Središče cvička - brez cvička!

KZ Kostanjevica je letos uspelo odkupiti znatno večje količine mošta kot druga leta. Do prvih dni oktobra so odkupili 20 vagonov vina, do konca leta pa nameravajo odkupiti še okrog 10 vagonov. Kostanjevica, ki je s svojo vinsko kletjo v gradu središče cvička, pa je dejansko brez cvička. Namesto pristne dolenske kapljice točijo v kostanjeviških gostiščih črnino, samorodnico in metliško črnino. Poznavalci dobre dolenske kapljice in razmer v kostanjeviških gostiščih se sprašujejo, s čim bi lahko opravičili ta kodnos gostinstva do domače specialitete!

SZDL v Brestanici je resnična ljudska tribuna

Na konferenci Socialistične zveze v Brestanici so 6. decembra razpravljali o najrazličnejših vprašanjih, ki jih SZDL rešuje samostojno ali skupaj z drugimi organizacijami oziroma interesenti. V Brestanici je ta vseljudska organizacija delovnih opravila pomembno nalogo, najsi je šlo za razlaganje poretih vprašanj s področja politike, gospodarstva ali kulture.

Delegati so na konferenci poudarili, da so se vsa vprašanja med dvema konferencama SZDL v Brestanici reševala skladno s splošnim krajevnim napredkom. V tem času je več uspehov požela sekcija za politična vprašanja pri krajevnem odboru SZDL. Kar zadeva delo organizacije, je treba pohvaliti resnična prizadevanja, čeprav se je večkrat delalo mimo sklepov občinskega ali okrajnega plenuma SZDL.

Zahtevi, naj bo vsak član SZDL kar najbolj obveščen o tekočih zadevah, so ugotovili tudi v Brestanici, kjer je nalogo te vrste začelo opravljati glasilo organizacije »Brestaniška novica«.

Dvoletna mandatna doba odbora krajeвне organizacije SZDL Videm-Krško - desni breg je potekala. Tako je namreč zapisano v poročilu o delu organizacije, ki so ga prejeli vsi člani. Poročilo nadalje ugotavlja, da so bili zbori občanov slabo obiskani. Vzrok: zakaj člani SZDL niso bili zainteresirani za delo organizacije, moramo prav gotovo iskati v neodgovorni in neresni pripravi redne konference krajeвне organizacije. Konferenca je bila 7. decembra in bi se morala pričeti ob 19. uri. Od 73 članov jih je prišlo v mrzlo kino dvorano v Krškem samo okoli 90. Ker predsednika organizacije ni bilo, se konferenco otvoril član odbora Branko Medved s 40-minutno zamudo. Pri izvolitvi zapisničarja se je zataknilo. Nihče ni hotel prevzeti te dolžnosti. Končno je moral na predlog članov pisati zapisnik tajnik organizacije.

Razprava je bila sicer še dokaj zanimiva, saj so diskutanti razpravljali o komunalni ureditvi mesta, o kulturno-prosvetnem življenju, o zaščiti zgodovinsko pomembnih zgradb, turistični dejavnosti, varstvu otroka, o pomoči mladini ter o bodočem delu organizacije. Zal pa je bila razprava nekaterih diskutantov včasih neresna in je povzročila smeh v dvorani. Bilo je čutiti, da je konferenca več ali manj formalnega značaja. Odbor je dobil razrešnico, čeravno je ne bi smel dobiti! Ko bi moral predsednik nadzornega odbora podati poročilo, ni nihče vedel, kdo je sploh predsednik. Po tem zares ni čudno, če so bili zbori občanov slabo obiskani. Nihče ni torej pregledal poslovanja starega odbora, pa vendar so se udeleženci konference »spoprijaznili« z razrešitvijo, samo da se konferenca ne bi prevleč zavlekla...

Ko pa je prišlo do volitev novega odbora, je nastal v dvorani pravi sejem. Nekateri kandidati so se zgovorjali na vse mogoče načine, samo da ne bi bili izvoljeni v odbor. Toda vse skupaj ni nič pomagalo. Vsi, razen enega, so bili izvoljeni, čeravno nekateri proti svoji volji.

Upravičeno se sprašujemo: ali je tak postopek pravičen in ali ni v nasprotju s statutom organizacije? V osnutku nove ustave je zapisano, da je Socialistična zveza delovnega ljudstva Jugoslavije nastala v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji kot prostovoljna demokratična zveza občanov in je najširša politična opora in oblika samoupravljanja delovnih ljudi. Če bi se pomena teh besed globlje zadevali, potem ne bi smeli dopustiti, da je bila v Krškem letna konferenca SZDL zgolj zaradi izvedbe konference! Zato ni prav nič čudno, da so člani organizacije po konferenci komentirali potek konference v humoristični obliki!

S potekom konference prav gotovo nista bila zadovoljna tudi gosta: sekretar okrajnega odbora SZDL Miro Thorževski in predsednik občinskega odbora SZDL Ljudež Stih. - Dvoletna mandatna doba odbora je potekala, toda z delom odbora člani organizacije niso zadovoljni. Naša želja pa je, da bi bilo takih konferenc v videmsko-krški občini čim manj!

Brestanica, ki je že izdelala plan svoje proizvodnje za daljše obdobje.

Zelo tehtno poročilo na konferenci je govorilo tudi o zaposlovanju žena v brestaniškem in senovškem območju. To je deloma že rešeno s konfekcijo, kjer so zaposlene pretežno žene s Senovega, morali pa bi misliti na razširitev obrata. Nasploh so potrebe, da bi v Brestanici zgradili še en večji industrijski obrat, kar bi popolnoma ustrezalo krajevni perspektivi.

Konferenca je sprejela nekaj priporočil, ki bi jih bilo treba upoštevati pri prihodnjem delu. Opozorila je, da bomo kmalu začeli razpravljati o občinskem statutu, vendar ta obravnava ne bo smela iti mimo občana kot manj važna stvar. Glas Socialistične zveze pa se bo moral slišati ob volitvah v nove upravne organe delovnih organizacij, ki jih bomo vodili prihodnjo pomlad. Vedno pa bomo morali upoštevati želje in prizadevanja občanov, ki so z delom (največ prostovoljnimi) že dokazali, da so zainteresirani za vsestransko sodelovanje in napredek svojega kraja ter komunne.

V vsako hišo DOLENJSKI LISTI

NAŠ OBISK

»Ljudje radi berejo Dolenjski list...«

Naceta Borasa, pismonoša iz Krškega, smo zatekli na Vidmu, kjer že več let dostavlja pošto in raznaša časopise. Hladno je bilo, kazalec je kazal že na 16. uro, pa vendar se je Nace vračal na pošto nasmejan in razpoložen kakor vedno. Tudi na razgovor je bil takoj pripravljen.

— Kako je z novimi naročniki našega lista? — smo ga vprašali.

»Kar dobro,« nam je odgovoril. »Samo v nekaj dneh sem jih pridobil 5, toda to še začetek ni. Letos imam že 22 novih naročnikov, lani pa sem jih v tekmovanju pridobil 71. Moj trud ni bil zaman, hvaležen sem vašemu uredništvu za nagrado. Upam, da bom letos imel uspeh pri akciji za nove naročnike.«

na to vprašanje. Prostege časa imam zelo malo. Službo nastopim že zgodaj jutraj in delam skoraj vsak dan do

16. ure. Ves prosti čas porabim za gradnjo hiše. Zelim, da bi hišo čimprej dogradil.»

D. K.

— Imate kakšen poseben način za pridobivanje novih naročnikov?

»Ne. Ljudi seznanjam z vsebino lista, jim povem, da prinaša list tudi domače vesti in da znaša letna naročnina samo 900 dinarjev, kar pa predstavlja vrednost treh litrov vina. Če prvič ne uspem, jih obiščem še drugič ali tretjič, in zelo redki so, ki naročilnice ne podpišejo.«

— Ali so naši bralci zadovoljni z vsebino našega lista?

»Ljudje zelo radi berejo »Dolenjski list« in še nobenemu ni bilo žal, da se je nanj naročil. Zadovoljni so, da prinaša list veliko poročil iz domačega kraja, pa tudi drugega zanimivega drobiža je dosti v njem. Da ne pozabim: že veliko bralcev mi je predlagalo, naj bi Dolenjski list objavljali tudi izde žrebanj državne loterije. Ugodite bralcem, če je to mogoče.«

— Kakšen je vaš končiček?

»Ne vem, kaj bi odgovoril

USPELA KONFERenca NA SENOVEM

Konferenca krajeвне organizacije SZDL na Senovem 4. decembra je obravnavala dosedanje delo organizacije in sprejela več pomembnih sklepov. Kot gost se je udeležil sekretar okr. odbora SZDL MIRO THORŽEVSKI. Na konferenci je bil izvoljen nov 19-članski odbor, tričlanski nadzorni odbor in trinajst delegatov za občinsko konferenco SZDL.

Poročilo odbora o delu krajeвне organizacije SZDL je je podal predsednik KO SZDL tov. Josip Korinšek. Iz poročila je razvidno, da je bil odbor krajeвне organizacije delaven in da je bil plan dela v celoti izpolnjen. Odbor je s pomočjo poverjenikov kar 921 članov SZDL. Delo krajeвне organizacije je v glavnem potekalo v sekcijah. Sekcije za komunalna in sta-

novanjska vprašanja, za socialna in vzgojna vprašanja in za izobraževanje so bile vedno povezane z odborom, s stanovanjsko skupnostjo in s pedagoškim osebjejem v šoli. Sekcija za dopisovanje pa je skrbel in zbirala material za izdajo glasila krajeвне organizacije. Do sedaj so bile izdane že štiri številke, ki so jih brezplačno prejeli vsi člani organizacije. Sekcija za politična in gospodarska vprašanja je bila pre malo delavna, uspešno pa je vodila petkovo tribuno sekcija za izobraževanje.

Poročilo nadalje ugotavlja, da so bili zelo koristni posveti predstavnikov SZDL s predstavniki družbenih, političnih in gospodarskih organizacij. Uspešna je bila tudi akcija odbora z odborom Rdečega križa. Prebivalci Se-

novoga so tako zbrali za ponesrečence ob potresu v Dalmaciji preko 750.000 dinarjev, za zadržališče Debeli rtič pa 54.000 dinarjev. Ker še do nedavnega ni delovala stanovanjska skupnost, je odbor razpravljal tudi o nekaterih komunalnih problemih kraja: o razporeditvi dodeljenih sredstev za popravilo poti, o zgraditvi otroških igrišč, obrtni dejavnosti, trgovini, gostinstvu kulturno-prosvetni dejavnosti in o zdravstveni službi.

Poročilo na koncu analizira uspehe gospodarskih organizacij na območju Senovega, dosežene v devetih mesecih letošnjega leta.

V bogati razpravi so se ljudje zavzeli za dodelitev večje dotacije stanovanjski skupnosti. Do sedaj je skupnost razpolagala z zelo pili-

mi sredstvi, ki so komaj zadostovala za plačo tajnika. Prav zato stanovanjska skupnost ni odigrala tiste vloge, kot bi jo morala. Predlagano je bilo, naj bi stanovanjska skupnost ustanovila več servisov. Diskutanti so nadalje izrazili mnenje, da preskrba s kmetijskimi pridelki na Senovem nazaduje. Domače trgovsko podjetje bo moralo v bodoče bolje zalagati svojo poslovnilnico s kmetijskimi pridelki. Diskutanti so tudi izrekli priznanje dosedanjemu odboru za uspešno delo.

Konferenca je sprejela program bodočega dela organizacije. Le-ta predvideva, naj bi sekcija za komunalna in stanovanjska vprašanja organizirala skupno s krajeveno skupnostjo ureditev pločnikov ob cesti in skrbel za nadaljnjo ureditev cvetličnih

zelenil pri stanovanjskih blokih in za zasaditev okrasnega drevja. Sekcija za socialna in vzgojna vprašanja naj bi pripravila več predavanj o vzgoji in sodelovala pri rešitvi nekaterih problematičnih socialnih primerov posameznikov ali družin. Sekcija za izobraževanje naj bi se v bodoče skrbel za udeležbo na predavanjih v petkovih tribunah. Sekcija za politična in gospodarska vprašanja pa naj bi organizirala razgovore o političnih in gospodarskih vprašanjih. Nadalje je bil sprejet sklep, da bo organizacija v času tekmovanja organizacij sodelovala pri razpravah o tolmačenju republiškega in zveznega osnutka nove ustave in občinskega statuta. Nov odbor naj bi skrbel tudi za povečanje članstva v organizacijo SZDL.

Zadovoljivo gospodarjenje v 9 mesecih

Zbor proizvajalcev občinskega ljudskega odbora v Sevnici je na zadnji seji razpravljal o realizaciji družbenega plana ObLO v devetih mesecih. Poročilo, ki je bilo prebrano na seji, ni bilo sestavljeno v celoti na podlagi tričetrtletnih periodičnih obračunov, temveč so uspehi nekaterih gospodarskih organizacij prikazani iz knjigovodstva, delno pa tudi po oceni. Ugotovljeno je, da je bil celotni dohodek v sevnici občini dosežen v tem obdobju s 74,2 odst., družbeni bruto proizvod s 71,9 odst., narodni do-

hodek s 76,6 odst. in osebni dohodek s 74 odst. Pri teh podatkih moramo računati na nekolična odstopanja. Podatki so zadovoljivi in zanimivi, saj kažejo na znižanje stroškov poslovanja ter na povečanje produktivnosti dela. Takšno gospodarjenje pa lahko ocenjujemo kot pozitivno. Če analiziramo celotni dohodek po posameznih gospodarskih panogah, ugotovimo, da ga je industrija dosegla z 58,5 odst., kmetijstvo z 79,5 odst., trgovina z 78 odst., gostinstvo s 75,6 odst. in obrt z 89,9 odst. Industrija ni dosegla planskih obveznosti, delno iz objektivnih razlogov. Rudnik lignita v Krmelju je 30. junija prenehal delovati in vrednost proizvodnje zaradi likvidacijskega postopka še ni dokončno ugotovljena. Prav tako ni pri skupni vrednosti proizvodnje vključena »Metalna« v Krmelju. »Jugotarin« iz Sevnice je zaradi svojih znanih težav dosegel celoten dohodek s 56,7 odst. V podjetju pa menijo, da bodo plan do konca leta dosegli s 95 odst. Kopitarna v Sevnici si je sicer postavila obsežne proizvodne naloge, vendar jih ne dosega v celoti. Dosegla je celotni dohodek s 60,1 odst. Občutne težave ima z vnovčevanjem proizvodnje, saj je preko 190 milijonov dinarjev še neplačane.

Trgovskemu podjetju »Sloga« nekoliko počasnejši. To dokazuje, da se kolektiv »Sloga« dobro zaveda, da lahko le z večjo materialno osnovo poveča tudi vlaganje v razširjeno reprodukcijo, kar je pogoj za napredek trgovine. Tudi gostinci so se še kar dobro odrezali. Gostinstvo

dosežen v tem obdobju s 102,4 odst. Prav gotovo je na doseganje družbenega plana podjetja v veliki meri vplivala ustanovitev novega obrata v Krmelju. Res pa je tudi, da se kolektiv »Lisca« trudi za povečanje produktivnosti dela, za boljše ekonomičnost in rentabilnost poslovanja. Obrtno podjetje »Jutrarnka« je doseglo družbeni bruto proizvod s 114,2 odst. Iz tega podatka lahko sklepamo, da v tem podjetju zelo dobro gospodarijo. Komunalno podjetje v Sevnici je bilo ustanovljeno 15. septembra in njegovi poslovni uspehi zaenkrat še niso ugotovljeni.

SEVNIŠKI VESTNIK

podjetje v Sevnici je doseglo celotni dohodek z 79,8 odst., Gostinstvo Smarje z 62,9, bife »Svoboda« v Krmelju z 79,3 odst.

Največji celotni dohodek pa je zabeležen v obrti. Mizarška produktivna zadruga je dosegla bruto proizvod s 64,2 odst., medtem ko je v konfekciji »Lisca« presežen v primerjavi z istim razdobjem preteklega leta s 55 odst., oz. je

Vse gospodarske panoge razen industrije so letos zadovoljivo dosegle planske obveznosti. Čeprav moramo upoštevati, da se industrija v sevnici občini spoprijema z objektivnimi težavami, pa je potrebno, da se stanje tudi v industriji do konca leta še izboljša.

D. K.

Otvoritev vodovoda v Boštanjcu

Za dan republike so Boštanjčani slovesno odprli novi vodovod, ki pomeni za tamkašnje občane veliko pridobitev.

Slavje se je pričelo pravzaprav že v nedeljo dopoldne, ko so ob prisotnosti odbora za gradnjo vodovoda in 73 drugih občanov zaključevali dela. Popoldan je bil namenjen zabavnemu delu in je bilo navzočih nad 150 Boštanjčanov in okoličanov.

Slovesnost je začel predsednik gradbenega odbora JOŽE SLAPSEK, ki se je zahvalil članom odbora ter vsem občanom, ki so tako poživljeno sodelovali pri gradnji, pa tudi občinskemu ljudskemu odboru Sevnica,

Kopitarni in biv. gradbenemu podjetju Marok, ki so pripomogli k tej gradnji. Posebej je pohvalil prizadevanost delovodje JANEZA LISCA in blagajnika odbora BOJANA NOVŠAKA.

Vrednost del znaša preko 6 milijonov dinarjev, kar je pravzaprav delež občanov. Tudi ta objekt je dokazal, da je mogoče marsikaj zgraditi, če se občani združijo. Priznanje pa zasluži tudi predsednik gradbenega odbora tov. Jože Slapsak.

Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik ObLO Sevnica KAREL KOLMAN, podpredsednik VENDEL FICKO in tajnik IGNAC VINTAR.

B. D.

Izredno lep uspeh je dosegla letošnja krvodajalska akcija tudi v brežiški občini. Na sliki: odvzem krvi za pregled pred oddajo (Foto: Baškovič, Brežice)

Zgledna učiteljica najmlajših

Otroški vrtec v Sevnici je ustanova, ki v pravem pomenu besede nadomešča otročičkom dom in skrbno materino roko. Prostori — veža, jedilnica in garderoba — so lepo opremljeni in urejeni, zlasti pa jih poživljajo izdelki malčkov, nalepljeni po stenah. Na steni jedilnice se vam predstavi delo otroških rok, ilustracija pravljice O hruški debeluški, O našem mucku in O debeli repi.

Vse to je v največji meri

zasluga skrbi, poglobljenega dela in materinskega odnosa vzgojiteljice Brigite Popelarjeve, ki je svojemu poklicu res predana. Tudi na javnih nastopih sodeluje njena cibanki. Na proslavi dneva republike so prav prisrčno uprizorili »Vojake« in počeli nemalo odobravanja publike, ko so prikorakali na oder v papirnatih kapah, z jugoslovanskimi zastavicami v rokah in ob spremljavi pravega pravcatega bobna. Prav lepo so zrecitali v zboru pesem

Domovina. Razen tega so uprizorili igrici Palčki in gobice ter Zabe skačejo v mlako.

Tovarišica Popelarjeva je neustrašna pri delu, samo izdeluje vse rekvizite, ki jih otroci uporabljajo pri igri v vrto. Nikdar ne pozabi na rojstni dan svojih malih, vsakemu pripravi tega dne majhno iznadenje, igračko, ki jo izdelata sama, ostali malčki pa svojega jubilarja počastijo s priboljškom.

Pohvaliti velja tudi skrb kolektivov za to prepotrebno otroško ustanovo. Kopitarna je prispevala vse potrebno za lutkovni oder, tovarišica Brigita pa je izdelala lutke. Konfekcija Lisca je podarila lepo električno pečko, ki greje prostore popoldne, ko imajo vaje za lutkovne igre. Za novoletno jelko pripravljajo kar dve igrici: Rdečo kapico in Zobjega kralja. Tovarišici Brigiti gre za njeno poživljeno delo zahvala staršev in priznanje javnosti!

S. Skočir

Sprememba v prometnem davku na telefonske storitve

Svet za družbeni plan in finance pri ObLO Sevnica je že 26. oktobra razpravljal o dopolnitvi odloka o uvedbi občinskega prometnega davka na lokalne telefonske storitve. Sredstva, ki bi se zbrala iz te dopolnilne tarife, bi se predvidoma uporabila za avtomatizacijo telefonskega omrežja v občini. Znano pa je, da bi to obremenjevalo tiste gospodarske organizacije, ki imajo več telefonov zaradi razdrobljenosti svojih poslovnih enot. Po drugi strani pa gospodarske organizacije, ki imajo hišne centrale, plačujejo po odloku sorazmerno majhen znesek te dopolnilne obremenitve.

meni tudi s prometnim davkom na naročnino od telefonov, priključenih na hišni centrali.

Navedeno pooblastilo bo prav gotovo znatno olajšalo izdavek za telefon manjšim gospodarskim organizacijam, kmetijskim zadrugam in drugim.

MIRNA: problemi ostajajo nerešeni!

Zapiski z volilne konference SZDL na Mirni

V ponedeljek zvečer se je zbralo v osnovni šoli na Mirni približno 100 ljudi na letno volilno konferenco Socialistične zveze. Začel jo je predsednik krajevne organizacije SZDL Ignac Dežman. Ko je predlagal dnevni red konference, so ljudje upravičeno pripomnili, da v vabil ni bilo mogoče razbrati, da bodo tudi volitve novega odbora. Kritizirali so nepotrebno pomanjkljivost v obveščanju in še predlagali, da naj na konferenci vsekakor obravnavajo tudi gospodarska vprašanja domačega kraja. Dnevni red so dopolnili, nato pa izvolili v delovno predsedstvo tovariše Vlada Berceta, Franja Buleca in Jožeta Jakliča. Ko je bila izvoljena še kandidacijska in volilna komisija (oz. združena ena komisija za obojno delo), so razpravljali o tem, ali bi imele javne ali tajne volitve. No, obveljal je predlog za javne volitve, Tone Plate, odbornik KO, pa je razložil, kako bodo volili.

tem ko je za družbene organizacije in društva dejal, da razen Zveze borcev niso odigrale svoje vloge. Tako je Partizan tik pred razpadom; na Mirni skoraj da ni zabavnega življenja, pohvalil pa je pionirsko organizacijo, ki skrbi za svoje člane in bo ta

namesto razprave pri njih kazalo včasih naviti kar gramofonsko ploščo: nekatere stvari se ne rešijo ne zlepa ne zgrda, čeprav so na sestankih in konferencah nanje znova in znova opozarjali. Tako je z neresenim vprašanjem ambulant na Mirni; zdaj je tu že 531 aktivnih zdravovancev in vsaj še 1500 njihovih družinskih članov, pa so v celoti odvisni od uslug zdravstvenega doma v Trebnjem. Poldrugo leto imajo že opremljeno zorno ambulanto, ki pa je prazna (čeprav je nekaj časa že delala)! Ljudje ogromno izgubijo z vožnjami in čakanjem v Sevnici in Trebnjem, kamor zahajajo k zobozdravnikom. Vsaj dvakrat na teden — tako so predlagali — naj bi bili zdravniški pregledi tudi na Mirni; to si želijo tudi za materinsko posvetovalnico in za zdravniške preglede otrok — toda vse to ni nič novega. Glede vsega so že intervirali na ObLO in drugje, pa zaman. Za Mirno ali »ni denarja«, ali pa »je treba še počakati« itd. Ljudje so ponovno ostro zahtevali, da novi odbor te stvari postavi znova na pravo mesto in jih na vsak način skuša uresničiti. Lojze Krhin je opisal več gospodarskih problemov kraja, zlasti še neurejeno cesto, ki je že ovira za nadaljnji razvoj gospodarstva. Terezija Potrbin je upravičeno kritizirala, da telovadni dom razpada in da spriče tolikšnega števila mladine ni nobenega živahnega telesno-vzgojnega izživljanja. Tudi trgovina bi morala imeti več

posluha za potrebe potrošnikov; kot je kasneje pojasnil Ivan Gričar, ima trgovina dovoljenje za poslovanje samo še do 15. maja 1963, nato pa jo bodo morali zapreti, če ne bo prej obnovljena. Spet so posredni sredstva, ki jih ni. Franjo Bule je med drugim omenil načrte, da bi PREHRANA iz Ljubljane na Mirni in v Trebnjem uredila prvi samopostrežni trgovini. Dogovori za to teko, pravtako za kanalizacijo Mirne, ki je pogoje za ureditev ceste. Dvorana za kino je res nujno potrebna; tu bi prispevala svoj delež tudi domača podjetja. Na delo čaka ureditev turizma in regulacija Mirne, predvsem pa nadzidava šole, kamor bo že prihodnje leto prišlo skoraj 60 novih otrok (povečanje obratov v Dobu). Vilko Marin je lepo obrazložil ljudem načrte in težave GREDE, ki je prebolela začetne težave in že dosegla lepe uspehe. Resen problem pa ima DANA zaradi nove restavracije, ki je baje ne bo smela odpreti ozir. voditi v

svojem poslovanju. Zadevo bo nujno treba urediti, saj sicer nima smisla govoriti o razvoju turizma v tem lepem kraju.

Se na marsikaj so opozorili Mirenčani. Novemu odboru ne bo težko delati, če ga bodo člani SZDL podprli — taka pomoč pa bo nujno potrebna, če zares hočejo naprej. Kaže, da ne manjka pripravljenosti za delo doma, podpreti pa jo bo treba tudi s strani občine, da kraj ne bo osamljen, ko mora reševati številne probleme.

Konferenca je ugotovila, da se nihče od občinskega odbora SZDL ni udeležil njihovih volitev, kar menda ne bi bilo tako težko, saj loči Mirno in Trebnje le neka' kilometrov. Izvolili so si nov 11-članski odbor in 5 delegatov za občinsko konferenco. Ponedeljkovo srečanje članov Socialistične zveze na Mirni je imelo izrazit delovni značaj; tudi to potrjuje, da hočejo Mirenčani s časom v korak.

Tg.

TREBANJSKE NOVICE

mesec razvila prapor. Ko je govoril o delu KO SZDL, je predsednik omenil, da so v 2 letih sprejeli na novo 63 članov, medtem ko se jih je odselilo oz. umrlo 70; zdaj šteje organizacija 552 članov ali 50 več kot leta 1960. Žal odbor ni delal kot celota; kar 4 člani n. pr. niti enkrat niso prišli na sestanke oz. se je! Zato so bili drugi odborniki nekako osamljeni v prizadevanjih, da bi krajevna organizacija učinkoviteje usmerjala celotno družbeno življenje kraja. Kolikor je odbor mogel, je pomagal vodstvom drugih organizacij, sam pa je čutil, da je bilo takega sodelovanja premalo. Pododbora v Sevnici in Migolci nista nič delala, zato je predlagal, da bi ju zdaj razpustili. — Namesto bočne blagajničarke je poročal Tone Plate in povedal, da ima zdaj organizacija 72.882 dinarjev premoženja.

Razprava je bila dokaj razgibana. Poznalo se je, da Mirenčani vedo kako bi bilo treba postaviti to in ono, sami pa so tudi povedali, da bi

Takole je bilo v ponedeljek zvečer na Mirni

Posojilo za otroški vrtec

Komunalna banka v Sevnici je po sklepu sveta za družbeni plan in finance ObLO 29. avgusta odobrila investicijsko posojilo za izdelavo projekta in za gradnjo otroškega vrta v Sevnici v znesku milijon dinarjev. Posojilo je bilo odobreno iz sklada za šolstvo ObLO. Občinski ljudski odbor je na svoji zadnji seji izglasoval garancijsko izjavo za najetje omenjenega posojila. Kaže, da bo tudi v Sevnici končno v bližnji bodočnosti rešeno pereče vprašanje otroškega vrta.

Seminar za izdelavo statutom delovnih organizacij

Center za informacije in publicistiko v Zagrebu bo organiziral štiridnevni seminar za izdelavo statutom delovnih organizacij. Na seminarju se bodo slušatelji okrog 32 ur pripravljali za samostojno delo pri izdelavi statutom v svojih delovnih organizacijah.

Mali oglas v domačem listu: zanesljiv uspeh!

Večja vloga krajevskih skupnosti

Zapiski z zadnje seje obeh zborov ObLO v Novem mestu

Svet za socialno varstvo družine pri ObLO Novo mesto je zbral nekaj zanimivih podatkov s področja svoje dejavnosti in sestavil obširno poročilo o problematiki borcev NOB, invalidov in drugih vprašanih socialnega varstva. To poročilo je bilo podlaga za živalno razpravo na seji obeh zborov ObLO Novo mesto. Seja je bila prejšnji teden.

Podatki, predloženi odbornikom, so govorili o preventivni in kurativni dejavnosti na področju socialnega varstva. V tem obdobju je ustrezni svet obravnaval vse naloge, ki jih je treba na tem področju opravljati: delo stanovanjskih skupnosti in krajevnih odborov, otroško varstvo, pomoč komune pri tem, alkoholizem, beračenje, potepuštvu in druge socialne probleme. Posebej je razpravljalo o vlogi centra za socialno delo, o zadevah borcev in invalidov ter prošnjah in pritožbah za bolniške stroške, socialne podpore itd. Ugotovilo je, da je bilo na področju socialnega varstva veliko opravljenih. Vendar naj bodo ti uspehi samo podlaga za nadaljnje reševanje podobnih nalog. Zlasti nas čaka zelo veliki napor pri zagotavljanju osnovnih življenjskih po-

gojev v najbolj kritičnih primerih, ko socialni podpiralec brez lastnih dohodkov ali ob minimalnih dohodkih ne more živeti, tudi če dobi podporo. Kajti podpore so obično premajhne, saj znaša mesečno povprečno za 180 takih podpirancev komaj 2700 dinarjev. Perič je problem ostarelih kmetovalcev, ki niso več sposobni za delo in ponujajo zemljo, češ: »Vse vam damo, samo dajte kaj, da bomo lažje živeli!« Primerov, ki bi jih lahko označili za pereče, pa je nedvomno še več.

Očitno je, da zavzema na področju socialnega varstva posebno mesto vprašanje borcev NOV in vojaških vojnih invalidov. Iz poročila je bilo razvidno, da imamo samo na območju Novega mesta z bližjo okolico 72 težjih stanovanjskih problemov borcev. V slabih stanovanjih prebivajo predvsem nezaposleni borci. Brez stanovanja oziroma brez primerne stanovanja pa je tudi 23 zaposlenih borcev. Stanovanjski problemi se rešujejo, občina pomaga, posojila za zidanje stanovanjskih hiš pa dobivajo tudi borci in invalidi. V ostalem so borci deležni mnogih ugodnosti in popustov, najsi gre za pokojnine, priznavalnine, pravno pomoč, skrb za otroke padlih, odrejanje posebnih do-

datkov za invalidnost in podobno. Zdi se pa, da vprašanja borcev in invalidov še vedno ne rešujemo na podlagi dejanskih možnosti. V zvezi s tem bi kazalo tudi omeniti, da posvečamo premalo skrbi urejanju grobišč padlih borcev in žrtev fašističnega nasilja, saj je v novomeški občini še 14 takih pokopališč.

Zadovoljni ne moremo biti tudi v pogledu splošnega varstva.

Občina bi potrebovala nov dom za 60 do 70 onemoglih ljudi, v ostalem pa se bo treba bolj posvečati vprašanju pomoči odpuščenim po prestani kazni, dijaških in vajenskih podpor, rejništva, nezakonskih rojstev (teh je vsako leto več), posledic zakonskih razvez; torej vsemu, kar je v zvezi s posvojitvijo otrok, in drugim podobnim problemom. V tem okviru je potrebno reševati še vprašanja družinskega varstva, posledice, ki lahko nastanejo v zaremarni družini (predvsem nezdrav razvoj mladolletnikov) in drugo.

Na področju splošnega varstva moramo posebej obravnavati alkoholizem in vprašanje Ciganov.

Anketa, ki so jo izvedli z namenom, da bi dobili poglavne vzroke za kronično predažanje alkoholu, je pove-

dała, da je v občini nad 120 kroničnih alkoholičkov. Predvsem je treba odvrniti od nevarnega škodljivca mlade ljudi!

Seja se je potem dotaknila vprašanja Ciganov. Poudarili so, da je v naši občini okrog 200 Ciganov, ki v glavnem živijo popolnoma po nomadsko. Ker se ti ljudje počasi privajajo na civilizacijo, bi morali stvar nekoliko drugače urediti. Doslej so o Ciganih največkrat samo razpravljali, sprejemali sklepe in podarjali, kako nujno je treba Ciganom zagotoviti boljše življenje. Zdaj naj se z obljubami neha, ker ni opravila, da ne bi mogli od besed do dejanj, so se zavzeli odborniki.

Tudi varstvo otrok ni na zadovoljivi ravni. Do zdaj se je vprašanje reševalo prepočasno. Potrebovali bi še najmanj tri otroške ustanove (vrtnice) v občini. Otroci zaposlenih živorarij, so poudarjali na seji, mi pa potem razpravljamo o tem, kako slabo je mladina vzgojena.

Decentralizacija oblasti, družbenega upravljanja, delavskega samoupravljanja in sredstev je v socialno politiko vnesla marsikaj histveno novega. Zato v prihodnje vsi ti problemi ne bodo več samo stvar komune in njenih organov, ampak se bo treba o tem pogovarjati in iskati rešitve predvsem pri krajevnih in stanovanjskih skupnostih, v podjetjih, kjer naj bi se s tem ukvarjala posebna socialno-kadrovska služba itd. Na seji so sprejeli priporočila delovnim organizacijam in krajevnim skupnostim, ki so dolžne posvetiti več skrbi reševanju socialnih problemov in seveda zagotoviti sredstva. Naloga, ki jih bo treba reševati v nadaljnjem obdobju, pa so zaobsežene tudi z resolucijami, ki so jih na seji sprejeli.

Za invalide bomo morali več storiti!

S problemi rehabilitacije invalidnih oseb se pri nas ukvarjajo različni organi, organizacije in institucije, kakor tudi delovne organizacije. Tako pogostoma cepimo sile in sredstva, kar invalidom ne koristi, pač pa zavira vključevanje invalidnih oseb v gospodarsko in politično življenje.

Doslej smo se nekako zadovoljevali s tem, da smo se ravnali po predpisih in omogočili invalidnim osebam pokojnino; pri tem pa mnogokrat nismo pomislili, da bi invalidi na primernem delovnem mestu lahko opravljal službo. V gospodarskih organizacijah so največkrat menili, da je služba nočnega čuvaja najprimernejša za invalida, in so s tem močno pogrčili. Invalid naj namreč ostane na svojem delovnem mestu, če se le da; pač pa je treba stroj, s katerim dela, preurediti tako, da ga bo lahko uporabljal. Denar, ki ga bomo vložili v predelavo stroja, nam bo invalid z delom kmalu povrnil; če pa ne bomo zanj nič storili in ga prepustili v breme socialnemu zavarovanju, bo družbo njegova invalidnost mnogo veljala.

V Sloveniji je 11.759 vojnih in mirovnih invalidov, 24.000 družinskih invalidskih upravičencev, 30.712 delovnih invalidov, 1528 slepih in okoli 3500 ostalih invalidov. V teh številkah niso upoštevani močno kratkovidni in naglušni ljudje, ki tudi sodijo med invalide. Ker se vsako leto rodi v Sloveniji okoli 3000 otrok, prizadetih v umskem ali fizičnem pogledu, in število invalidnih oseb narašča, se mora vsa družba tega problema lotiti kompleksno. Uspehi rehabilitacije in na medicinskem področju so tudi pri nas dosegli tako stopnjo, da ne bo mogoče storiti mnogo več, pač pa se moramo zavzeti za drugo važno nalogo: usposobiti moramo invalide za poklic in jim omogočiti zaposlitev. Da bi akcije in prizadevanja za reševanje tega problema ne ostale razcepljene, bo na pobudo republiškega sveta sindikatov, svetov za socialno varstvo, zdravstvo in šolstvo in republiškega zavoda za rehabilitacijo kmalu ustanovljena stalna konferenca za rehabilitacijo invalidnih oseb. Ta bo usklajevala vse naloge na tem področju, in lahko upamo, da bomo z njo uspeli.

Tudi komune bodo morale drugače gledati na problem invalidnih oseb kot doslej. Socialne službe, ki so jih doslej vodili večinoma nestrokovnjaki, naj bi okreplili in poleg povečane dejavnosti na tem področju tudi boljše poskrbeli za problem invalidnih oseb in njihovega zaposlovanja. V te namene bo treba tudi več sredstev! Ker sodbna rehabilitacija zahteva sodelovanje širokega kroga strokovnjakov, predvsem pa materialno osnovo, naj bi komune po potrebi ustanovljale posebne institucije, ki bi za to skrbele.

Razen naštetega bo treba okrepliti akcije za zaščito pri delu in storiti vse, da se zmanjša število delovnih nesreč, ki nas vsako leto v republiškem merilu veljajo okoli 15 milijard dinarjev. Nedvomno je ceneje organizirati primerno zaščito kot pa utrpeti tolikšno vsoto!

Šahovsko prvenstvo Novega mesta

Pred dnevi se je pričelo prvenstvo novomeškega šahovskega društva, ki se igra v dveh skupinah. V prvi skupini igrajo prvonožci in drugokategorijci, v drugi skupini pa tretjekategorijci. V prvi skupini je mogoče doseči ali potrditi I. kategorijo. Ker je turnir tako močan, da se niti okrajno prvenstvo ne more s njim primerjati, navajamo rezultate prvih štirih kol:

- 1. kolo: Škerlj : Penko 1:0, Bartolj : Adamč 1:0, Sitar : Tisu 1:0, dr. Golež : Ilc 1:0, Kranjc : Klevišar 0:1. — 2. kolo: Penko : Klevišar 1:0, Ilc : Kranjc 1:0, Adamč : Sitar 0:1, Škerlj : Pink 1:0.
- 3. kolo: Fink : Penko 0:1, Bartolj : Škerlj remi, Sitar : Radovanovič remi, Kranjc : Tisu 0:1.
- 4. kolo: Penko : Ilc 1:0, Adamč : Kranjc 1:0, Radovanovič : dr. Golež remi, Škerlj : Sitar remi, Fink : Bartolj remi.

Po četrtem kolu vodijo Penko, Sitar in Škerlj s 3 točkami pred Bartoljem s 2 (1) itd. V drugi skupini pa vodita Gajski in mladi Garvoda.

OKRAJNO PRVENSTVO

Odbor za šah pri okrajni zvezi za telesno kulturo v Novem mestu prireja v nedeljo okrajno moštveno in posamično brzopotesno prvenstvo, ki bi moralo biti igrano za novembra, pa je bilo iz tehničnih razlogov preloženo na december. Turnir bo v Novem mestu, pričel se bo ob 8.30. Zbirališče bo v kavarni na Glavnem trgu, od koder bo skupen odhod na igralni prostor.

PRETEKLI TEDEN SO DAROVALI KRI:

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Hrovat, Viktor Breznik, Franc Hančič, Ivan Štepec, Sergej Sekač, Ivan Draginc in Martina Babič iz podjetja »Pionir«, Novo mesto; dr. Minka Maležič, Vera Kralj, Albina Kacin, Albina Turk in Albina Martinčič, člani kolektiva Splošne bolnišnice Novo mesto; Tone Gošnjak in Ivan Zoran, člana kolektiva »Dolenjski list«, Novo mesto; Jožica Klemenc, Avgust Košak, Martin Koželj, Vida Kralj, Anica Jančič, Jožica Prime, Stefka Jerman, Mirko Bajt, Peter Geršič, Miro Verbič, Jože Blažič in Franc Zoran, člani kolektiva ObLO Novo mesto; Marinka Smalč iz tovarne zdravil »Krkas«, Novo mesto; Antonija Petrina, gospodinja iz Novega mesta; Jože Pertina iz podjetja »Odpad«, Novo mesto; Edvard Gričar, delavec iz Novega mesta; Tone Polc iz Meteorološke postaje Novo mesto in Jože Kastelic iz kolektiva »Novolosa«, Novo mesto.

Vaš kolektiv se morda še ni prijavil za krvodajalstvo; razložite tovaršem in tovarišicam pomen krvodajalstva in prijavite svoje člane transfuzijski postaji v Novem mestu oz. odboru Rdečega križa!

TVOJA KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

so tudi v tej tekmi potrdili. Ekipa iz Brežice se je močnejšemu nasprotniku kar dobro upirala. Rezultati so bili naslednji:

- Borovnica : Levčar (0:5:0), Šteger : Inž Kurent (0:1), Grubič : Planinc (1:0), Kručer : Rupar (1:0), Djurošič : Pavliša (1:0), Čulašič : Zorko (0:1), Glušič : Zupanc (0:1), Petan : Turnšek (0:1), Molan : Filipčič (0:1), Berložnik : Petrič (1:0), Horvatič : Prešlar (0:1). — Kočni rezultat: 6,5:4,5 v korist domačinov.

—lh

KRŠKO : BREŽICE

9. decembra sta se v Vidmu-Krškem sestali šahovski ekipi iz Krškega in Brežice ter se pomerili na enajstih ploščah. Znano je, da so v Krškem dobri šahisti in to

Svečan zaključek letošnjih JPI

Za zaključek jugoslovanskih pionirskih iger, ki so jih letos v vsej Jugoslaviji pritrjali pod geslom »Leto telesne kulture mladosti, bo občinski odbor JPI Novo mesto v nedeljo, 16. decembra, ob 9. uri priredil v kino dvorani Doma JLA ZAKLJUČNO AKADEMILJO.

Na zaključni svečanosti bodo najuspešnejšim pionirskim odredom v občini (skupno jih je tekmovalo 211) razdelili lepe praktične nagrade v obliki različnih športnih rekvizitov, ki jih na naših šolah še vedno primanjkuje. Ome-

nimo lahko, da so se v letošnjem tekmovalstvu zelo izkazali pionirski odredi iz nekaterih manjših krajev, kot so na primer Laze pri Uršinih Selih, Prevole, Prečna, Birična vas, Dolenje Karteljevo itd. Sporedni zaključni akademiji bo zelo zanimiv, saj bodo ekipe popolnih šol odgovarjale na vprašanja »Kaj več o telesni kulturi?«, vmes pa bo nekaj akademskih predstav in šaljivih tekmoval. Po prireditvi bodo predstavili pionirjev iz šol, ki so tekmoval v letošnjih JPI, poglašeni. fm

Jugoslovanska elita v Novem mestu!

Uprava Doma JLA in OZTK Novo mesto sta v počastitev dneva JLA pripravili zelo zanimiv namiznotenjski dvoboj, ki bo gotovo pritegnil številne ljubitelje igre z belo žogico.

V torek popoldne se bosta ob 16. uri v Novem mestu pomerili mestni reprezentanci Ljubljane in Novega mesta (kombinirani ekipi). Dvoboj bo zaradi velikega zanimanja za to prireditve v dvorani kina Doma JLA, tako da bo dovolj prostora za gledalce. Posebno bo dvoboj privlačen zaradi nastopa dela jugoslovanske namiznotenjske elite, ki dosega v evropskem merilu vedno večje uspehe. Da bi bil dvoboj zanimivši, bosta domačo ekipo, v kateri bodo nastopili Marjan Somrak, Jože Turk in Irena Miklec, okrepila znana igralca Triglava iz Kraja: državna reprezentanta Janez Teran in Marjan Plut.

Ljubljana bo nastopila v najmočnejši postavi s trenutno enim najboljših jugoslovanskih igralcev na čelu Edvardom Vekomom. V ekipi bosta še državni reprezentant Bojan Kern ter odlični obrambni igralce Tomažič, šenski del ekipe pa bosta sestavljali državni prvakinji Cirila Pirc (slanska) in Tatjana Zrimec (mladinska).

Dvoboj bodo igrali na sedem dobljenih igrah in bo postalica za ljubitelje igre z belo žogico. Ne zamudite priložnosti, da vidite številne jugoslovanske mojstre namiznotenjske tenisa, ki so se v zadnjem času proslavili na številnih tekmovalnih doma in po Evropi. Zaradi omejenega števila vstopnic si jih nabavite še v predprodaji, ki bo v ponedeljek popoldne od 15. ure dalje pri blagajni kina Doma JLA.

VSAK ČETRTEK:
DOLENJSKI LIST!

Dve prvenstvi LRS - za Novo mesto!

Mladi namiznotenjski tekmovalci novomeškega Partizana vedno bolj prodirajo v republiški vrh. V zadnjem času so imeli lepe priložnosti, da se uvrstijo na prva mesta, vendar jim je vedno v zadnjem trenutku zmanjkalo sapa.

Na mladinskem prvenstvu Slovenije za posameznike in dvojice, ki je bilo 8. in 9. decembra, pa je bilo enkrat in drugič: Mikčević se je končno odprlo in je v najmočnejši konkurenci osvojila dva naslova prvakinje Slovenije. V soboto je najprej skupaj s Ljubljankinjo Škerlevo premagala lanski državni prvakinjo Zrimecovo in

Virantovo (Odred), drugi naslov pa je osvojila v nedeljo dopoldne. Najprej je premagala Kalesbergerjevo s 2:1, nato Virantovo s 2:0 in za zaključek še Zrimecovo s 2:0. Zmaga nad državno mladinsko prvakinjo je njen doslej največji uspeh.

Tudi Somrak je igral dobro

(šesti do sedmi). Prvenstvo pa je tokrat osvojil Trupec, ki ga je Somrak v Zenici premagal. Ostali predstavniki Novega mesta (prvič so nastopili tudi pionirji in pionirke iz novomeške osnovne šole ter Košir iz Mirna peč) so se morali posloviti od tekmovalca še pred četrtfinalom.

Dober rezultat PIONIRJA v Celju: 6601 kegljev

V okviru priprav za republiško ligo je Pionirjeva ekipa v nedeljo gostovala na štiristeznem igrišču v Celju, ter je v prijateljskem srečanju močno premagala domači Ingrad. Pionir je dosegel odlični rezultat 6601 kegljev, kar je povprečno 825 kegljev na enega tekmovalca. Ingrad pa je podrl 6309 kegljev.

Pionirjevi tekmovalci so dosegli naslednje rezultate: Legiša 778, Murn 841, Vesel 831, Hren 803, Mrlzak 862, Filipčič 844, Barbič 860 in Juntes 782. Vsekakor je treba pohvaliti Mrlzaka za njegov standardni rezultat in Barbiča ter Filipčiča, ki sta dosegla osebna rekorda. Najboljši rezultat pri Ingradu pa je dosegel znani tekmovalac Vanovšek s 838 keglji.

V soboto je Pionir gostoval na šeststeznem kegljišču v Ljubljani in dosegel soliden rezultat 6420

kegljev, Lokomotiva pa 6176. Tudi tokrat je bil najboljši tekmovalac dvoboja Mrlzak, ki je dosegel odlični rezultat 876 kegljev.

Sredi novembra je Pionir gostoval na kegljišču Slovana, kjer je z močno ekipo Slovana izgubil. Slovan je podrl 6515 kegljev, Pionir pa 6440. Pionirjevi so dosegli naslednje rezultate: Mrlzak 844, Juntes 780, Vesel 863, Legiša 821, Hren 823, Rodič 741, Romih 774, Vukšinič 795.

Pionir še vedno preizkuša enajst igralcev, iz katerih bo dobil osmoorico, ki bo zastopala Dolenjako v republiški ligi. V njej je Pionir lani dosegel solidno deseto mesto. Letos bo v republiški ligi nastopilo samo 12 ekip. Tako bo Pionir imel težko nalogo, uvrstiti se vsaj na osmo mesto, kar bi omogočilo obstoj v kvalitetni ligi. (en)

Zmagale so ženske »VSEH DEVET«

Prejšnje dni je bilo v Novem mestu na kegljišču Pionirja okrajno prvenstvo ženskih ekip v kegljanju na sto lučajev. Proti pričakovanju je zmagala ekipa Vseh devet, ki je prehitela Pionirja za 92 kegljev.

Pri prvem nastopu je bila najboljša Jermanova s zelo dobrim rezultatom 359 kegljev, pa tudi Zelenikarjeva je pripomogla k visoki zmagi. Pri Pionirju je bila najboljša Vida Osolnik s 335 keglji.

V drugem nastopu pa so sdevetkarice prednost še povečale, čeprav ni nastopila njihova najboljša tekmovalka Jermanova. Tokrat sta se odlikovali Marasova s 350 in Zelenikarjeva s 345 keglji. Pri Pionirju je zopet največ kegljev podrla Osolnikova (332). Rezultati: VSEH DEVET - 3680, PIONIR 3588. Vsekakor je treba pohvaliti sde-

vetkarice, saj niti ne morejo trenirati po 100 lučajev, pa so vendar premagale Pionirke, ki že več let tekmujejo. (en)

Knjige v esperantu na beograjskem sejmu

Na mednarodnem knjižnem sejmu v Beogradu je Zveza esperantistov Jugoslavije razstavila esperantske knjige, ki so bile tiskane pri nas in v inozemstvu. Obiskovalci so med drugim videli tudi tale pomembnejša dela, prevedena v esperanto: Življenjepis predsednika Tita, Jugoslavija in njeni narodi, Gorenjska, dve Nušičevi komediji, Drama v veselju in druge.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 13. decembra: Lucija Petek, 14. decembra: Dušan Sobota, 15. decembra: Kristina Nedelja, 16. decembra: Albin Ponedeljek, 17. decembra: Lazar Torek, 18. decembra: Rado Sreča, 19. decembra: Urban

ČESTITKA

Ljubemu atu Francu Kodriču s Pristave ob Krki 7 iskreno čestita iz Nemčije in mu želi vse najboljše za rojstni dan hčerka Milena z močern, mami pa kličeta na veselo svidenje!

ZAHVALE

Podružnica Slovenskega zdravniškega društva v Novem mestu je darovala namesto vence na grob pokojnega Ivana Smrečnika 5000 din v korist protituberkulozne sekcije pri Okrajnem odboru Rdečega križa. — OORK se iskreno zahvaljuje!

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta

JANKA ZUPANICA

iz Gradca v Beli krajini
se iskreno zahvaljuje vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, vsem, ki so mu lajšali bolečine in s njimi sočustvovali v času njegove bolezni. Posebno zahvalo smo dolžni organizaciji ZB in SZDL iz Crnomlja in Metlike, gasilskemu društvu v Gradcu, godbi iz Metlike, govnikoma za poslovljene besede ob odprtem grobu ter vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.
Zalujoci: žena Angela, hčerke: Milka, Slavka in Jelka z družinami ter ostalo sorodstvo

MALOKOŠKA

MAJHNO POSESTVO (9 ha) prodam ali dam v najem. Vodnik, Skofja Loka, Mestni trg 22.

NOV SIVALNI STROJ, pogreznjiv, znamke »Dürkop«, nemški, prodam. Baraga, Ljubljana, Miklošičeva 2.

NOV GRAMOFON, keramično peč in lijak s plipo prodam. Naslov v upravi lista (1498-62).

PRODAM 5 kub. m smrekovih suhih desk — ojarje, 1500 kg detelje lucerne in seno ali zamenjam za debelega prašiča in 6 garnitur miz (2 m dolge s klop-

NESREČE

PRETEP MED DELOVNIM CASOM
Neporavnani stari računi so bili verjetno vzrok za pretep na delovnišči žage v Soteski, ko je pijani Anton Kužnik iz Malega Lipovca surovo napadel Franca Kumlja iz Soteske. To se je zgodilo 26. novembra popoldne. Kužnik je Kumlja najprej zbil na tla in nato med jelove hlede, nakar ga je začel s čevlji brcati v glavo in mu iz-

STENSKI KOLEDAR ZA 1963

bomo priložili vsem starim in novim naročnikom v zadnji decembrski številki. Naročite si

• DOLENJSKI LIST pravočasno na domač naslov, ker bo novoletni koledar s posnetkom otoškega gradu lep okras vašega doma!

ZAVOD ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV V NOVEN MESTU razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE ZAVODA

Pogoji: popolna ekonomska srednja šola z nekajletno prakso v samostojnem vodenju računovodstva.

Plača po tarifnem pravilniku zavoda. Nastop službe 1. januarja 1963.

mi) v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (1496-62).

PAR KOMPLETNIH belih mlinskih kamnov ugodno prodam. Cvelbar, Kamence 25, p. Novo mesto.

FISCANCE za pohanje ali pečenje dohite pri Rudiju Redku, Novo mesto, Padersičeva 12.

OGRODJE vsidljivega štedilnika zelo poceni prodam. Naslov v upravi lista (1491-62).

GOSPODINSKO pomočnico iščem k štiričlanski družini. Nastop službe takoj. Dr. Oto Bajc, Novo mesto, Nad mlini 15.

ENO ali DVE PRAZNI (opromljeni) SOBI, najraje z garažo, išče obrtnik iz Ljubljane. Naslov v upravi lista (1490-62).

VEC SAMSKIH SOB iščem. Naslov v upravi lista (1508-62).

HISO z vrtom kupim v bližini Novega mesta. Plačam takoj v gotovini. Naslov v upravi lista (1494-62).

HISICO s tremi prostori, električno, vrtičkom, med Novim mestom in Žužemberkom, kupim. Največ pol ure od avtobusa. — Ponudbe s oeno pošljite na upravo lista (1509-62).

DENARNICO z vsami dokumenti sem izgubil 29. novembra od Drago do Gradišča. Poštenega najditelja prosim, naj mi jo proti nagradi vrne na naslov ali pa odda na postajo LM v Sentejru.

NOVO GARAZO z vgrajenim jaškom oddam v najem. Naslov v upravi lista (1510-62).

PREKLICI

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 219074 na ime Vanja Gale, Stari trg 40, p. Trebnje.

Jožefa Hančič iz Semliča 35 preključujem, kar sem govorila o Alojzu Željku iz Sel pri Semliču.

Jožefa Gliha iz Vel. Gabra 43 preključujem, kar sem govorila o Mariji Nograšek iz Vel. Gabra.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 463436 na ime Jožica Blažič, Zablja vas 66, Novo mesto.

Preključujem zdravstvene izkaznice številka 028426 na ime Jože Saje, št. 173472 na ime Pavla Saje, št. 172429 na ime Anica Saje, št. 172428 na ime Jože Saje, št. 172427 na ime Franc Saje, vsi iz Golobinjeka, p. Mirna peč.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 493160. Ivan Perše, Družinska vas 34, p. Bela cerkev.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 303570. Ana Krevs, Cemše 4, p. Mirna peč.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 463436 na ime Jožica Blažič, Zablja vas 66, Novo mesto.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 303570. Ana Krevs, Cemše 4, p. Mirna peč.

bil nekaj zob. Ko je hotel Kumlju s cepinom odgrati še čeljust, so mu to preprečili. Naslednjega dne so Kužniku odpovedali delovno razmerje, Kumlja pa so odpeljali v bolnišnico.

S STEKLENICO PO GLAVI
29. novembra ponoči so se na cesti pri Podgradi in Koroske vasi. Med pretepom je Ivan Bohte iz Podgrada udaril s steklenico po glavi Staneta Draginca in ga laže poškodoval.

ZADREMAL JE ZA KRMILOM
28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

28. novembra blizu polnoči se je zgodila prometna nesreča na avtomobilski cesti v karteljevskem gozdu. Voznik tovornega avtomobila hladilnika s priklopcem Dimitrije Korajlija iz Novega Sada, ki je potoval proti Ljubljani, je med vožnjo verjetno zadremal in se zaletel v obcestni nasip. Vozilo je utrpelo blizu 60.000 din škode.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 460364 na ime Janex Sašek, Dol. Suhadol 23, p. Brusnice.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 486347 na ime Romanca Zelnik, Novo mesto, Jerebova 20.

Preključujem izgubljeno zdravstveno izkaznico št. 486347 na ime Romanca Zelnik, Novo mesto, Jerebova 20.

Brestanica: 15. in 16. decembra ameriški barvni film »Zlila«, 19. in 20. decembra nemški film »Ukradeno sreča«.

Brežice: 14. in 15. decembra jugoslovanski film »Na ubijaje«, 16. in 17. decembra angleški film »Doktor in ljubezen«, 19. decembra sovjetski barvni film »Kamnit cvet«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Crnomelj: 11. in 12. decembra sovjetski barvni film »Beli suznja«, 14. in 16. decembra francoski film »Babet gre v vojsko«.

Kostanjevica: francoski barvni barvni film »Blago s obale Duranca«.

Metlika: 15. in 16. decembra francoski film »Nenavadna Amerik«, 19. decembra argentinski film »Andalujska ljubezen«.

Novo mesto »Krkas«: od 14. do 17. decembra angleški film »Ni dreves na ulici«, od 18. do 20. decembra italijanski film »Okno proti Luna parku«.

Senovo: 15. in 16. decembra francoski film »Moderato Cantabile«, 19. in 20. decembra »Operacija Amsterdam«.

Sevnica: 15. in 16. decembra jugoslovanski film »X 25 javlja«, 19. decembra jugoslovanski film »Balada o trobenti in oblaku«.

Senjentej: 15. in 16. decembra zahodnonemški film »Jazz, ljubezen in pesme«.

Trebnje: 15. in 16. decembra angleški barvni film »Nepričakovana ljubezen«, 19. decembra ameriški film »Polkovnik in jaz«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

Semčje: 16. decembra italijanski film »Krike«.

RAZPIS

za sprejem v Ljudsko milico

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da je državljan FLRJ,
2. da je odslužil vojaščino v JLA,
3. da ni prekorajil 30 let starosti,
4. da je uspešno končal 8 razredov osnovne šole,
5. da ni bil sodno kaznovan,
6. da ni v kazenski preiskavi,
7. da je telesno in duševno zdrav,
8. da je moralno in politično neoporečen.

Vsak kandidat mora po zdravniškem pregledu in testiranju opraviti še pisni izpit iz računstva ter pisni in ustni izpit iz slovenskega jezika.

Kandidat, ki uspešno opravi izpit in ki je sprejet v Ljudsko milico, se mora obvezati, da bo ostal v tej službi najmanj tri leta, in to v kraju, kamor bo razporejen.

Razen osnovne in položajne plače ter posebnega dodatka, ki se določi na podlagi zadevnega predpisa, prejema uslužbenec LM uniformo, obutev in ostalo potrebno opremo, samci pa še brezplačno stanovanje na postaji Ljudske milice.

Uslužbenec Ljudske milice uživa s predpisi določene ugodnosti iz socialnega in pokojninskega zavarovanja, in to: pravico do rednih prejemkov med nezmožnostjo za delo zaradi boleznih ali poškodb; za vsako dovršeno leto službe se jim računa 14 mesecev delovne dobe v pokojnino.

Milčniki, ki uspešno dovrše zahtevane strokovne šole in se izkažejo in odlikujejo v delu, lahko postanejo podoficirji in napredujejo v oficirje Ljudske milice.

Kandidati naj vložijo prošnje, kolkovane z državnim kolkom 50 din in lastnoročno napisani življenjski opis na postaji tiste Ljudske milice, na katere območju stalno bivajo.

Podrobnejša navodila v zvezi s tem razpisom dobe kandidati na vsaki postaji Ljudske milice.

DRŽAVNI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE LR SLOVENIJE

OBJAVE — RAZPISI —

Razpis javne licitacije v Vidmu-Krškem

Po členu 46. in 47. Temeljnega zakona o gradnji investicijskih objektov (Dr. list FLRJ 45/51) razpisuje Obrtno izobraževalni center v Vidmu-Krškem

I. JAVNO LICITACIJO za oddajo gradbenih in obrtniških del za adaptacijo poslovne zgradbe Obrtno izobraževalnega centra v Vidmu-Krškem. Predračunska vrednost gradbenih in obrtniških del znaša 13.550.889 din. Rok za dokončanje del je 1. avgust 1962. Dela bodo izvajana v dveh etapah.

Ponudniki morajo predložiti garancijsko potrdilo v višini dveh odstotkov predpisane vsote. Odlaganje licitacijskih ponudb bo v soboto, 29. decembra, ob 9. uri dopoldne v prostorih Obrtno izobraževalnega centra v Vidmu-Krškem, Cesta krških žrtev 4.

Potrebno dokumentacijo za sestavo ponudbe lahko dvignete vsak dan od 7. do 12. ure.

Potrebne tiskovine in informacije doblite v sprejemni pisarni občinskega ljudskega odbora.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Slavko Bertonec, sin delavca iz Stranske vasi, je padel in si s steklenico obrazil dlan leve roke; Martin Umetič, invalidski upokojenec s Trške gore, je padel in si poškodoval desno koleno; Jožica Uršič, hči žagarja iz Brečnje, je pri sankanju padla in si poškodovala desno koleno; Marija Golobič, posestnica iz Lipovca, je padla s peči in si poškodovala desno nogo; Ivanka Hudorvac, mati delavca iz Zeljn, je padla in si poškodovala levo koleno; Stanislavu Starhi, mesarskemu vajencu iz Nestoplje vasi, je na desno nogo padlo drevo; Marija Krevs, posestnica iz Biške vasi, je padla s peči in si poškodovala desno roko; Anton Hočvar, vojni invalid iz Čušnje vasi, je padel s senika in si poškodoval hrbtenico.

Upravni odbor Tobačne tovarne v Ljubljani, Triška cesta 2, razpisuje delovno mesto

RACUNOVODJE za poslovno enoto v Krškem. Pogoji: ekonomska srednja šola z nekajletno prakso v računovodstvu. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pisarne ponudbe dostavite kadrovskega sektorja sektorju tovarne do dne 20. decembra 1962.

Obvestilo oddelka za notranje zadeve pri ObLO Novo mesto

Oddelka za notranje zadeve občinskega ljudskega odbora Novo mesto obvešča vse lastnike mo-

tornih vozil na območju občine, da bodo podajali prometna dovoljenja za leto 1963 po naslednjem razporedu:

10. decembra za lastnike motornih vozil od črke A—C, 11. decembra od D—I, 12. decembra od J—K, 13. decembra od L—O, 14. decembra od P—S, 17. decembra od S—U, 18. decembra od V—Z, 19. decembra pa za vse upravičena samudniki.

Prometna dovoljenja bodo podajali v pisarni oddelka za notranje zadeve pri ObLO Novo mesto vsak dan od 7. do 12. in od 14. do 18. ure.

Potrebne tiskovine in informacije doblite v sprejemni pisarni občinskega ljudskega odbora.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomo